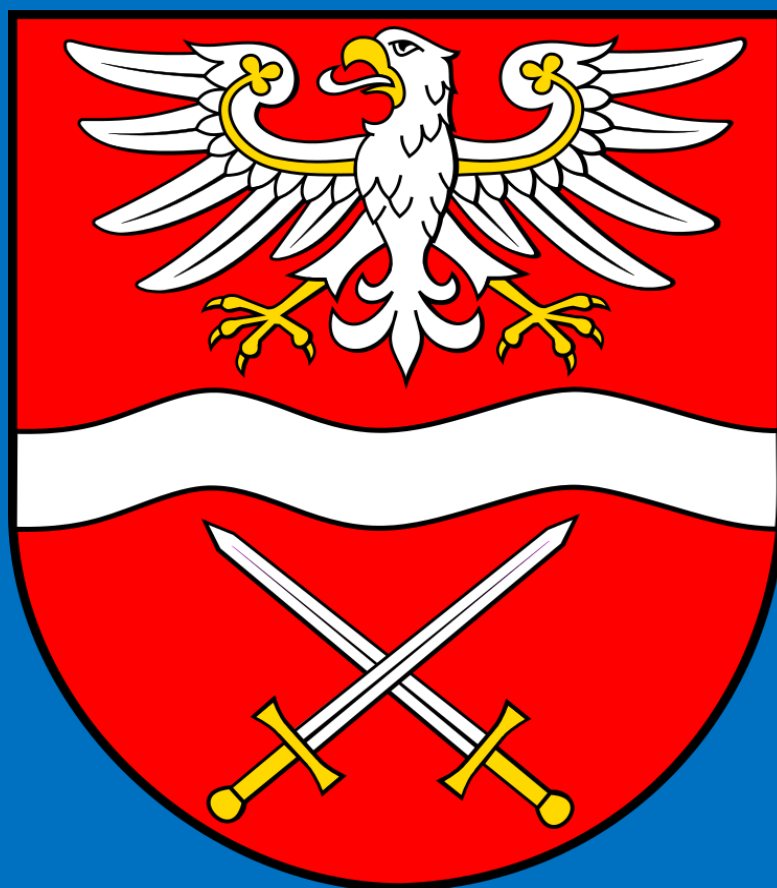

Strategia Rozwoju

Społeczno-Gospodarczego Powiatu Sochaczewskiego na lata 2021-2027

Opracowano:
dr inż. Marcin Duda

Starostwo Powiatowe w Sochaczewie
ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 65,
96-500 Sochaczew

Sochaczew, 2022

Spis treści

1. WPROWADZENIE.....	4
1.1. METODOLOGIA PRAC.....	5
1.2. HARMONOGRAM PRAC.....	7
2. DIAGNOZA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA	9
2.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU SOCHACZEWSKIEGO	9
2.1.1. POŁOŻENIE	9
2.2. WODY.....	12
2.2.1. WODY POWIERZCHNIOWE	12
2.2.2. WODY TERMALNE	15
2.3. PRZYRODA I FORMY JEJ OCHRONY NA TERENIE POWIATU SOCHACZEWSKIEGO	16
2.4. STAN POWIETRZA	19
2.5. METODOLOGIA ANALIZY	23
3. KAPITAŁ SPOŁECZNY	24
3.1 DEMOGRAFIA.....	24
3.2. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA	33
3.3. RYNEK PRACY	37
3.4. EDUKACJA.....	39
3.4.1. POZIOM WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW.....	40
3.5. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE.....	42
3.6. POMOC SPOŁECZNA	43
3.7. OPIEKA ZDROWOTNA.....	51
3.8. BEZPIECZEŃSTWO.....	52
3.9. BIBLIOTEKI	55
3.10. KULTURA, SPORT I REKREACJA	56
4. GOSPODARKA	61
4.1. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	61
4.2. TURYSTYKA.....	63
5. INFRASTRUKTURA	65
5.1. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	65
5.2. GOSPODARKA ODPADAMI.....	65
5.3. INFRASTRUKTURA DROGOWA	68

6. FINANSE SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	70
7. ANALIZA SWOT.....	72
7.1. WIZJA ROZWOJU	76
8. PLAN OPERACYJNY	77
8.1. OBSZARY PRIORYTETOWE, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE	77
8.2. OBSZAR I-ROZWINIĘTA GOSPODARKA.....	78
8.2.1. KONKURENCYJNA GOSPODARKA OPARTA NA KAPITALE INTELEKTUALNYM ORAZ AKTYWNOŚCI I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI MIESZKAŃCÓW	78
8.3. OBSZAR II-KAPITAŁ SPOŁECZNY	80
8.3.1. AKTYWNI I WYKSZTAŁCENI, ZINTEGROWANI MIESZKAŃCY POWIATU SOCHACZEWSKIEGO	80
8.4. OBSZAR III -USŁUGI PUBLICZNE.....	82
8.4.1. ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA POWIATU ORAZ WYSOKA DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ USŁUG PUBLICZNYCH.....	82
8.5. OBSZAR IV - ZARZĄDZANIE ROZWOJEM POWIATU	87
8.5.1. EFEKTYWNY, PARTNERSKI I SPRAWNY SYSTEM ZARZĄDZANIA SEKTOREM USŁUG PUBLICZNYCH	87
8.6. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI STRATEGII	89
8.6.1. EWALUACJA.....	90
8.7. POZIOM ORGANIZACYJNY	91
8.8. POZIOM MERYTORYCZNY.....	95
8.9. POZIOM SPOŁECZNY	98
8.10. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z OBOWIĄZUJĄCYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI W KRAJU I REGIONU	100
9. SPIS TABEL	103
10. SPIS WYKRESÓW.....	103
11. SPIS RYSUNKÓW	105

1. WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Sochaczewskiego jest dokumentem, który w jasny i klarowny sposób wskazuje kierunki w jakich powinien zmierzać samorząd aby zapewnić sobie zrównoważony rozwój, a mieszkańcom konsekwentne polepszenie warunków życia.

Strategia stanowi podstawę działania powiatu, programów i przedsięwzięć. Informuje o warunkach podejmowania i realizacji wszelkich działań w powiecie, w tym formułowania kolejnych zadań w Programach Operacyjnych i zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej.

Opracowanie niniejszego dokumentu podnosi wiarygodność wobec partnerów zewnętrznych, dla których niejednokrotnie jest podstawą oceny współpracy z powiatem lub wpływa na decyzję inwestorów chcących realizować inwestycje na terenie powiatu. Stanowi podstawę korzystania przez powiat z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych zewnętrznych źródeł finansowania.

Po wstąpieniu Polski do UE Strategie Rozwoju są nadrzędnymi dokumentami diagnostyczno – planistycznymi w funkcjonowaniu Jednostek Samorządu Terytorialnego przedstawiającymi kierunki rozwoju jednostek na najbliższe kilkanaście lat.

Najważniejsze jest jednak nadanie Strategii kształtu platformy współdziałania zainteresowanych podmiotów, głównych przywódców życia publicznego: mieszkańców, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców oraz władz gmin w celu wypracowania wspólnej przyszłości, odpowiadającej ich potrzebom.

Strategia nie zawiera szczegółowej listy inwestycji do realizacji a jedynie ukazuje kierunki i propozycje działań. Szczegółowe listy operacji do realizacji określone są m.in. w Wieloletniej Prognozie Finansowej, w której to umieszczone są stale aktualizowane plany finansowe.

Potrzeba przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego powiatu sochaczewskiego na lata 2021-2027 wynika z konieczności:

- dostosowania Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Sochaczewskiego do nowych dokumentów strategicznych szczebla

regionalnego i krajowego, w tym ujednolicenie horyzontu czasowego Strategii z horyzontem czasowym nowego okresu programowania Unii Europejskiej oraz dokumentów nadrzędnych;

- dokonania aktualizacji obowiązującego dokumentu określającego kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Powiatu Sochaczewskiego na podstawie uwarunkowań lokalnych, z uwzględnieniem Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju do 2030 roku oraz Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku;
- dostosowywania polityki rozwoju do zmieniających się uwarunkowań społecznych oraz gospodarczych w powiecie i jego otoczeniu związanych m.in. z planowaną budową Centralnego Portu Komunikacyjnego;
- określenia celów operacyjnych oraz strategicznych oraz kierunków działania powiatu sochaczewskiego w kontekście możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych w perspektywie finansowej 2021 – 2027;
- promocji powiatu.

1.1. METODOLOGIA PRAC

Planowanie strategiczne opiera się na możliwie obiektywnej ocenie sytuacji społeczno-gospodarczej oraz potencjału JST, uwzględniającej jej powiązanie z otoczeniem.

Celem pozyskania takiej oceny, przeprowadzona została diagnoza społeczno-gospodarcza Powiatu Sochaczewskiego w układzie dynamicznym (kilkuletnim) i porównawczym (benchmarkingowym).

Efektem prac było powstanie opracowania diagnostycznego, opisującego podstawowe uwarunkowania rozwojowe Powiatu Sochaczewskiego – materiał analityczny, charakteryzujący stan istniejący oraz tendencje społeczno-gospodarcze zachodzące w powiecie w latach 2014-2015/2020. Dokument opracowany został przede wszystkim w oparciu o materiały i dane Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych) oraz dane Starostwa Powiatowego w Sochaczewie.

Wnioski z diagnozy społeczno-gospodarczej stały się materiałem wyjściowym do analizy zasobów własnych i otoczenia (analiza SWOT).

Opracowana diagnoza, charakteryzująca podstawowe uwarunkowania rozwojowe powiatu, posłużyła jako impuls do dyskusji dotyczącej zasobów wewnętrznych powiatu oraz wpływu otoczenia zewnętrznego. W trakcie prac dokonano oceny i analizy potencjału powiatu oraz szans i zagrożeń dla jego dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego. W tym celu przeprowadzono analizę SWOT. Zamieszczona w niniejszej Strategii analiza SWOT, stała się podstawą do sformułowania podstawowych wyzwań i zagadnień strategicznych.

Przedmiotem prac konsultacyjnych stał się wybór obszarów priorytetowych i celów strategicznych oraz budowa planu operacyjnego Strategii. W oparciu o wyniki diagnozy społeczno-gospodarczej oraz analizy SWOT, Zespół Strategiczny, dokonał identyfikacji obszarów priorytetowych (kierunków rozwoju) dla rozwoju Powiatu Sochaczewskiego, czyli takich, które odzwierciedlają zasadnicze pola działań w zakresie intensyfikowania rozwoju.

W efekcie prac zdefiniowano 4 obszary strategiczne:

- Obszar I- Gospodarka
- Obszar II- Kapitał społeczny
- Obszar III – Usługi publiczne
- Obszar IV – Zarządzanie rozwojem powiatu

Kolejnym etapem prac było opracowanie planu operacyjnego Strategii Rozwoju Społeczno –Gospodarczego Powiatu Sochaczewskiego.

Dla ukazania hierarchii powiązań łączących poszczególne elementy planu operacyjnego, zaprojektowano go w następującym układzie:

- strategiczne obszary rozwoju – główne kierunki rozwoju;
- cele strategiczne – długookresowe;
- cele operacyjne – średniookresowe;
- kierunki działań (kluczowe zadania).

Plan operacyjny został poddany szczegółowej dyskusji i niezbędnym uzupełnieniom, czym zwieńczono pracę merytoryczną nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Sochaczewskiego na lata 2021-2027. Ostateczna wersja Strategii jest dokumentem perspektywicznym i długofalowym, a jednocześnie wskazującym priorytety i narzędzia realizacji, które na najbliższe lata wydają się stwarzać najwięcej możliwości dla rozwoju

społeczno-gospodarczego całej wspólnoty samorządowej. Z biegiem czasu, na etapie wdrażania, Strategia ulegać będzie modyfikacjom i aktualizacjom w taki sposób, aby jej realizacja dostosowana była do bieżących potrzeb i aspiracji społeczności lokalnej.

1.2. HARMONOGRAM PRAC

Prace nad opracowaniem Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Sochaczewskiego na lata 2021-2027 przebiegały zgodnie z prezentowanym harmonogramem:

Etap I: Prace przygotowawcze

1. Spotkanie wykonawcy z przedstawicielstwem Starostwa Powiatowego w Sochaczewie o charakterze wprowadzającym;
2. Prezentacja zakresu prac planowanych w powiecie oraz zakresu odpowiedzialności poszczególnych podmiotów zaangażowanych w proces tworzenia Strategii Rozwoju;
3. Zebranie danych statystycznych i informacji niezbędnych do opracowania raportu diagnostycznego.

Etap II: Wykonanie opracowanie diagnostycznego, opisującego podstawowe uwarunkowania rozwojowe Powiatu Sochaczewskiego

1. Diagnoza stanu zasobów Powiatu Sochaczewskiego oraz tendencji rozwojowych zachodzących w latach 2015-2016/20 w sferze przestrzenno-przyrodniczej, społeczno-kulturowej i gospodarczo-finansowej.

Etap III – Analiza strategiczna Powiatu Sochaczewskiego oraz budowa planu operacyjnego Strategii na lata 2021-2027

1. Omówienie metodyki procesu budowania strategii rozwoju metodą partnerską oraz znaczenia partycypacji społecznej w planowaniu strategicznym;
2. Prezentacja wniosków płynących z diagnozy społeczno-gospodarczej stanu zasobów Powiatu Sochaczewskiego oraz tendencji rozwojowych zachodzących w latach 2015-2016/20;

3. Przeprowadzenie analizy silnych i słabych stron Powiatu Sochaczewskiego oraz identyfikacja szans i zagrożeń płynących z otoczenia zewnętrznego – analiza SWOT;
4. Weryfikacja wyników analizy SWOT Powiatu Sochaczewskiego;
5. Weryfikacja obszarów priorytetowych dla Powiatu Sochaczewskiego oraz zagadnień strategicznych w poszczególnych obszarach;
6. Formułowanie celów strategicznych, celów operacyjnych oraz kierunków interwencji (kluczowych zadań).

Etap IV: Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Sochaczewskiego na lata 2021-2027 – opracowanie dokumentu końcowego

1. Opracowanie dokumentu końcowego Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Sochaczewskiego na lata 2021-2027.

Autorzy opracowania pragną podziękować wszystkim pracownikom Starostwa Powiatowego i uczestnikom prac warsztatowych za poświęcony czas, odpowiedzialność w podejściu do spraw publicznych oraz merytoryczne zaangażowanie w proces opracowywania niniejszej Strategii.

2. DIAGNOZA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA

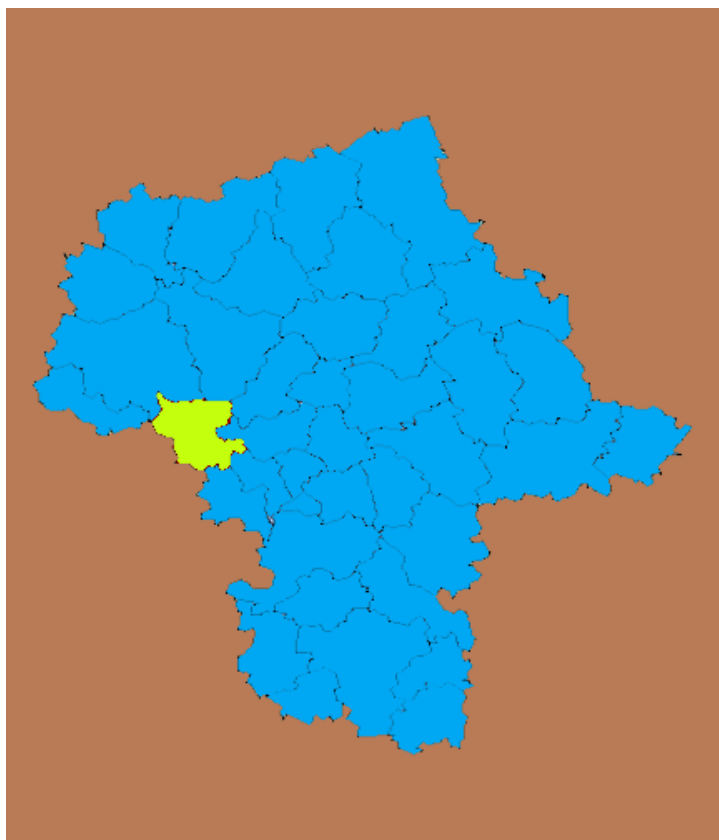
2.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU SOCHACZEWSKIEGO

2.1.1. POŁOŻENIE

Powiat Sochaczewski położony jest w centralnej Polsce, w zachodniej części Mazowsza na Równinie Łowicko-Błońskiej nad dolnym odcinkiem rzeki Bzury.

Graniczy z dziewięcioma powiatami w tym z siedmioma położonymi w województwie mazowieckim – gostyńskim, plockim, płońskim, nowodworskim warszawskim zachodnim, grodzkim i żyrardowskim oraz dwoma powiatami należącymi do województwa łódzkiego t.j. skierniewickim i łowickim.

Rys. 1. Powiat sochaczewski

www.wikipedia.pl

Powierzchnia powiatu wynosi 731 km² i stanowi 2% obszaru województwa mazowieckiego i należy on do grona powiatów o mniejszej powierzchni – jest on na 25 miejscu wśród 37 powiatów.

Powiat sochaczewski ma bardzo dobre położenie w układzie komunikacyjnym, zarówno w kraju jak i Europy.

Miasto Sochaczew jest oddalone od Warszawy o około 55 km i 82 km od Łodzi. Przez teren powiatu sochaczewskiego przebiegają drogi międzynarodowe, krajowe i wojewódzkie. Do najważniejszych z nich zalicza się:

- droga międzynarodowa E30 Cork (Irlandia) – Omsk (Rosja), polski odcinek to trasa A2 Świecko-Terespol
- droga krajowa nr 50 Ciechanów-Ostrów Mazowiecka.
- droga wojewódzka nr 580 Warszawa – Leszno (powiat warszawski zachodni) – Kampinos – Żelazowa Wola – Sochaczew
- droga wojewódzka nr 705 Śladow – Sochaczew – Skierniewice – Jeżów
- droga wojewódzka nr 575 Płock – Kazuń Nowy
- droga wojewódzka nr 577 Sochaczew – Płock

System ten jest wspomagany przez liczną sieć dróg gminnych i powiatowych.

Otoczające Sochaczew miasta powiatowe sąsiadujących powiatów oddalone są od Sochaczewa około 26-66 km.

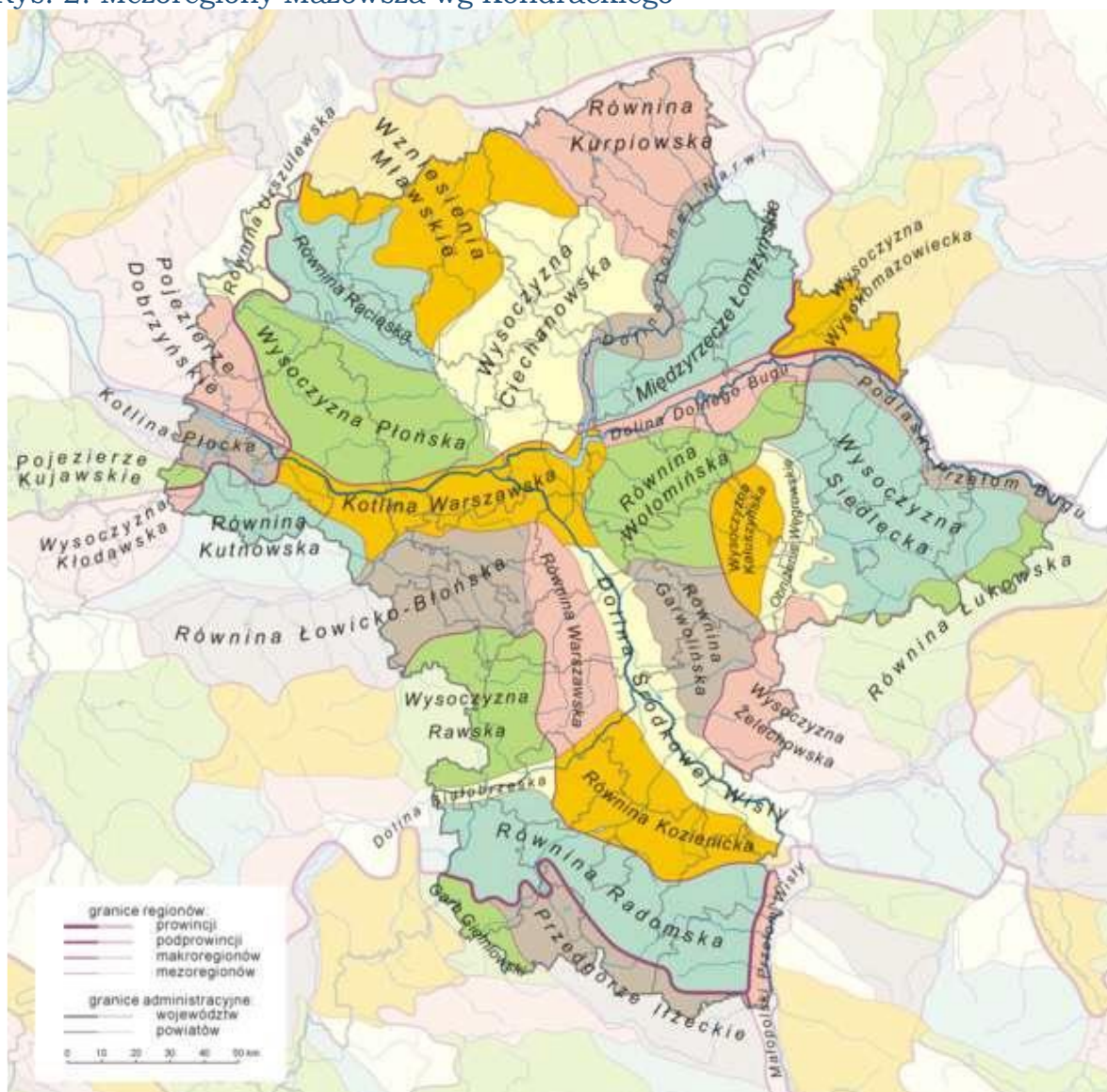
Mają one wpływ na powiat sochaczewski, lecz najsilniej oddziałującym ośrodkiem jest Warszawa. W szczególności dotyczy to wschodniej części obszaru powiatu, gmin Teresin, Sochaczew Nowa Sucha i Brochów oraz miasta Sochaczew.

Powiat sochaczewski to obszar w skład którego wchodzi 7 gmin wiejskich: Iłów, Młodzieszyn, Brochów, Rybno, Sochaczew, Teresin i Nowa Sucha oraz miasto Sochaczew.

W ujęciu fizyczno – geograficznym wg klasyfikacji Jerzego Kondrackiego, powiat sochaczewski należy w całości do makroregionu Nizina Środkowomazowiecka. Jego północna część leży w mezoregionie Kotliny Warszawskiej. Stanowi on rozszerzenie doliny rzeki Wisły w okolicy ujścia do niej rzeki Narwi, na zachodzie przechodzące w Kotlinę Płocką, a na wschodzie w Dolinę Dolnego Bugu, Dolinę Dolnej Narwi oraz Dolinę Środkowej Wisły. Powierzchnię Kotliny charakteryzują dwa poziomy terasowe: poziom zalewowy, zajęty głównie przez łąki i pastwiska oraz poziom piaszczysty, wyższy i pokryty wydymami, z racji mało urodzajnych gleb często zalesiony przez człowieka. Środkową część Kotliny, a wschodnie krańce powiatu sochaczewskiego zajmuje Puszcza Kampinoska, chroniona poprzez ustanowienie Kampinoskiego Parku Narodowego.

Rys. 2. Mezoregiony Mazowsza wg Kondrackiego

Źródło: <http://www.wikipedia.org>

Niewielki fragment powiatu (część obszarów gmin Iłów i Rybno) zaliczany jest do mezoregionu Równina Kutnowska o podobnym charakterze jak Równina Łowicko-Błomska.

Południowa część obszaru powiatu należy do mezoregionu Równina Łowicko-Błomska położonego na południe od dolin Wisły i Bzury. Jest to morenowa równina denudacyjna, tworząca jeden z najbardziej płaskich krajobrazów na Mazowszu. Z południa na północ płyną przez nią liczne dopływy Bzury: Moszczenica, Mroga, Skierniewka, Rawka, Sucha, Pisia - Gagolina i Utrata. Obszar Równiny charakteryzują korzystne warunki dla rolnictwa, związane z obecnością dobrych gleb pyłowych i czarnych ziem.

2.2. WODY

2.2.1. WODY POWIERZCHNIOWE

Obszar powiatu sochaczewskiego posiada bogatą sieć hydrograficzną. Przez powiat przepływają takie rzeki jak:

- Wisła
- Bzura
- Utrata

Zgodnie z zapisami opracowania „Stan środowiska w województwie mazowieckim Raport 2020” jakość wód powierzchniowych w województwie mazowieckim jest zła.

Źródła zanieczyszczeń dla jakości wód na terenie województwa mazowieckiego można podzielić na:

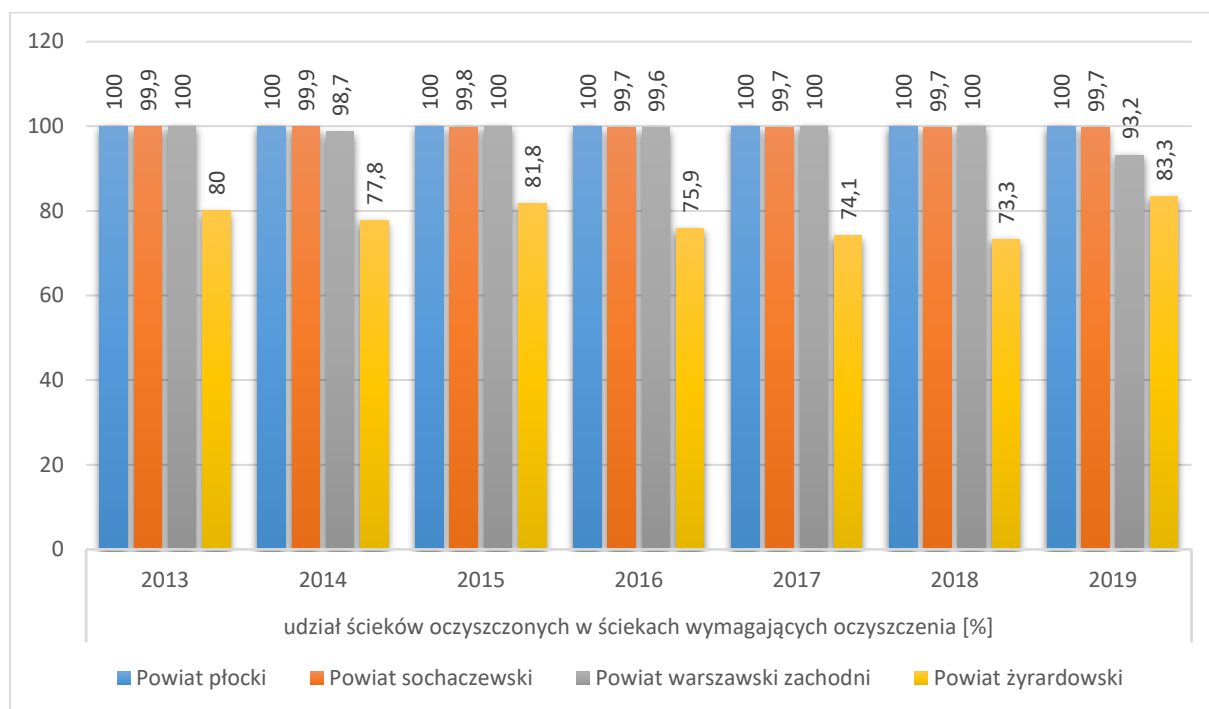
- punktowe (wyloty kanalizacji z oczyszczalni ścieków oraz wyloty kanalizacji deszczowej jako systemy zorganizowane i kontrolowane, niekontrolowane punktowe zrzuty ścieków najczęściej nieoczyszczonych lub nienależycie oczyszczonych),
- obszarowe (zanieczyszczenia spłukiwane opadami atmosferycznymi z terenów zurbanizowanych, w których nie ma kanalizacji deszczowej oraz z terenów użytkowanych rolniczo i z terenów leśnych),
- liniowe (związane z komunikacją drogową, szynową i wodną).

Na jakość wód powierzchniowych największy wpływ ma gospodarka ściekowa.

W roku 2018 z terenu województwa odprowadzono do wód lub do ziemi 2 289,2 hm³ ścieków przemysłowych i komunalnych (tj. prawie 28% ścieków odprowadzonych na terenie kraju), w tym wymagających oczyszczania 269,5 hm³ (12% w skali kraju), z czego ścieki komunalne stanowiły 81,2%.

Wykres 1. Udział ścieków przemysłowych oczyszczonych w ściekach wymagających oczyszczenia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W ostatnich latach (zgodnie z danymi GUS) wzrasta ilość oczyszczonych ścieków komunalnych, co jest efektem inwestycji realizowanych przez gminy głównie w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). Dzięki przedsięwzięciom w zakresie porządkowania gospodarki ściekowej, w województwie z roku na rok wzrasta liczba ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków. W roku 2015 z oczyszczalni ścieków korzystało 28,5% mieszkańców wsi, podczas gdy w Polsce 39,61%, w 2017 – 31,1% mieszkańców wsi, a 42% w Polsce. Natomiast w roku 2018 w województwie z oczyszczalni ścieków korzystało 31,8% mieszkańców wsi, podczas gdy w Polsce 42,9. Jednak nadal istotnym źródłem presji na środowisko wodne, pomimo wielu działań inwestycyjnych, pozostaje niedostateczna sanitacja, przede wszystkim obszarów wiejskich.

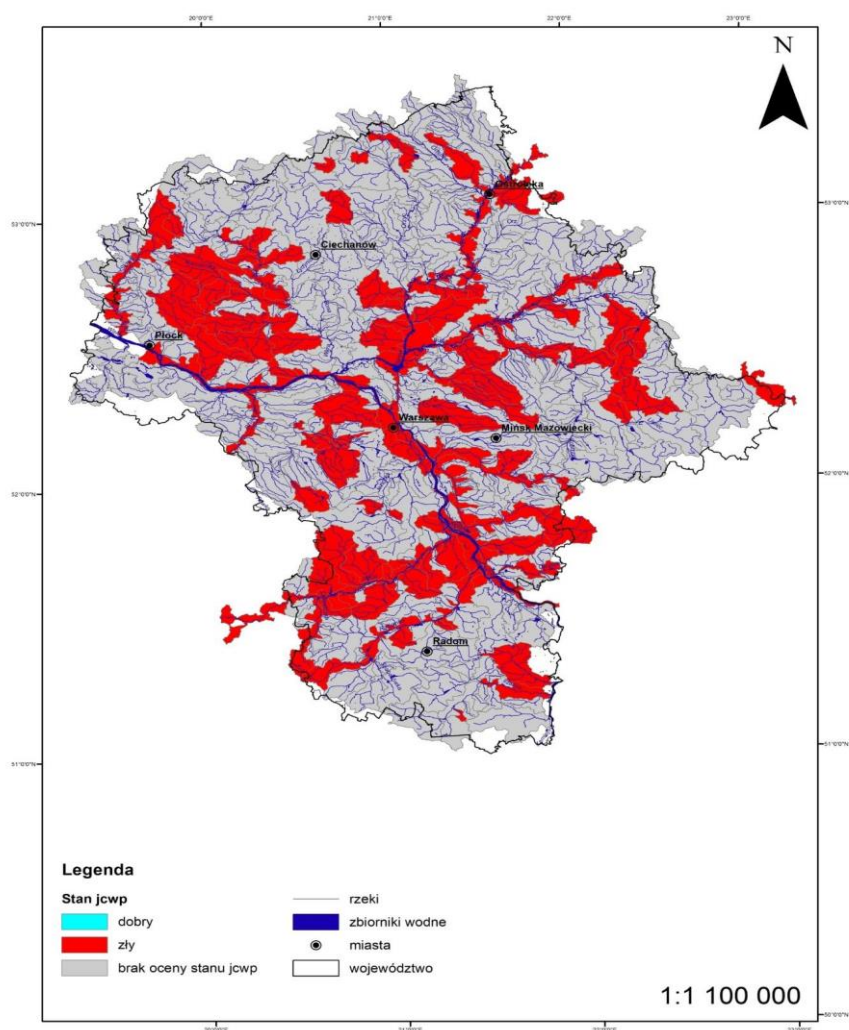
Monitoring wód powierzchniowych przeprowadzony w 2018 roku w województwie wykazał, że dla większości JCWP istnieje ryzyko nieosiągnięcia określonych celów środowiskowych. Przyczyną złego stanu wód są zanieczyszczenia biogenne, szczególnie związki azotu oraz ponadnormatywne stężenia wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) należące do grupy związków chemicznych szczególnie szkodliwych dla środowiska tzw. substancji priorytetowych. Głównym

ich źródłem w wodach jest depozycja atmosferyczna (przemieszczanie i osadzanie na powierzchni ziemi zanieczyszczeń powietrza) związana z tzw. niską emisją zanieczyszczeń w okresie grzewczym, jak również mogą być ścieki komunalne. W badanych JCWP w tkankach organizmów zwierzęcych bytujących w wodzie stwierdzono przekroczenia wartości granicznych takich substancji jak: difenylotery bromowane, rtęć i jej związków, heptachlor. Ponadnormatywne stężenia rtęci w organizmach żywych to problem, który wykazał monitoring wód realizowany na centralnym poziomie.

Zgodnie z przeprowadzoną analizą opisaną w opracowaniu wody powierzchniowe na terenie powiatu sochaczewskiego tak jak na obszarze województwa mazowieckiego są zanieczyszczone i nieprzydatnego

Rys. 3. Wyniki oceny stanu JCWP rzecznych województwa mazowieckiego w 2018 roku (źródło: WIOS)

2.2.2. WODY TERMALNE

Wody termalne stanowią wody, które posiadają na wypływie temperaturę wyższą niż 20 °C.

Na obszarze Sochaczewa można wyróżnić kilka warstw wodonośnych poprzedzielanych warstwami nieprzepuszczalnymi.

Warstwy wodonośne i uszczelniające	Opis
Warstwa uszczelniająca	Iłowce środkowojurajskie
A – warstwa wodonośna –zbiornik wód termalnych	Piaskowce toarsu górnego warstw borucickich
Warstwa uszczelniająca	Iłowce dolnego toarsu (warstwy ciechocińskie)
B - warstwa wodonośna –zbiornik wód termalnych	Piaskowce synemuru warstw sławieckich
Warstwa uszczelniająca	Zapiaszczone mułowce karyksu
C - warstwa wodonośna –zbiornik wód termalnych	Piaskowce synemuru warstw sławieckich
Warstwa uszczelniająca	Mułowce i ilowce synemuru (warstwy ksawerowskie)
D - warstwa wodonośna –zbiornik wód termalnych	Piaskowce hetangu (warstw kłodawskich i dolnych warstw ksawerowskich)
Warstwa uszczelniająca	Iłowce kajpru

Źródło Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Sochaczewskiego

Analiza właściwości hydrodynamicznych warstw wodonośnych wskazuje na bardzo dobre właściwości dwóch najwyżej leżących poziomów A i B. Obydwie te warstwy mają najlepsze przewodności hydrauliczne. Prawdopodobna wydajność jednostkowa dla otworów udostępnionych toarsu (warstwa A) wynosi od 100l/s/m do 250l/s/m, wydajność jednostkowa właściwa dla otworów udostępnionych w warstwach hetangu (warstwa D) wynosi od 20 l/s/m do 50l/s/m. W rejonie Sochaczewa formacje wodonośne zawierają solankę o mineralizacji wynoszącej od 100g/dm³ do 120g/dm³. Temperatura wód podziemnych obliczona dla partii spągowych dolnej jury (hetang) wynosi od 70°C do 95°C; w stropie dolnej jury (toarsu) wynosi ona od 65°C do 70°C. Temperatura rośnie wraz ze wzrostem głębokości zalegania dolnej jury. Gradient geotermiczny obliczony w profilu utworów dolnej jury waha się od 2°C/100m do 3°C/100m.

Ilość ciepła zakumulowanego do głębokości 3000m przypadająca na jednostkę powierzchni wynosi ok. 300 GJ/m².

(Program ochrony środowiska powiatu sochaczewskiego, Sochaczew 2004)

Miasto Sochaczew w 2018 roku wykonało pierwszy odwiert geotermalny. Badania wykazały, iż woda na głębokości 1500 ma 44-47 stopni i mineralizacji pół grama na litr, przepustowość wody jest to 190 m³ na godzinę. Koszt tej inwestycji to dotacja dla Sochaczewa w kwocie 10,98 mln złotych i pochodziła ona z funduszy NFOŚiGW.

2.3. PRZYRODA I FORMY JEJ OCHRONY NA TERENIE POWIATU SOCHACZEWSKIEGO

Do form ochrony przyrody zalicza się: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na terenie powiatu sochaczewskiego jako jednego z niewielu znajduje się park narodowy.

Kampinoski Park Narodowy wraz otuliną parku stanowiący obszar Natura 2000 PLC 140001 oraz dwa inne obszary Natura 2000: Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSOP) PLB 14004 „Dolina Środkowej Wisły” i Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk PLH 140029 „Kampinoska Dolina Wisły”.

Kampinoski Park Narodowy położony jest w środkowo wschodniej części gminy Brochów. Został on powołany dla ochrony przyrody i dziedzictwa historyczno-kulturowego Puszczy kampinoskiej wraz z kompleksem wydm śródlądowych. Powierzchnia parku na terenie powiatu to 5,423 ha.

W ramach ochrony Kampinoskiego Parku Narodowego wyznaczono obszary ochrony ścisłej t.j.:

- Czapliniec, o powierzchni 13,7ha, położony w niedalekiej odległości od wsi Famułki Królewskie,
- Czerwińskie Góry - obejmujący dwa fragmenty boru świeżego i mieszanego z płatami dąbrowy świetlistej, który liczy sobie ponad 100 lat o łącznej powierzchni 39,8 ha.

Na terenie parku i w jego otulinie w obrębie powiatu sochaczewskiego wyróżnić można formy ochrony t.j.:

- strefy ekologiczne, odpowiadające krajobrazowym zespołom fizjocenoz. Są to: Wisła, wał wydmowy północny i południowy, pas bagienny kanału Olszowieckiego, taras nadzalewowy Wisły, pas bagienny Łasicy, Dolina Bzury, Nadbzurze.
- węzły ekologiczne, o randze regionalnej i podstawowej - bagienne, bagienno-leśne, leśne, wodno-łukowe, wydmore, ostoje ptactwa, uzupełnione ciągami ekologicznymi przecinającymi równoleżnikowo obszar gminy Brochów (Krzywa Góra - Bukowe Ławki).
- ciągi i korytarze ekologiczne - przez obszar KPN i jego otuliny przebiegają równoleżnikowo ciągi ekologiczne: Wiślany, Wydmowo-leśny Północny, Wydmowo-wodny Doliny Łasicy, Wydmowo-leśny Południowy, Bagienny Południowo-wschodni, Bagienny Południowo-zachodni. Ciągi te wyznaczają przyrodnicze osie stref ekologicznych Tarasu Kampinoskiego i połączone są ze sobą wewnętrznymi korytarzami ekologicznymi. Ciąg ekologiczny Wiślany o znaczeniu ponadregionalnym, natomiast ciąg biegnący wzdłuż Bzury - regionalnym.

Z innych przyrodniczych obiektów chronionych należy wymienić, wpisane do rejestru zabytków, parki zabytkowe w Giżycach, Brzozowie, Załuskowie i Ostrowcach oraz resztki parków podworskich we wsiach: Ruszki, Młodzieszyn, Witkowiec.

- *Kampinoska Dolina Wisły*

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH 140029 *Kampinoska Dolina Wisły* stanowi odcinek doliny Wisły pomiędzy Warszawą a Płockiem. Obszar obejmuje fragment naturalnej doliny dużej rzeki nizinnej o charakterze roztokowym wraz z charakterystycznym strefowym układem zbiorowisk roślinnych reprezentujących pełne spektrum wilgotnościowe i siedliskowe w obrębie obu tarasów. Jest fragmentem jednego z najważniejszych europejskich korytarzy ekologicznych. Charakterystycznym elementem krajobrazu są lasy łęgowe. Bezpośrednio z korytem Wisły związane są ginące w skali Europy nadrzeczne łągi wierzbowe i topolowe, których występowanie ograniczone jest do międzywala i starszych wysp. Różnorodność siedlisk

warunkuje znaczne bogactwo gatunkowe zwierząt i roślin, w tym wielu chronionych i zagrożonych wymarciem. Na szczególną uwagę zasługuje ichtiofauna rzeki, która pomimo znacznego jej zanieczyszczenia jest bogata w gatunki. Przetrwała ona i utrzymuje się w stanie zdolnym do samoistnej regeneracji w przypadku zahamowania dalszego pogarszania się stanu siedlisk, w tym przypadku wód. Obszar pełni kluczową rolę dla ptaków zarówno w okresie lęgowym, jak i podczas sezonowych migracji.

Dolina Wisły wraz z Puszcą Kampinoską stanowią węzeł ekologiczny o randze międzynarodowej.

- OSOP *Dolina Środkowej Wisły*

Obejmuje odcinek rzeki pomiędzy Dęblinem a Płockiem. Wisła zachowała tu wyjątkowo naturalny charakter rzeki roztokowej, tworząc starorzecza, boczne kanały i liczne wyspy. Te ostatnie mają formę zarówno okresowych piaszczystych łach, jak i dobrze uformowanych wysp porośniętych roślinnością, głównie zaroślami wierzbowymi i topolowymi. Wielkie piaszczyste łachy są siedliskiem wielu gatunków mew, rybitw i sieweczek. Brzegi Wisły i terasę zalewową zajmują zarośla wikliny oraz łąki i pastwiska. Gdzieś tam zachowały się fragmenty dawnych lasów lęgowych złożonych z topól i wierzb. Głównym celem powołania ostoi jest ochrona występującej tu, wartościowej na skalę europejską, awifauny. W *Dolinie Środkowej Wisły* gniazduje około 50 gatunków ptaków wodno-błotnych. Występują co najmniej 23 gatunki ptaków ważne w skali europejskiej oraz 9 gatunków wpisanych do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt (zagrożonych wyginięciem). Obszar ma bardzo duże znaczenie jako szlak wędrówkowy dla ptaków migrujących.

Na obszarze powiatu sochaczewskiego znajdują się następujące rezerваты przyrody: *Kępa Rakowiecka* – o powierzchni 120 ha, *Kępa Antonińska* – o powierzchni 475 ha i *Wyspy Zakrzewskie* - o powierzchni 310 ha. Wszystkie one obejmują wiślane wody i wyspy w gminie Ilów i mają na celu przede wszystkim ochronę awifauny. Także w gminie Ilów znajduje się rezerwat leśny *Rzepki* – o powierzchni 43,94 ha, utworzony w celu ochrony fitocenozy boru mieszanego i grądu.

Na obszarze powiatu znajdują się 134 pomniki przyrody. Wśród zabytkowych drzew najliczniejszą grupę stanowią dęby i lipy. Wśród nich jest dąb w Pieczyskach Iłowskich w gminie Iłów o obwodzie 6,43 m i wysokości 25 m. Mniej jest klonów, wiaźów, buków, modrzewi, jesionów i białych topoli. Także w Pieczyskach Iłowskich występują drzewiaste formy jałowca pospolitego osiągające wysokość 6 m przy obwodzie 41 cm. Wśród zabytkowych alei należy wyróżnić:

- aleję w Rybnie złożoną z kilkuset drzew: kasztanowców, jesionów, lip i klonów rosnących w dwóch szpalerach towarzyszącym szosom, aleję lipową w Żelazowej Woli,
- aleje drzew kilku gatunków, głównie kasztanowców, lip, jesionów, klonów
- w Strugach w gminie Teresin.

Na obszarze powiatu sochaczewskiego znajdują się fragmenty dwóch – obu w części północnej powiatu – Obszarów Chronionego Krajobrazu (OChK), obejmujące tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz, o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych:

- *Nadwiślański OChK* - na terenie gmin Sochaczew, Młodzieszyn i Iłów,
- *Warszawski OChK* - na terenie gminy Brochów.

Ponadto część obszaru gminy Brochów wchodzi w skład otuliny Kampinoskiego Parku Narodowego, utworzonej Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 września 1997 roku (Dz. U. z 28.10.1997 r. nr 132 poz. 876).

2.4. STAN POWIETRZA

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w województwie mazowieckim jest emisja antropogeniczna pochodząca z sektora komunalno-bytowego (emisja powierzchniowa), z komunikacji (emisja liniowa) oraz z działalności przemysłowej (emisja punktowa). Znaczący udział w stężeniach substancji na obszarze województwa ma napływ zanieczyszczeń z pozostałego obszaru Polski oraz napływ transgraniczny. Głównymi lokalnymi źródłami zanieczyszczeń są kominy domów ogrzewanych indywidualnie oraz na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z drogami o znacznym natężeniu ruchu, komunikacja samochodowa. Przemysł

zlokalizowany na obszarze województwa mazowieckiego, głównie energetyka zawodowa, ze względu na dużą wysokość kominów, w znacznym stopniu eksportuje zanieczyszczenia poza granice województwa.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) w 2018 roku województwo mazowieckie zajmowało odpowiednio piąte i drugie miejsce w kraju pod względem emisji substancji gazowych oraz pyłowych z zakładów „szczególnie uciążliwych” (odpowiednio za województwem śląskim, łódzkim, małopolskim i świętokrzyskim - zanieczyszczenia gazowe oraz śląskim - zanieczyszczenia pyłowe).

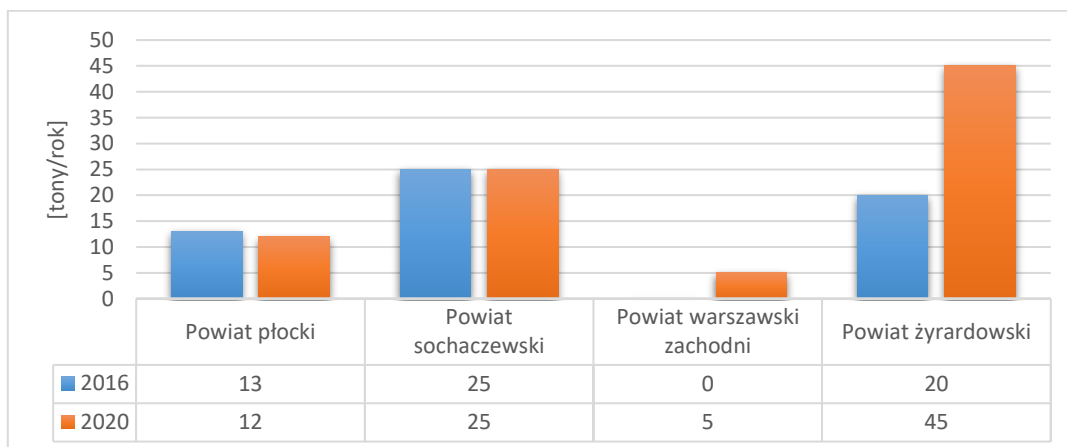
Główną rolę w bilansie emisji zanieczyszczeń powietrza w powiecie odgrywiają zanieczyszczenia pochodzące ze spalania paliw w indywidualnych kotłach grzewczych w domach.

Przemysł również ma wpływ na zanieczyszczenia powietrza. Z przemysłu generowane są zanieczyszczenia pyłowe i gazowe.

Poniżej przedstawiono wykres emisji pyłowych z zakładów przemysłowych w powiecie sochaczewskim. Zestawiono rok 2016 i 2020 w celu porównania ilości emitowanych pyłów.

Jak wynika z przedstawionych danych w powiecie sochaczewskim w badanych latach wyemitowano taką samą ilość pyłów. Na terenie powiatu warszawskiego zachodniego w roku 2016 nie ma wzmianki o emisji pyłów. W powiecie żyrardowskim ilość emitowanych pyłów wzrosła o ponad 100%.

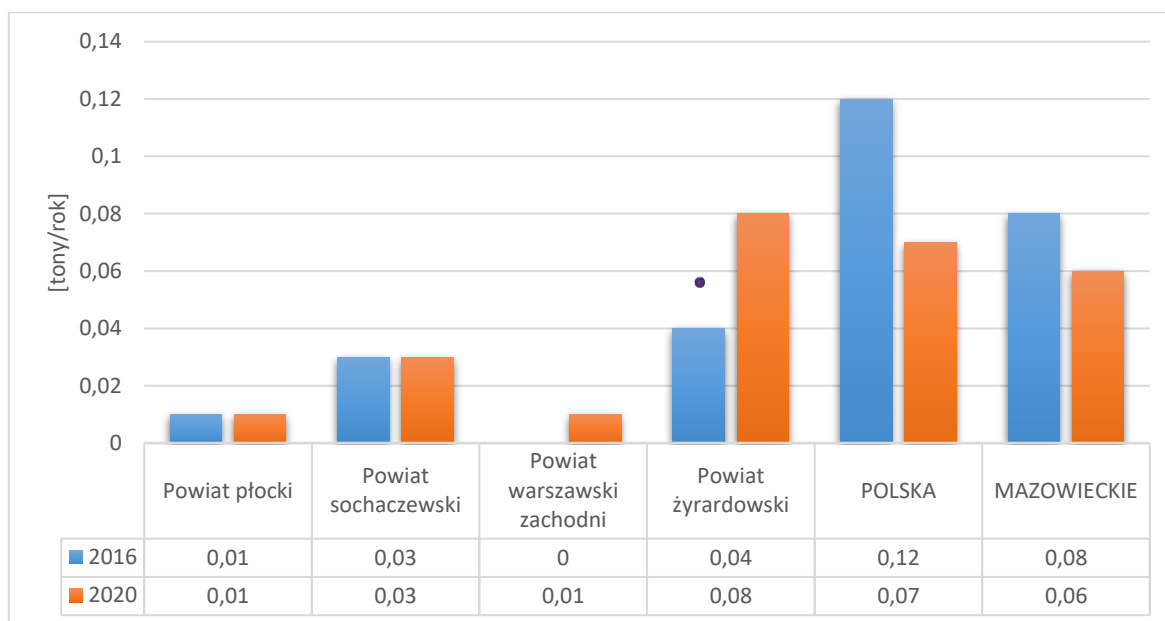
Wykres 2. Emisje pyłowe z zakładów przemysłowych na terenie powiatu sochaczewskiego, plockiego, żyrardowskiego i warszawskiego zachodniego dla roku 2016 i 2020

Źródło: dane GUS BDL

Wykres 3. Emisje pyłowe z zakładów przemysłowych na terenie powiatu sochaczewskiego, plockiego, żyrardowskiego i warszawskiego zachodniego dla roku 2016 i 2020 na 1 km²

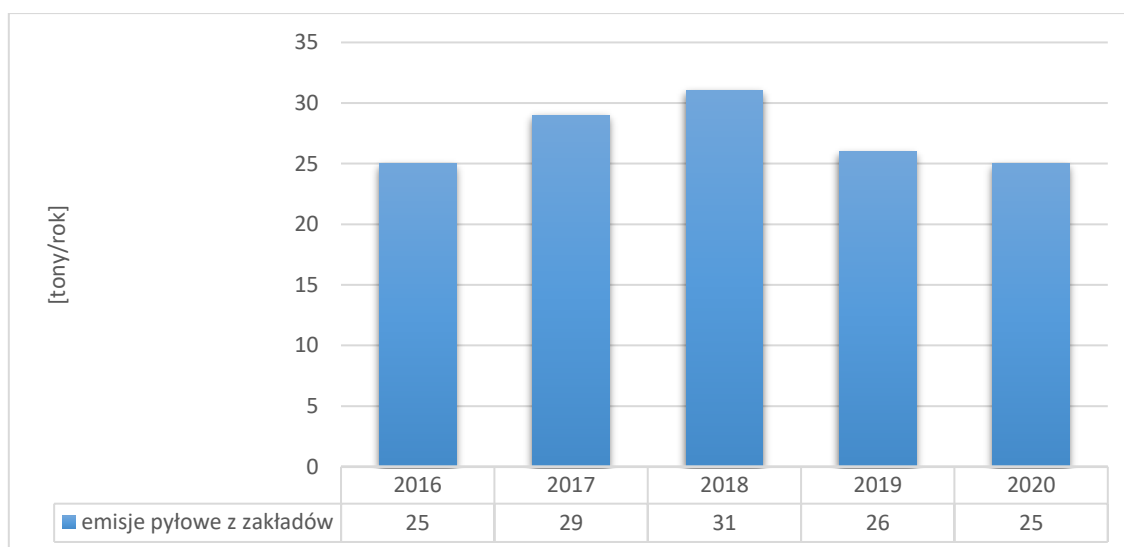
Źródło: dane GUS BDL

Na rysunku powyżej zestawiono ilość pyłów przypadająca na 1 km² powierzchni terenu.

Powiat sochaczewski zarówno w roku 2016 jak i 2020 na 1 km² posiadał tą samą wartość emisji. Wartość ta jest o 50% mniejsza od wartości w województwie jak i w kraju.

Z analizowanych powiatów tylko powiat żyrardowski wykazuje wartość większą od wielkości w kraju i w województwie (0,08).

Wykres 4. Emisje pyłowe z zakładów przemysłowych na terenie powiatu sochaczewskiego

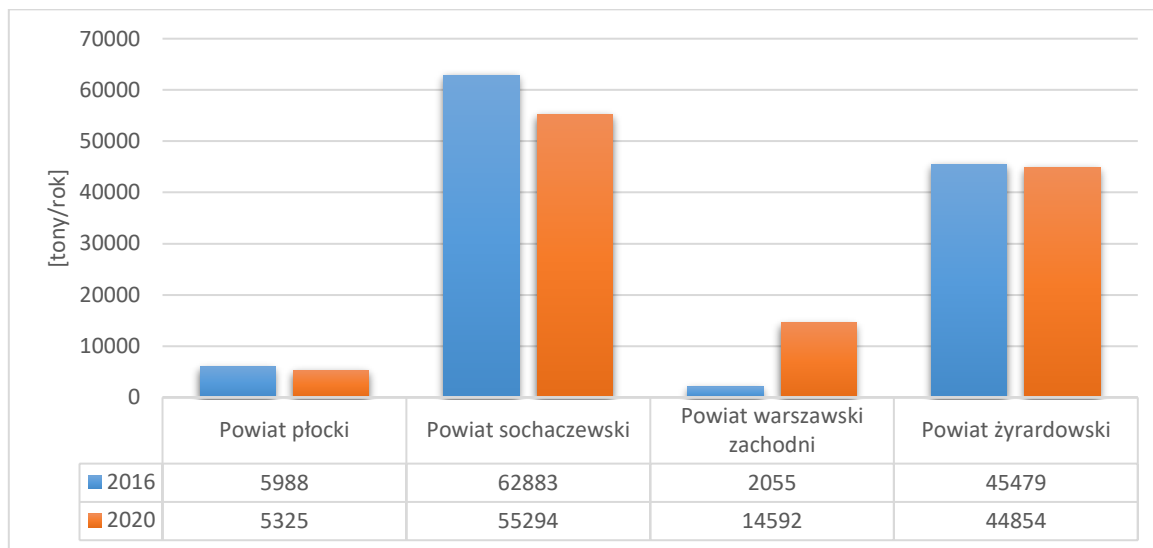

Źródło: dane GUS BDL

Na wykresie przedstawiono emisje pyłowe w powiecie sochaczewskim w latach 2016-2020. Z rysunku zaobserwować można że do roku 2018 wartość emisji pyłu rosła, w roku 2019 i 2020 zmniejszyła się.

Wykres 5. Emisje gazowe z zakładów przemysłowych na terenie powiatu sochaczewskiego, plockiego, żyrardowskiego i warszawskiego zachodniego dla roku 2016 i 2020

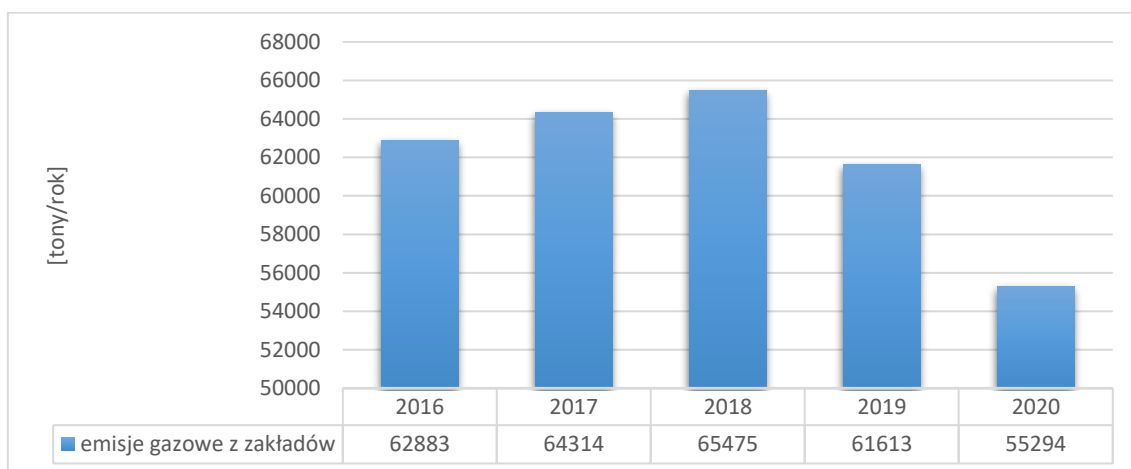

Źródło: dane GUS BDL

Emisję gazową z zakładów przemysłowych dla badanych powiatów obrazuje powyższy rysunek. Jak można zauważyć powiat sochaczewski przoduje w ilości emisji gazowych z przemysłu na tle analizowanych powiatów. Porównując emisję w analizowanych latach, obserwujemy jej zmniejszenie w powiecie sochaczewskim, plockim i żyrardowskim.

W powiecie warszawskim zachodnim obserwujemy znaczny jej wzrost.

Wykres 6. Emisje gazowe z zakładów przemysłowych na terenie powiatu sochaczewskiego w latach 2016 i 2020

Źródło: dane GUS BDL

Obserwując emisje gazowe w powiecie sochaczewskim obserwujemy, że do roku 2018 następował ich wzrost, a od 2019 roku nastąpił ich spadek.

Problem emisji dotyczy całego kraju. Głównym problemem lokalnych samorządów jest tzw. niska emisja. Jest to wyzwanie na lata.

2.5. METODOLOGIA ANALIZY

Diagnoza społeczno-gospodarcza zawiera zestawienia danych statystycznych, charakteryzujących Powiat Sochaczewski wraz z ich syntetycznym opisem. Podzielona została ona na cztery części.

W pierwszej znajdują się dane opisujące ludność gminy oraz tendencje zaobserwowane w sferze demografii. Druga część dotyczy zagadnień rynku pracy, podmiotów gospodarczych oraz rolnictwa. Trzecia część diagnozy opisuje stan infrastruktury społecznej i technicznej. Ostatnia część przedstawia stan finansów publicznych Powiatu. Obszar ten jest szczególnie istotny z uwagi na nowy okres planowania w Unii Europejskiej oraz ogólny stan finansów publicznych w Polsce.

Dane z wymienionych obszarów przedstawione zostały w dwóch płaszczyznach. Z jednej strony zaprezentowane są w układzie dynamicznym, pokazującym zmiany wartości w czasie, pozwalającym zaobserwować trendy rozwojowe. Dodatkowo dane są ukazane w układzie porównawczym – w zestawieniu z wartościami średnimi dla województwa i powiatu, a także w porównaniu ze wskazanymi przez zainteresowaną stronę powiatami płońskim, warszawskim zachodnim i żyrardowskim. gminami.

W diagnozie posłużono się możliwie najaktualniejszymi danymi – do roku 2019 lub – jeśli dane nie były dostępne – do roku 2021. W podejściu dynamicznym sięgnięto po informacje z roku 2016 – do statystyk z lat późniejszych odwołano się tylko z powodu braku ogólnodostępnych danych.

3. KAPITAŁ SPOŁECZNY

3.1 DEMOGRAFIA

Według danych GUS na dzień 31.12.2020 roku w powiecie sochaczewskim zamieszkiwało 84804 osób: 41255 mężczyzn (48,65 % ogółu mieszkańców) i 43549 kobiet (51,35%).

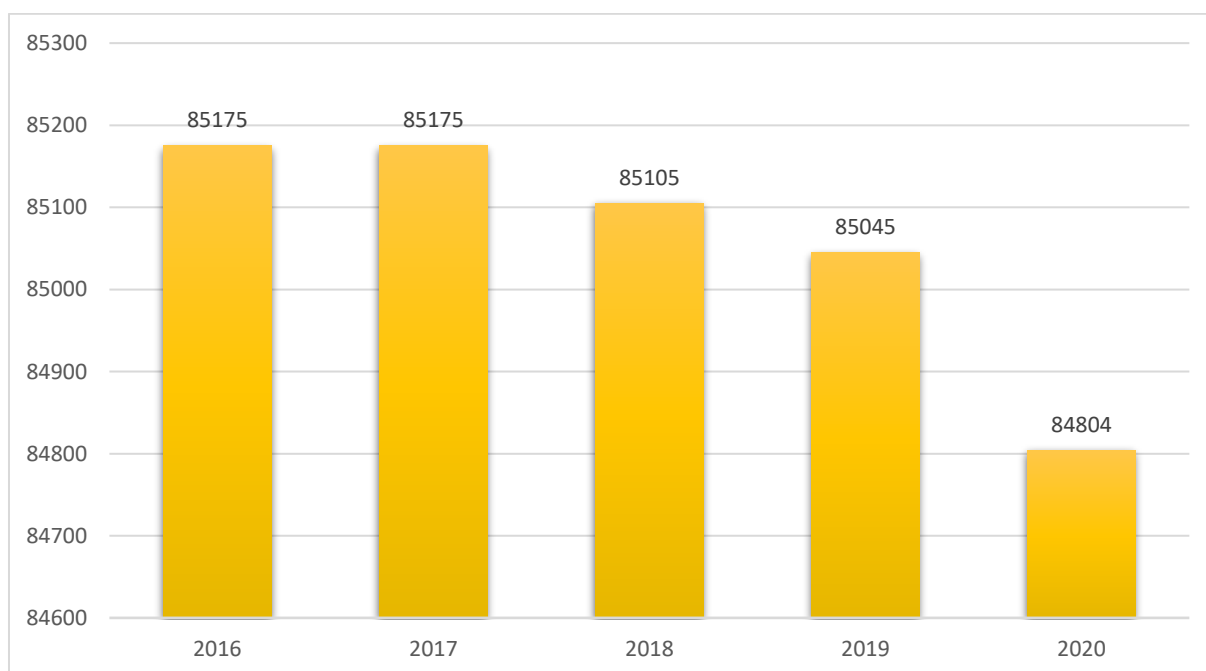
Powiat sochaczewski liczy 238 miejscowości z których wyodrębniono 194 sołectwa i jedno miasto.

Statystyki dotyczące liczby ludności, pochodzące z Głównego Urzędu Statystycznego posłużą do prowadzenia obiektywnych analiz porównawczych, opartych o jednolite źródło danych.

Na podstawie danych statystycznych udostępnianych przez Główny Urząd Statystyczny dokonano określenia największych skupisk ludności w powiecie.

Największą pod względem zaludnienia miejscowością jest ośrodek miejski Miasto Sochaczew liczący 35891 mieszkańców, następnie Gmina Teresin zamieszkiwana przez 11542 osoby oraz gmina Sochaczew licząca 11148 mieszkańców. W dalszej kolejności należy wymienić gminę nawa Sucha – 6702, Iłów – 6118, gminę Młodzieszyn – 5559, gminę Brochów – 4375 oraz gminę Rybno – 3469.

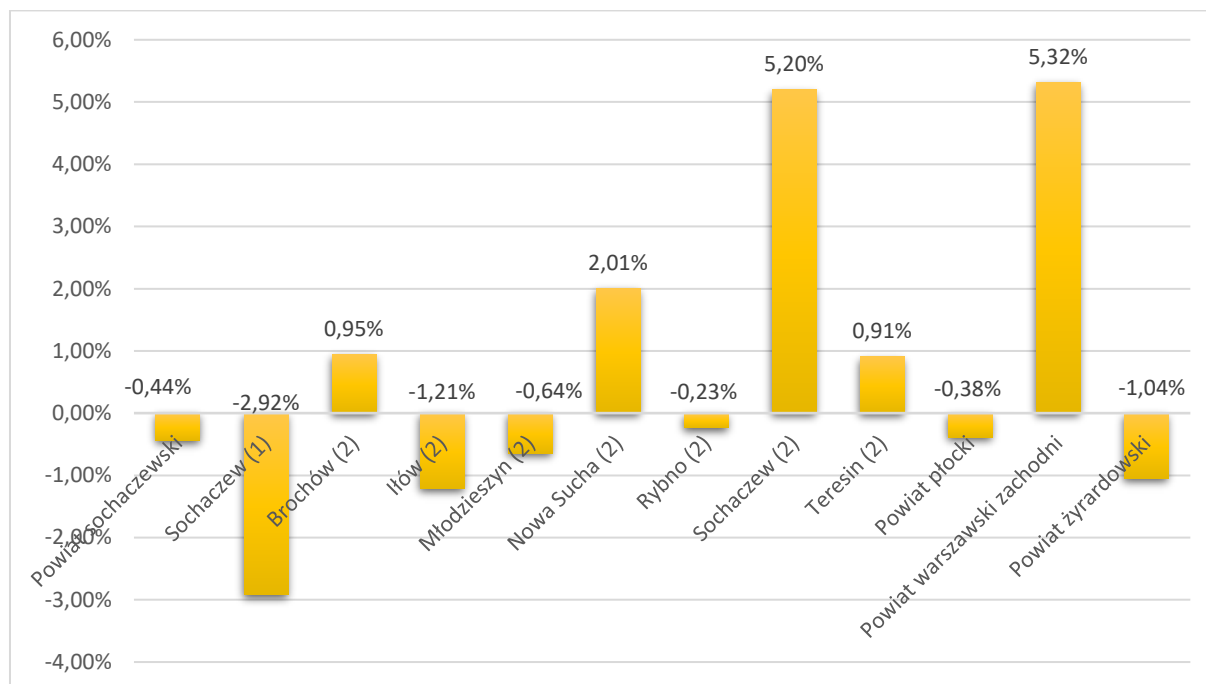
Wykres 7. Zmiany liczby ludności Powiatu Sochaczewskiego w latach 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Możemy zauważyć niewielki spadek tej wartości w kolejnych latach w powiecie sochaczewskim.

Wykres 8. Zmiany liczby ludności w grupie porównawczej w stosunku roku 2020 do roku 2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Analizując liczbę ludności całego powiatu sochaczewskiego w 2020 roku w stosunku do roku bazowego, tj. 2016, zauważalny jest -0,44-procentowy spadek, co odzwierciedla sytuację demograficzną w całym powiecie.

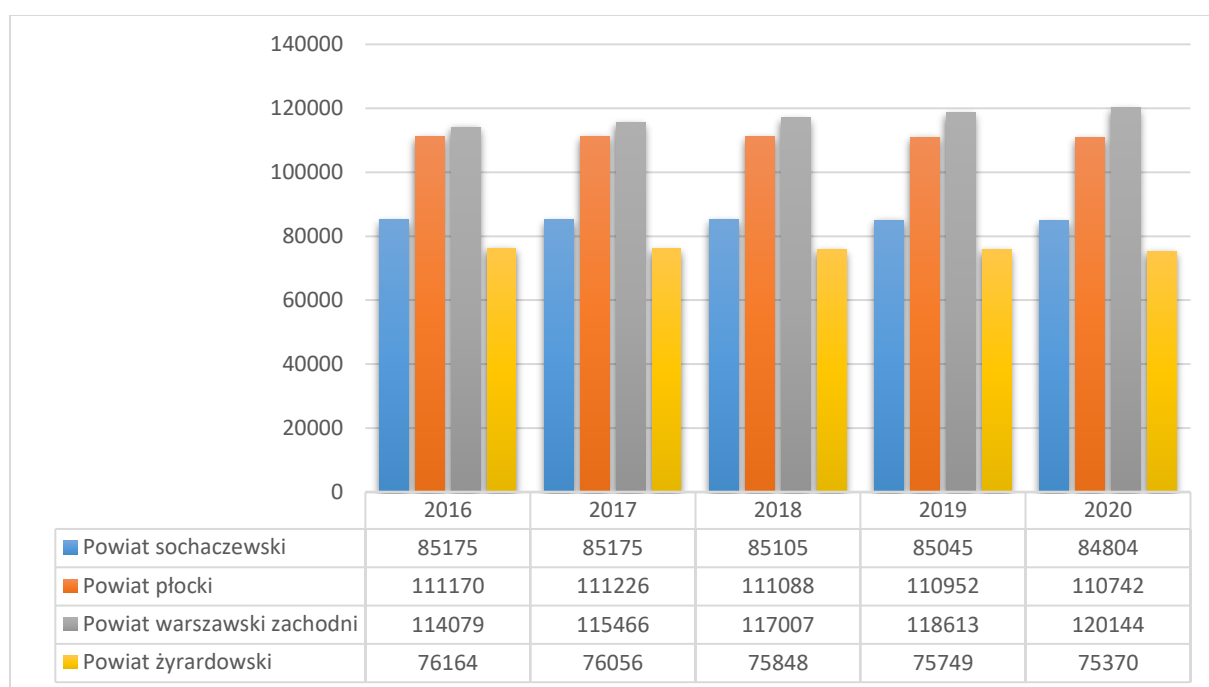
Najwyższą tendencję wzrostową obserwujemy w mieście Sochaczew i wynosi ona 5,2%. Wzrost obserwujemy również w gminie Nowa Sucha, Teresin i Brochów.

Analizując sytuację w wybranych powiatach zauważamy podobną tendencję – wzrost obserwujemy wyłącznie dla powiatu warszawskiego zachodniego. Wynikać to może z przyczyn ekonomiczno-gospodarczych związanych z możliwościami rozwojowymi ludności napływającej z powiatów ościennych.

W powiecie plockim, żyrardowskim obserwujemy spadek, tak jak to ma się w powiecie sochaczewskim.

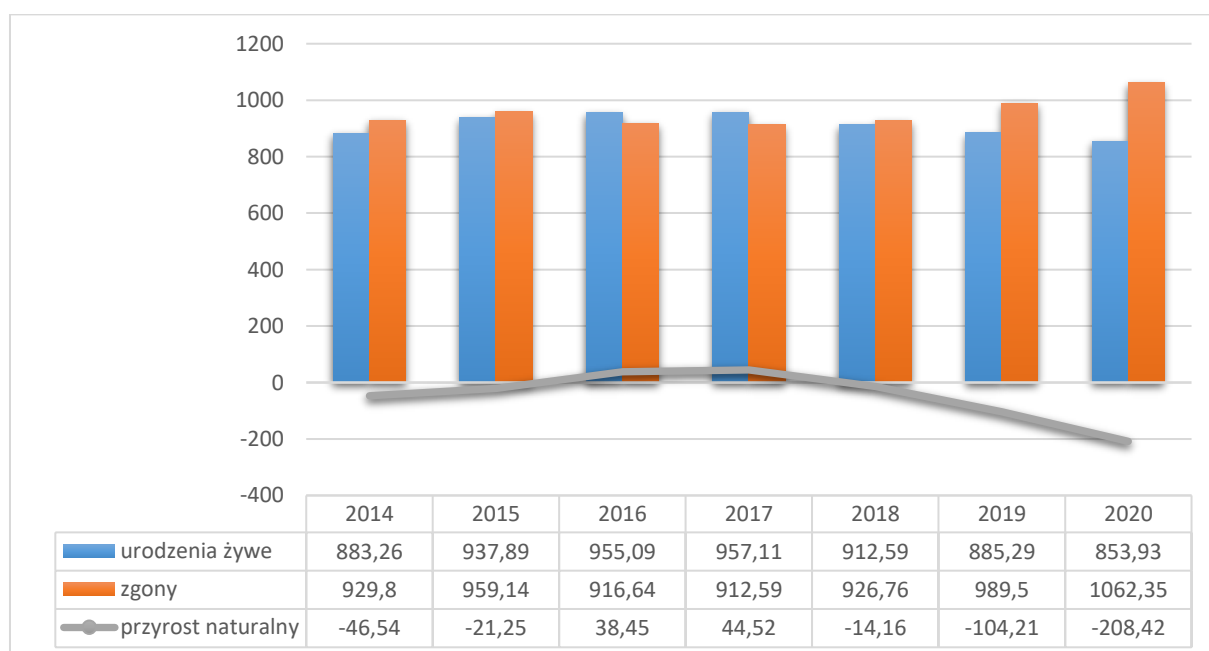
Wykres 9. Przebieg procesów demograficznych w powiatach w latach 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Na powyższym rysunku obserwujemy tendencję ilości ludności w latach 2016-2020. Dla wszystkich analizowanych obszarów występuje tendencja spadkowa oprócz powiatu warszawskiego zachodniego. Wiąże się to z możliwościami rozwojowymi w tym powiecie.

Wykres 10. Przebieg procesów demograficznych w powiecie sochaczewskim w latach 2014-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

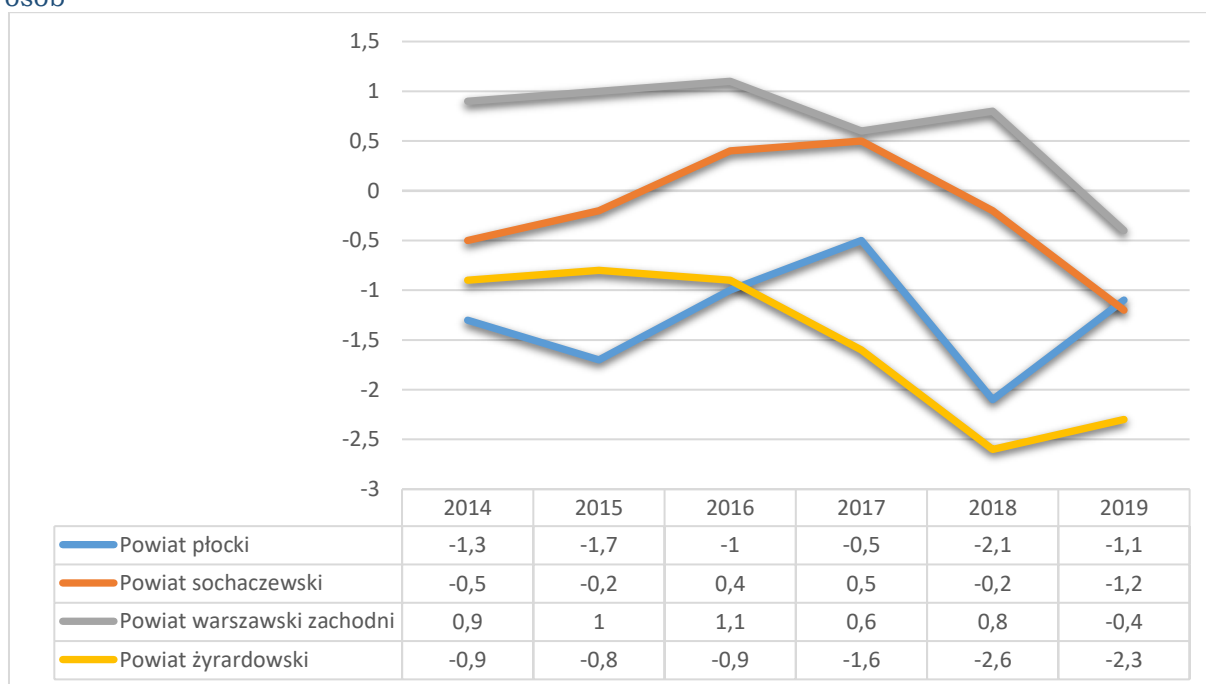
Analizując sytuację w powiecie obserwujemy w powiecie plockim i żyrardowskim ujemny przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w latach 2014-2019.

Powiat warszawski zachodni w latach 2014-2018 wykazywał dodatni przyrost naturalny na 1000 mieszkańców. W roku 2019 jest on już tak jak w pozostałych powiatach ujemny.

By zbadać tendencje dotyczące liczby ludności w powiecie sochaczewskim, przeanalizowano przebieg procesów demograficznych w latach 2014-2020. Z danych wynika, że na przestrzeni całego badanego okresu powiat wykazywał dodatni przyrost naturalny tylko w latach 2016-2017, zaś w pozostałych latach jest on ujemny.

Liczba urodzeń mieszkańców w latach 2014-2017 wykazywała tendencję wzrostową. Od roku 2018 obserwujemy tendencję spadkową.

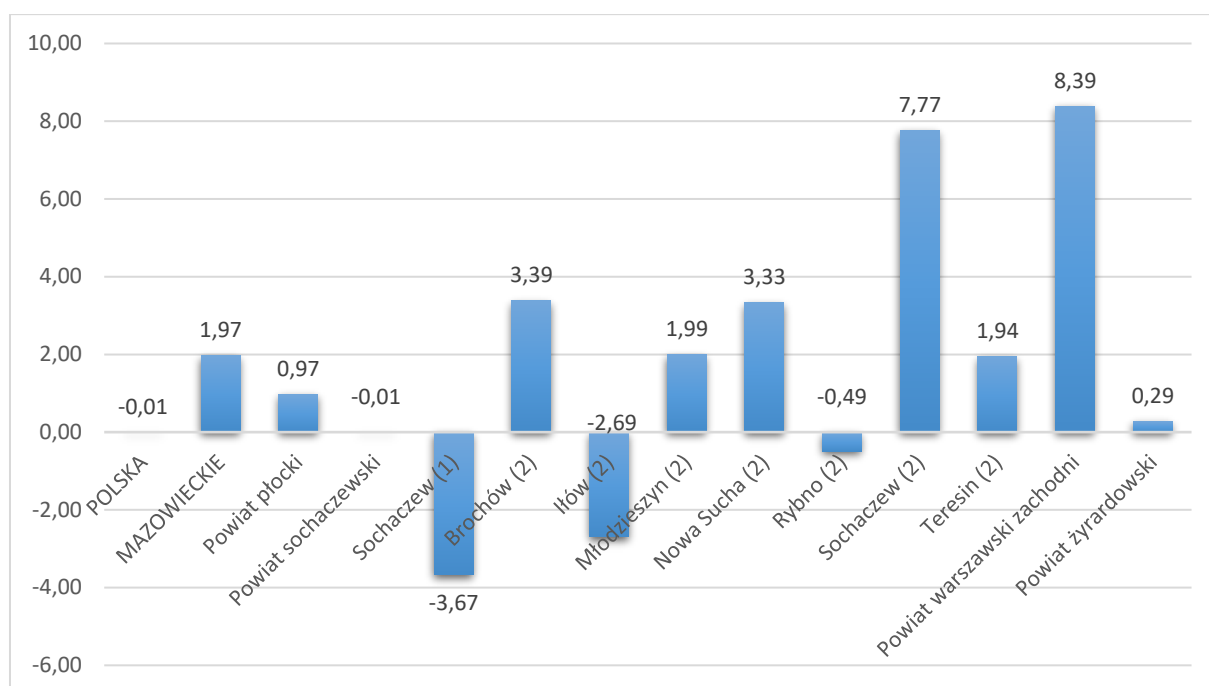
Wykres 11. Przebieg procesów demograficznych w powiatach sochaczewskim, plockim, żyrardowskim i warszawskim zachodnim w latach 2014-2020 – przyrost naturalny na 1000 osób

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Wykres 12. Przeciętne saldo migracji ogółem na 1000 mieszkańców w latach 2014-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

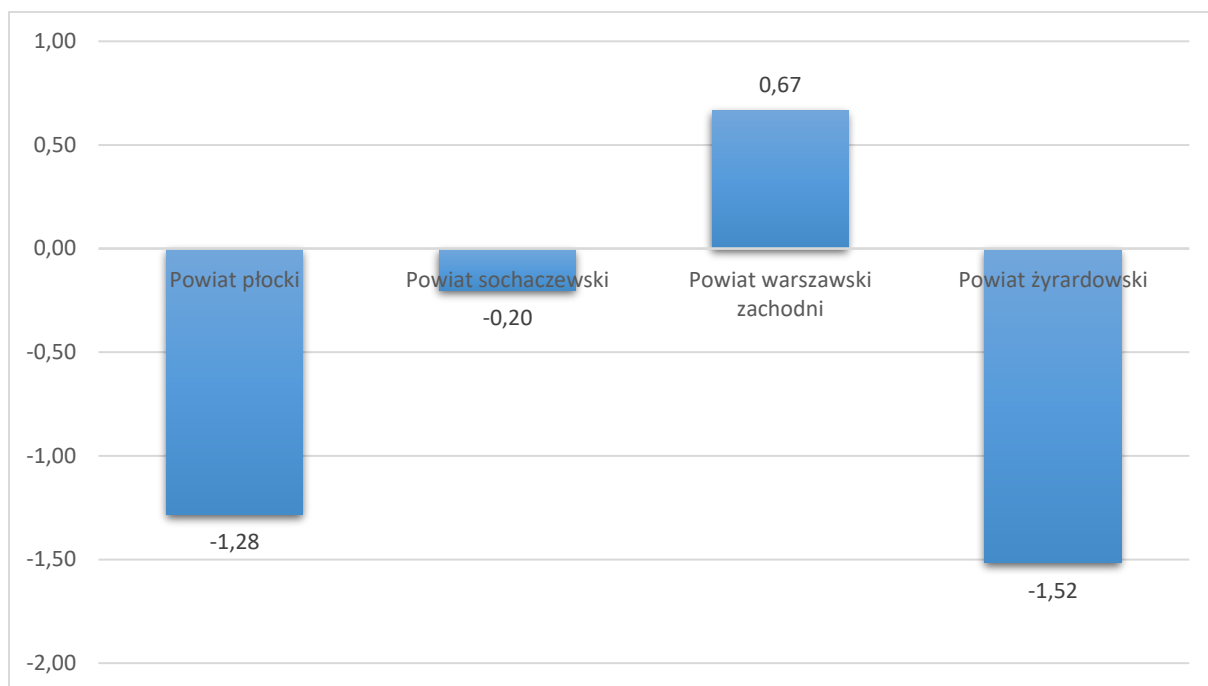
Analizując ruch migracyjny, można zauważyć, że w powiecie sochaczewskim średnie saldo migracji na 1000 mieszkańców wynosi 0,01.

Saldo migracji determinują przede wszystkim migracje wewnętrzne. Według danych GUS w ostatnich latach właśnie ten rodzaj migracji się nasilił.

Omawiając ruchy ludności i podkreślając dodatnie saldo migracji terenów wiejskich, nie sposób nie poruszyć kwestii wzrostu znaczenia funkcji rezydencjalnej gmin wiejskich. Obserwacja przemieszczania się ludności w regionie pozwala na zauważenie pewnych tendencji, a mianowicie: przenoszenia się ludności z większych miast na obszary podmiejskie stające się „sypialniami”. Trend ten trwa już znaczny okres czasu, co pozwoliło na dostosowanie się do niego np. rynku nieruchomości, co skutkuje wzrostem cen domów i terenów pod zabudowę w tych rejonach. Szereg korzystnych czynników (m.in. niższe ceny nieruchomości, korzyści wynikające z zamieszkania na terenach mniej zurbanizowanych).

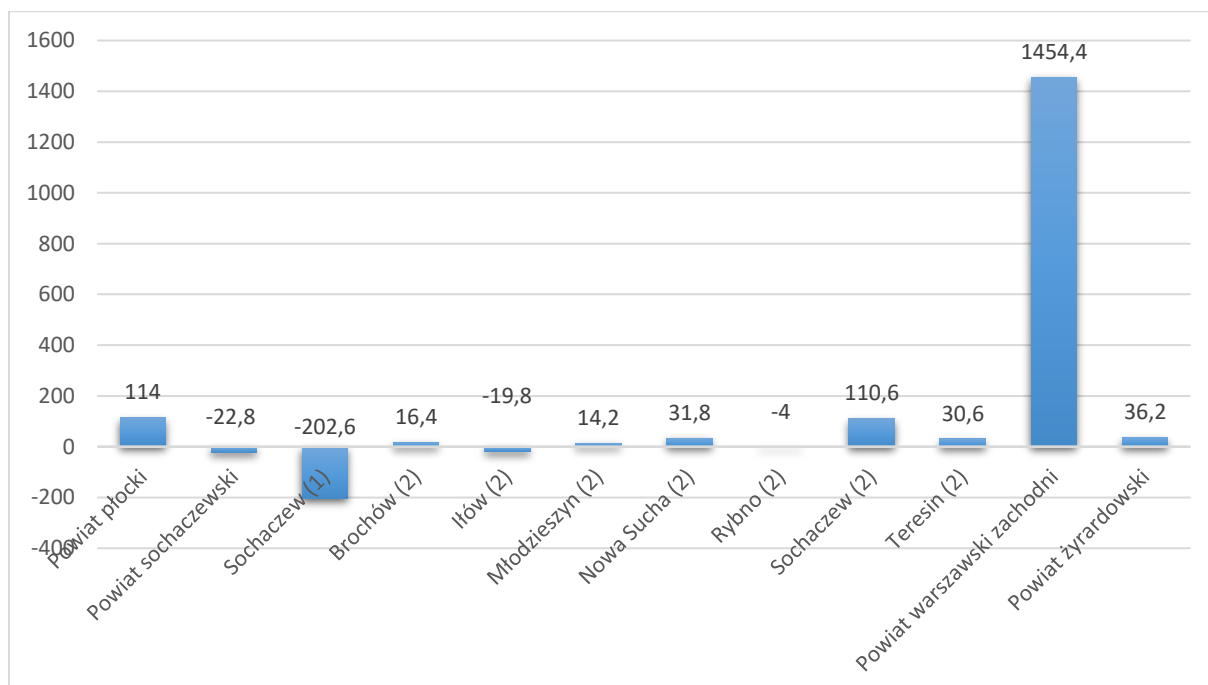

Wykres 13. Przeciętny przyrost naturalny na 1000 osób w latach 2014 – 2020 w grupie porównawczej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

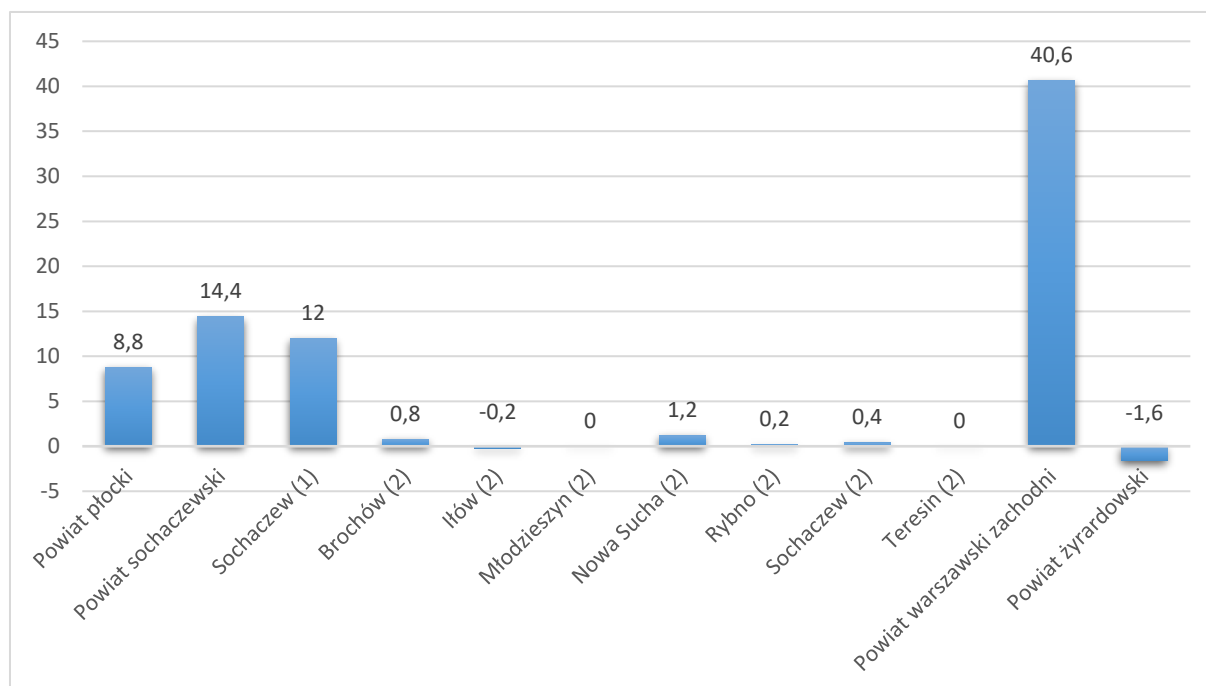
Wykres 14. Przeciętne saldo migracji wewnętrznych w latach 2016 – 2020 w grupie porównawczej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Wykres 15. Przeciętne saldo migracji zagranicznych w latach 2016 – 2020 w grupie porównawczej

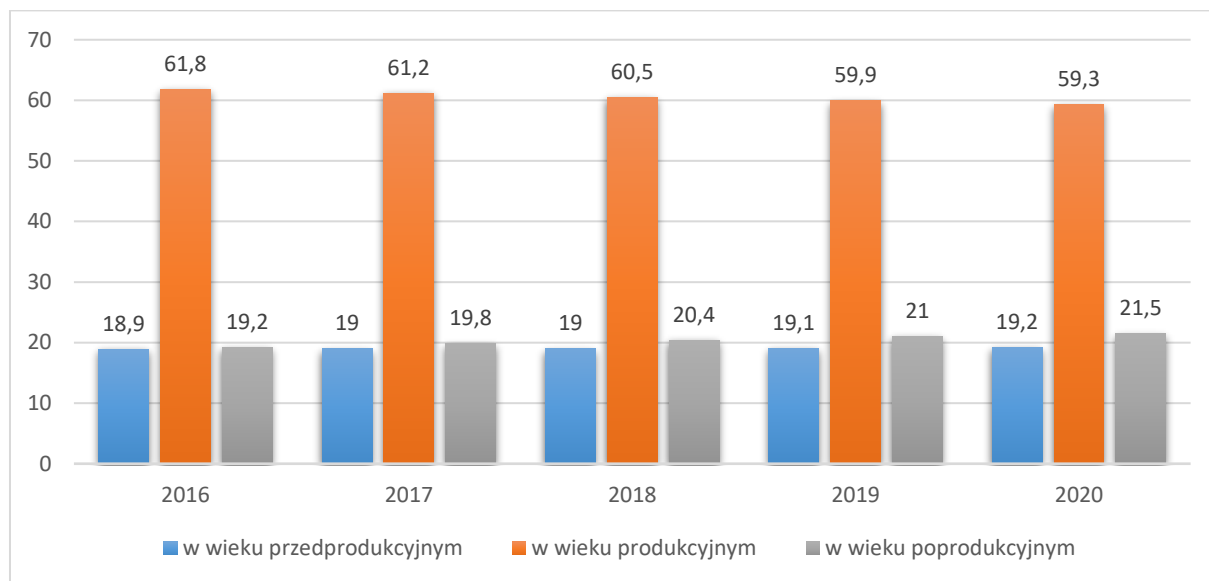
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Wykresy przedstawiają zestawienia omawianych statystyk w relacji z porównywanymi jednostkami samorządu terytorialnego. W odniesieniu do przeciętnego przyrostu naturalnego, Powiat Sochaczewski legitymuje się przeciętnym przyrostem naturalnym na poziomie -0,20‰. Najlepiej wśród powiatów wypada powiat warszawski zachodni, gdzie przyrost naturalny wyniósł średnio 0,67‰. Zmiany struktury ludności na terenie Powiatu Sochaczewskiego w latach 2016–2020 sygnalizują występowanie negatywnych tendencji związanych z procesem starzenia się społeczeństwa. W okresie objętym badaniem, liczba ludności Powiatu Sochaczewskiego ulega stopniowemu spadkowi natomiast zmiany w poszczególnych grupach wiekowych przebiegały z różnym natężeniem. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (0-14 lat) wzrosła w ujęciu względnym o 0,3%. Zmiana liczby ludności w wieku produkcyjnym (15-59/64 lat) była stosunkowo niewielka i obniżyła się jedynie o 2,53%, natomiast w grupie ludności w wieku poprodukcyjnym (60+/65+) nastąpił również wzrost liczby ludności, na poziomie przekraczającym 1,7%. Wprowadzone zmiany legislacyjne wydłużające wiek aktywności zawodowej złagodzą przebieg negatywnych tendencji, (przesunięcie ilości osób w wieku

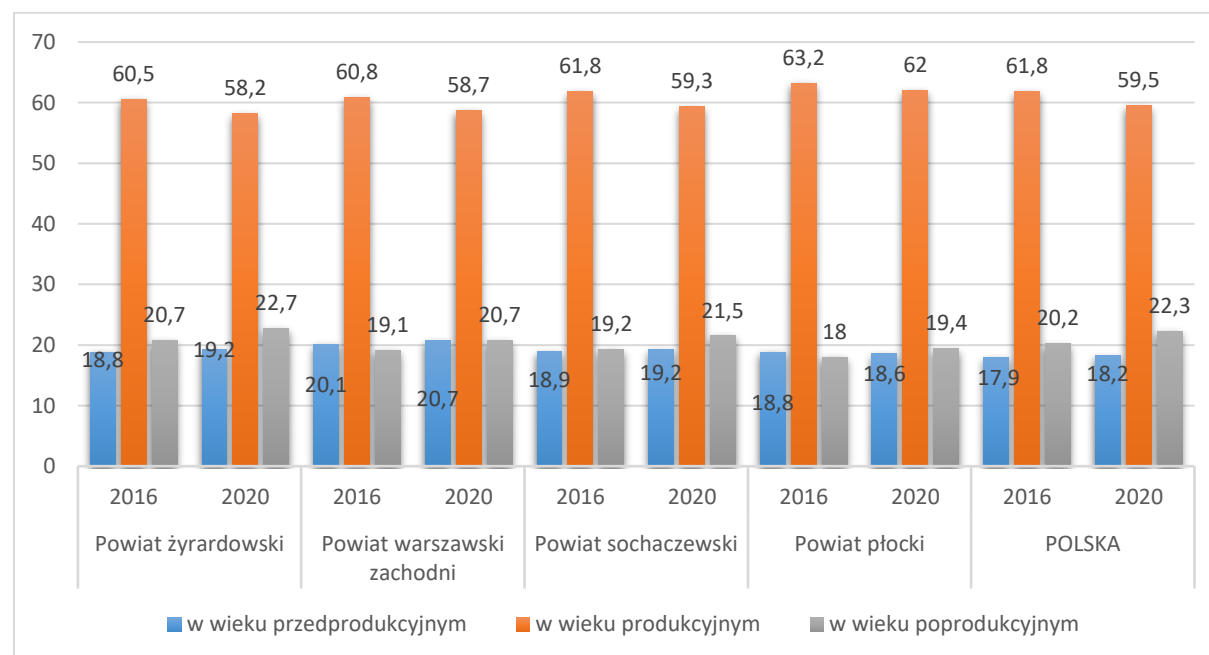
poprodukcyjnym w kierunku ilości osób w wieku produkcyjnym), niemniej jednak dla potrzeb diagnozy posłużono się przytoczonymi kategoriami podziału na grupy wiekowe, celem zachowania spójności danych i wniosków z danymi statystycznymi. Dla badanych powiatów porównując rok 2016 i 2020 również obserwujemy omawianą powyżej tendencję.

Wykres 16. Ludność Powiatu Sochaczewskiego w latach na lata 2016 - 2020 w podziale na ekonomiczne grupy wiekowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

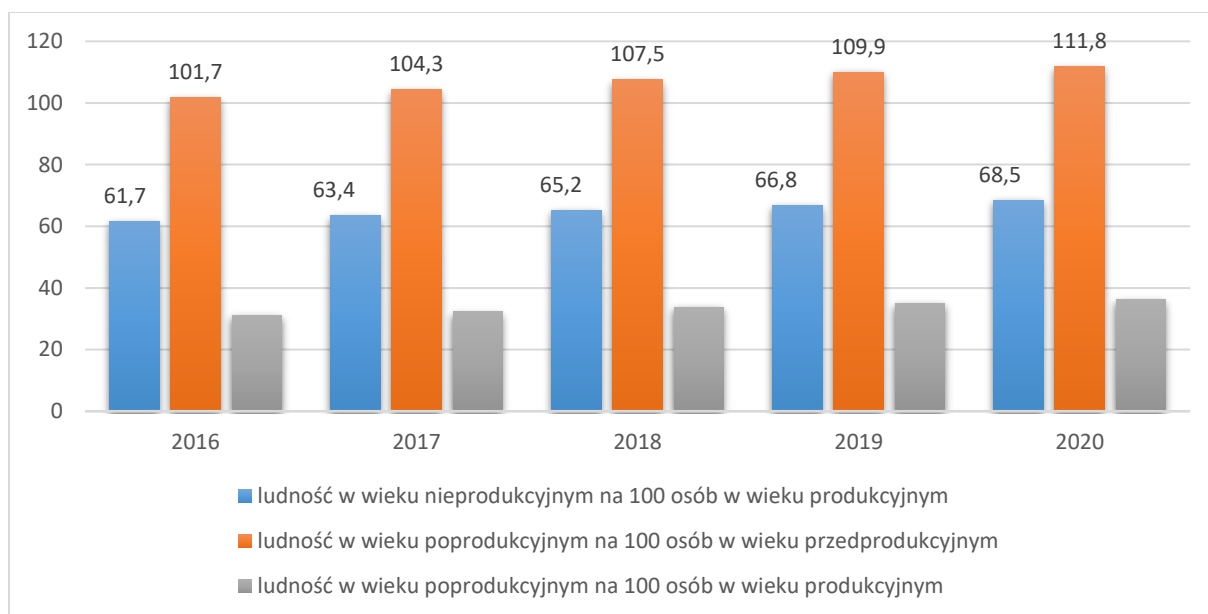
Wykres 17. Ludność Powiatu Sochaczewskiego w latach na lata 2016 - 2020 w podziale na ekonomiczne grupy wiekowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Wykres 18. Ludność Powiatu Sochaczewskiego wskaźniki obciążenia demograficznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Powyższy rysunek przedstawia jak kształtują się wskaźniki obciążenia demograficznego.

Podsumowanie:

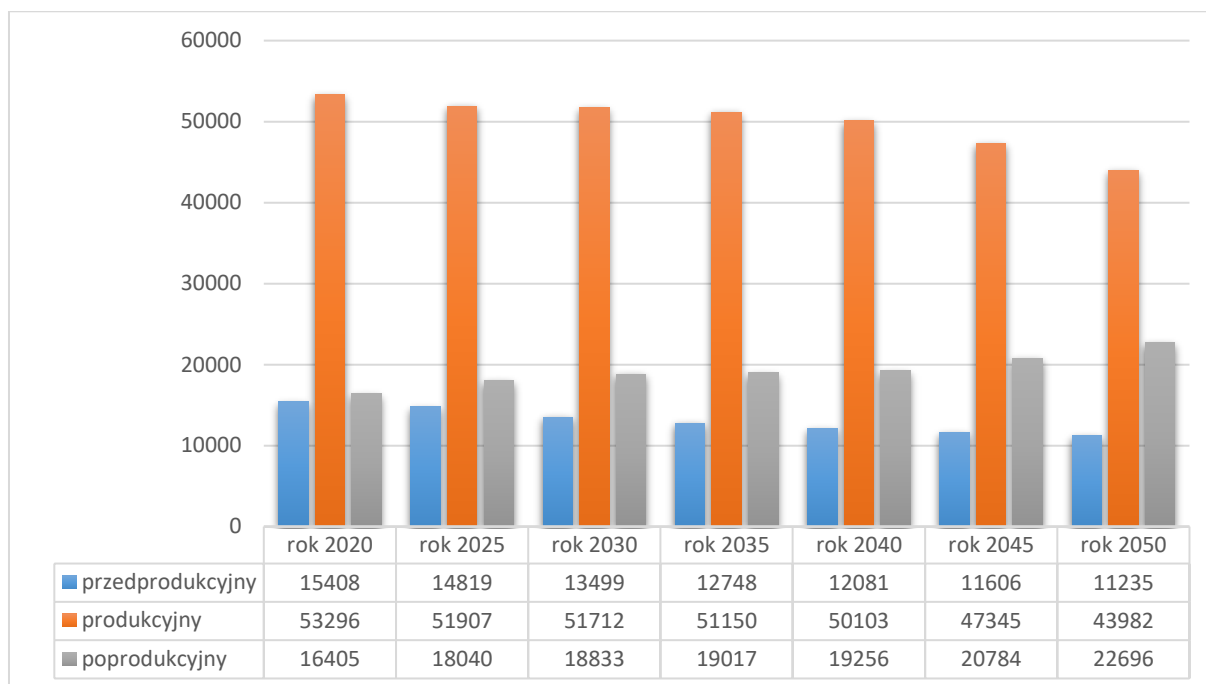
- populacja powiatu sochaczewskiego, wynosząca na dzień 31.12.2020 roku 84804 mieszkańców charakteryzuje ujemne saldo migracji, co może świadczyć o tendencji przesiedlania się mieszkańców powiatu.
- prognozowane zmiany liczby oraz struktury ludności wskazują na systematyczny spadek liczby mieszkańców powiatu, w tym szczególnie osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym
- w wieku poprodukcyjnym obserwowany jest trend wzrostu;
- zmiany w strukturze ludności powiatu, polegające na wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle populacji, wpisują się w ogólną tendencję starzenia się społeczeństwa, co będzie miało swoje skutki w obszarze polityki społecznej i edukacji
- migracje, zmiana liczby i struktury ludności stają się szansą m.in. dla finansów publicznych Gmin wchodzących w skład powiatu, wzrostu ich dochodu z podatków, a stojącej w obliczu nowych wyzwań demograficznych i gospodarczych

3.2. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA

Prognoza demograficzna dla powiatu sochaczewskiego została sporządzona na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego do roku 2050.

Wykres 19. Prognoza ilości ludności powiatu sochaczewskiego na lata 2020 – 2050 w podziale na ekonomiczne grupy wiekowe

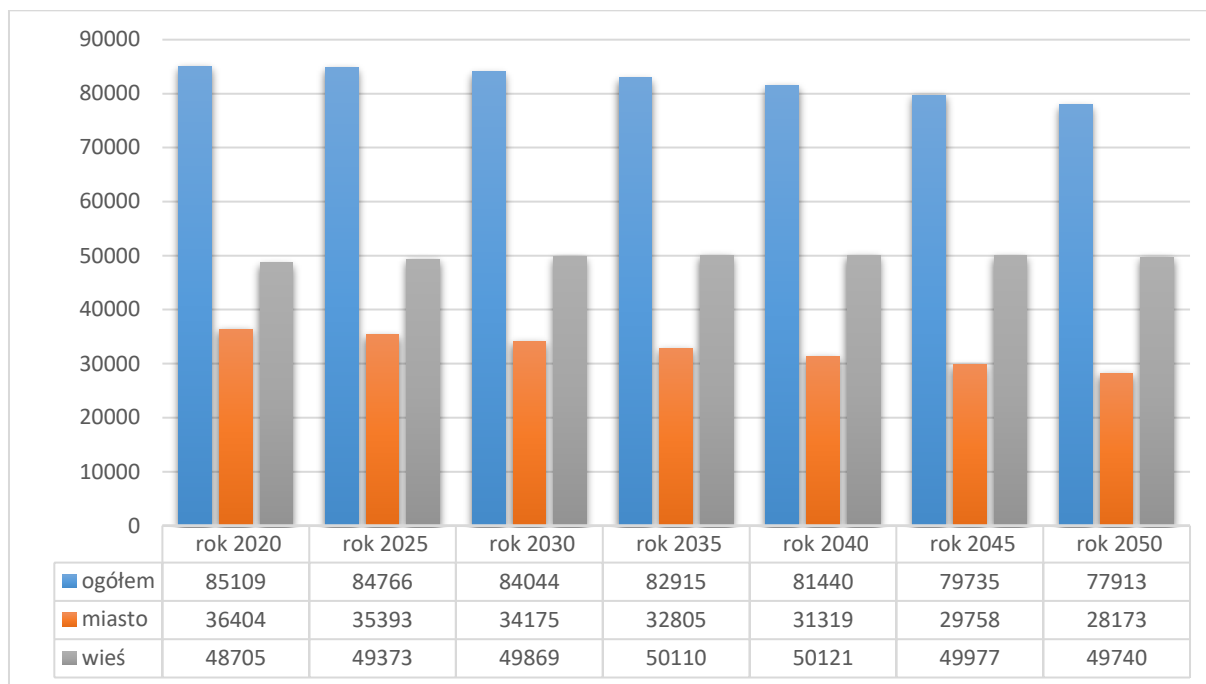

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Do analizy przyjęto ilość osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym. Obserwujemy wyraźny spadek zarówno grupy w wieku przedprodukcyjnym jak i w wieku produkcyjnym. Grupą, w której obserwowany będzie wzrost to grupa poprodukcyjna (seniorzy). Szacuje się, że grupa poprodukcyjna w roku 2050 w porównaniu z rokiem 2020 wzrośnie o 27,72% dając wzrost 6291 osób. Analizując grupę przedprodukcyjną szacuje się, że zmniejszy się ona o 37,14% co daje 4173 osoby zaś grupa produkcyjna zmniejszy się o 21,18% dając 9314 osób. Sytuacja przedstawiona została na powyższym wykresie.

Wykres 20. Prognoza ilości ludności powiatu sochaczewskiego na lata 2020 – 2050 w podziale na miasto i wieś

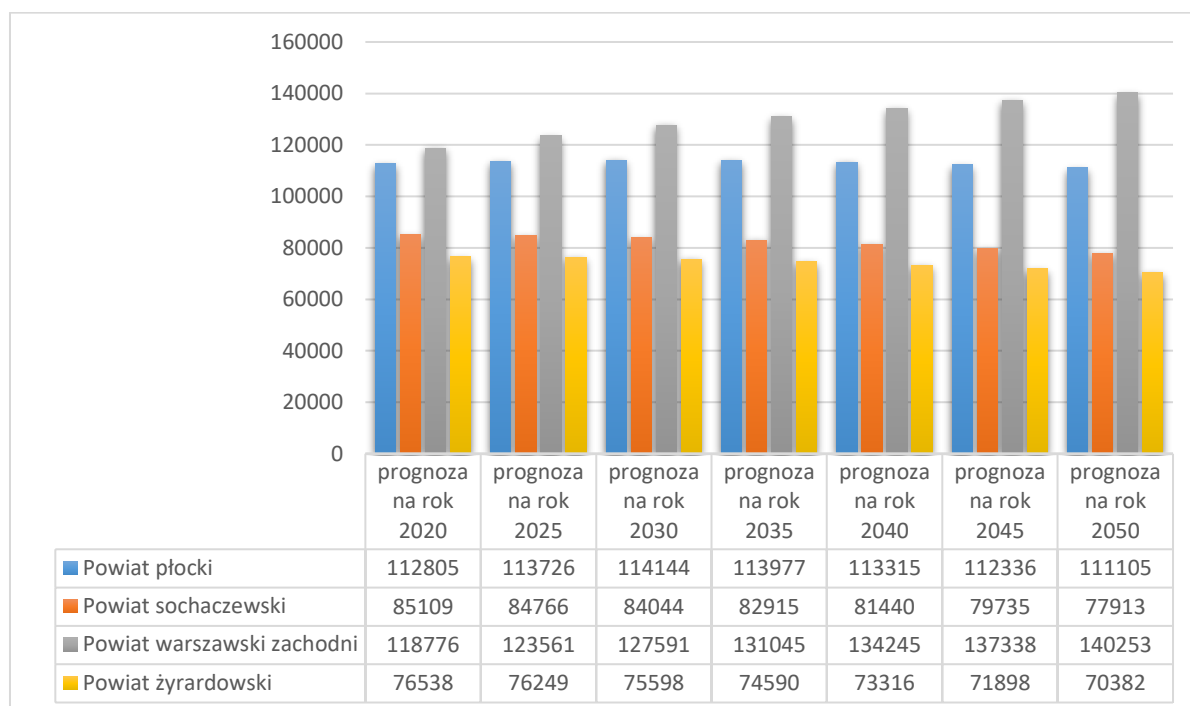
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Analizie poddano również prognozowaną ilość mieszkańców powiatu sochaczewskiego na lata 2020-2050 biorąc pod uwagę obszar zamieszkania t.j. miasto i wieś.

Przeprowadzona analiza prognozowanej sytuacji demograficznej w powiecie wskazuje, że ogólna ilość mieszkańców powiatu sochaczewskiego w 2050 roku będzie niższa o 9,24% w porównaniu z 2020 co daje 7196 mieszkańców. Porównując wieś z miastem, miasto wypada w porównaniach zdecydowanie bardziej niekorzystnie, gdyż liczba osób zamieszkująca miasto spadnie o 29,22% dając 8231 mieszkańców gdzie na wsi szacowany spadek wynosi zaledwie 2,08%. Sytuację obrazuje rysunek powyżej.

Wykres 21. Prognoza ilości ludności powiatu sochaczewskiego, płockiego, żyrardowskiego i warszawskiego-zachodniego na lata 2020 – 2050

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

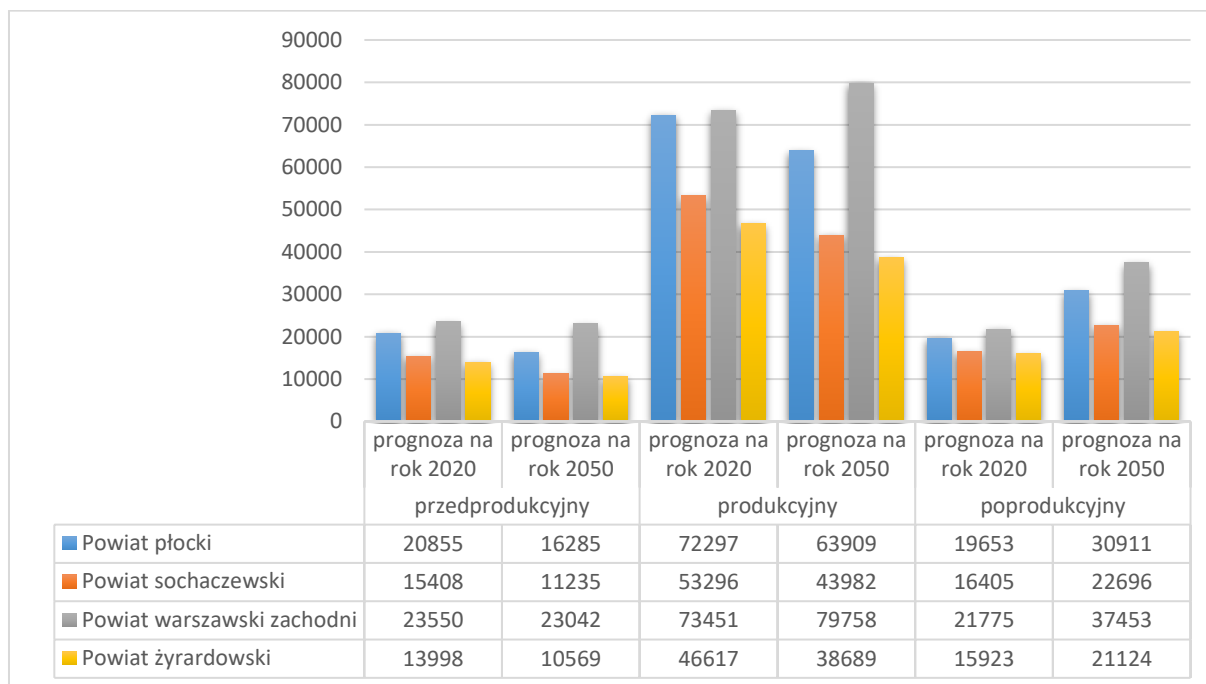
Analizie poddano również sąsiadujące powiaty t.j. ludność powiatu sochaczewskiego, płockiego, żyrardowskiego i warszawskiego-zachodniego.

Sporządzona przez GUS prognoza demograficzna pokazuje zakładane tendencje w kwestii ilości osób w danym powiecie.

Analiza pokazuje planowaną tendencję spadku liczby ludności w powiatach sochaczewskim (8,08%),płockim (2,30) i żyrardowskim (7,60).Powiatem, w którym szacowany jest wzrost liczby mieszkańców to powiat warszawski zachodni. Szacuje się, że liczba mieszkańców w porównaniu z rokiem 2020 wzrośnie o 13,51%.

Wykres 22. Prognoza ilości ludności powiatu sochaczewskiego, plockiego, żyrardowskiego i warszawskiego-zachodniego dla poszczególnych klas gospodarczych na roku 2020 do 2050

Źródło opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Porównano prognozowaną ilość osób w powiatach sochaczewskim, plockim, warszawskim zachodnim i żyrardowskim. Analizując wartości zauważyć możemy, że tendencja spadkowa w grupie przedprodukcyjnej utrzymuje się w powiatach plockim, sochaczewskim, żyrardowskim i warszawskim zachodnim, gdzie najniższy spadek obserwujemy w powiecie warszawskim zachodnim (2,2%). Tendencję taką obserwujemy również dla grupy produktywnej z wyjątkiem powiatu warszawskiego zachodniego. Dla tego obszaru zakładany jest ponad 7% wzrost liczby osób w tej grupie.

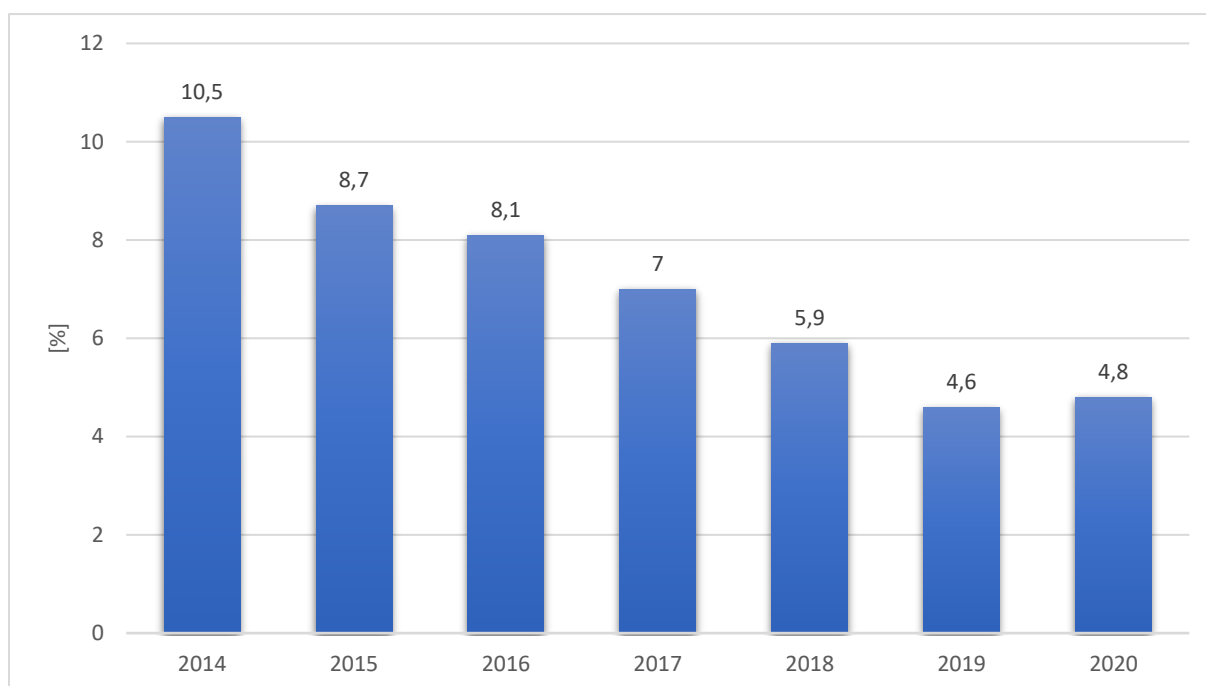
Największą grupą jaka się zwiększa dla wszystkich analizowanych powiatów jest grupa poprodukcyjna. Widzimy tutaj zakładany wzrost, wynikający ze starzenia się społeczeństwa. Powiat warszawski zachodni ma założony ponad 46% wzrost tej grupy w porównaniu z 2020 rokiem (o 15,6 tys osób).

3.3. RYNEK PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Sochaczewie na koniec maja 2021 roku w powiecie sochaczewskim zarejestrowane były 1733 osoby bezrobotne, Bezrobocie w powiecie sochaczewskim w latach 2016-2020 wykazywało tendencję malejącą-stopa bezrobocia wyniosła 8,2% na koniec 2016 a w grudniu 2020 wynosiła 4,8%. W analizowanym okresie czasu liczba osób pozostających bez zatrudnienia zaczęła się zmniejszać, osiągając w 2020 roku wartość stopy bezrobocia na poziomie 4,8%. Na koniec grudnia 2020 roku ilość osób bezrobotnych wyniosła 1687 z czego 841 stanowiły kobiety, co daje 49,85%. Bezrobocie wśród kobiet stanowi mniejszy odsetek niż wśród mężczyzn.

Wykres 23. Stopa bezrobocia w powiecie sochaczewskim w latach 2014 – 2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Na powyższym rysunku przedstawiono dynamikę spadku bezrobocia rejestrowanego na przełomie lat 2014 – 2020. Zauważyć należy, że stopa bezrobocia na przełomie lat zmniejszyła się o ponad 100%.

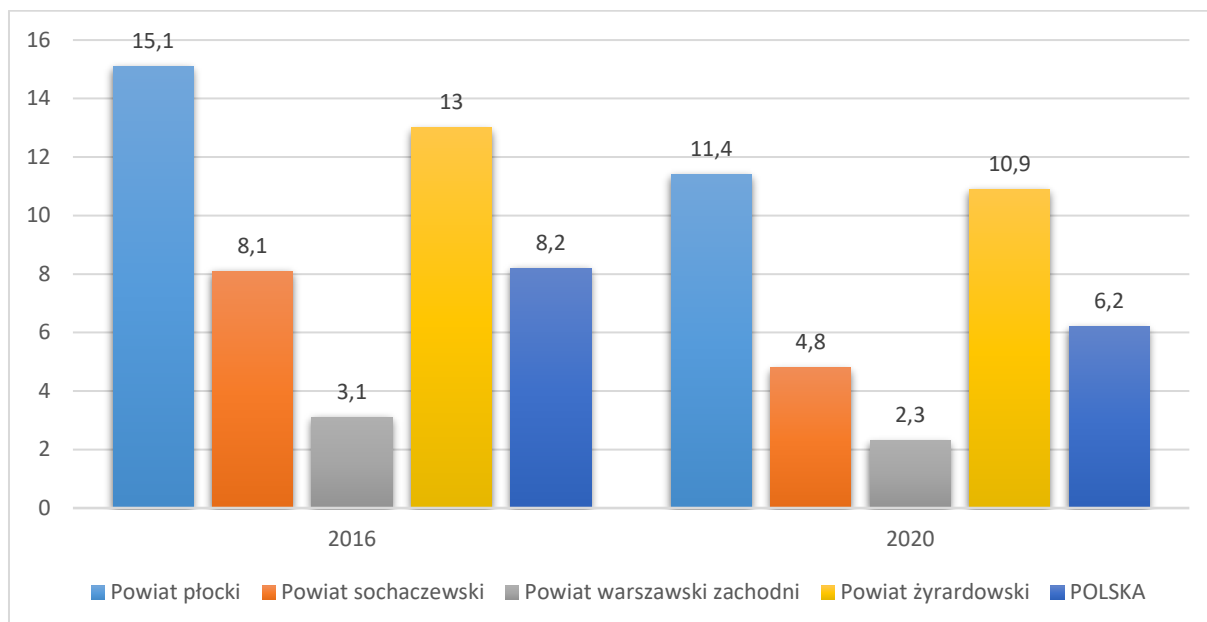
Rozważeniu poddano rozkład ilości osób bezrobotnych dla jednostek porównawczych kraju i wybranych powiatów.

Ze statystyk wynika że powiat sochaczewski na tle kraju zarówno w roku 2016 jak i w roku 2020 plasował się w statystykach poniżej średniej stopy bezrobocia

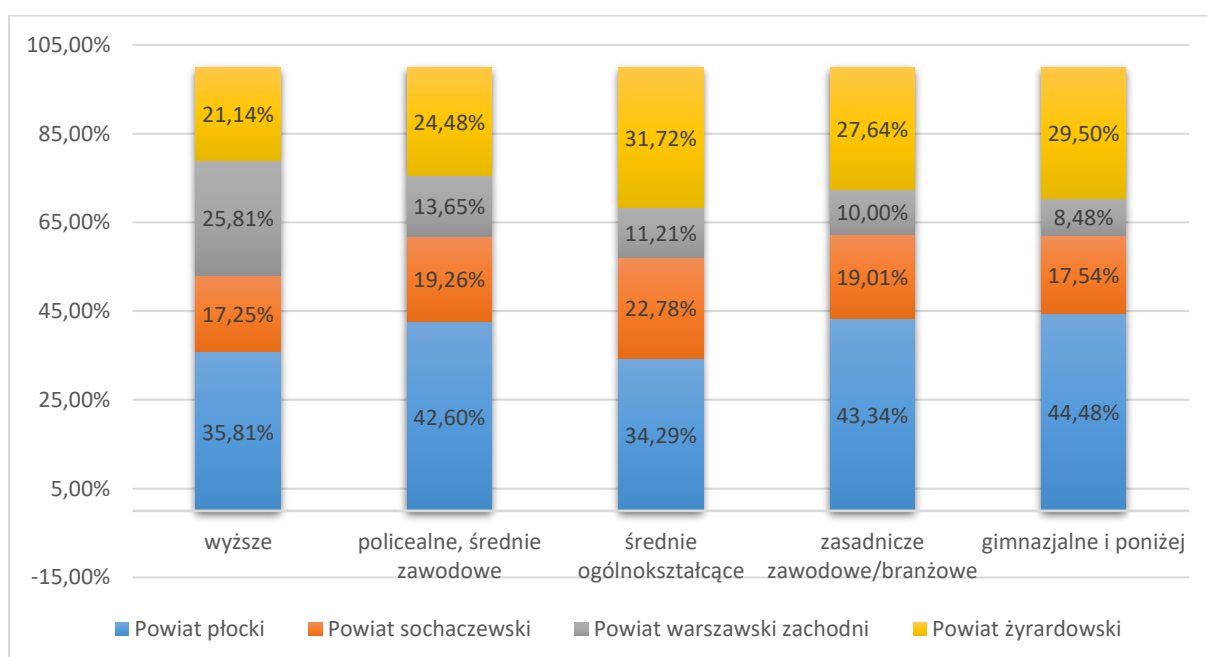
w Polsce. Tendencję taką obserwujemy również dla powiatu warszawskiego zachodniego. Powiaty które w swoich statystykach wskaźnik ten jest wyższy niż dla kraju to powiat plocki i żyrardowski. Wśród analizowanych powiatów najwyższa stopa bezrobocia występuje w powiecie plockim i wynosi 11,4%.

Wykres 24. Stopa bezrobocia w kraju, powiecie sochaczewskim, plockim, żyrardowskim i warszawskim zachodnim w roku 2016 i 2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Wykres 25. Charakterystyka bezrobocia w zależności od wykształcenia w powiecie sochaczewskim, plockim, żyrardowskim i warszawskim zachodnim w roku 2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Powyżej przedstawiono udziały procentowe osób bezrobotnych w zależności od wykształcenia. Jak wynika z wykresu największy odsetek osób bezrobotnych z wyższym wykształceniem to mieszkańcy powiatu plockiego (35,81%) a najmniejszy w powiecie sochaczewskim (17,25%).

Największą grupą z najwyższym odsetkiem osób bezrobotnych są to osoby, które ukończyły gimnazjum lub osoby z wykształceniem jeszcze niższym. Grupa ta również w powiecie plockim ma najwyższy odsetek (44,48%). Powiat sochaczewski i powiat warszawski zachodni stanowią powiaty o najniższych wskaźnikach osób wykształconych w grupie osób bezrobotnych.

3.4. EDUKACJA

Kolejny obszar analizy stanowią elementy dotyczące obszaru szkolnictwa, skupiając się na danych dotyczących szkół ponadgimnazjalnych. Powiat Sochaczewski, podobnie jak wszystkie pozostałe powiaty w kraju z dniem 1 stycznia 1999 roku przejął obowiązek prowadzenia szkół ponadgimnazjalnych, szkół specjalnych, placówek oświatowych, młodzieżowego ośrodka wychowawczego oraz poradni psychologiczno-pedagogicznej znajdującej się na jej obszarze.

W powiecie sochaczewskim sieć ponadgimnazjalnych oraz szkół specjalnych tworzą następujące jednostki organizacyjne:

- Liceum Ogólnokształcące im. F. Chopina w Sochaczewie;
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego im. Ignacego W. Garbolewskiego w Sochaczewie;
- Zespół Szkół im. Jarosława Iwaszkiewicza w Sochaczewie;
- Zespół Szkół im. Prymasa Tysiąclecia Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Teresinie;
- Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Bohaterów Walk nad Bzurą 1939 r.;
- Zespół Szkół Specjalnych w Erminowie;
- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy "Dom na Szlaku" im. Tadeusza Kutrzeby w Załuskowie – placówka resocjalizacyjna tylko dla dziewcząt. Przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży niedostosowanej społecznie, która wymaga specjalnej

organizacji nauki, metod pracy, wychowania oraz resocjalizacji. Jest to placówka, która dysponuje internatem.

3.4.1. POZIOM WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW

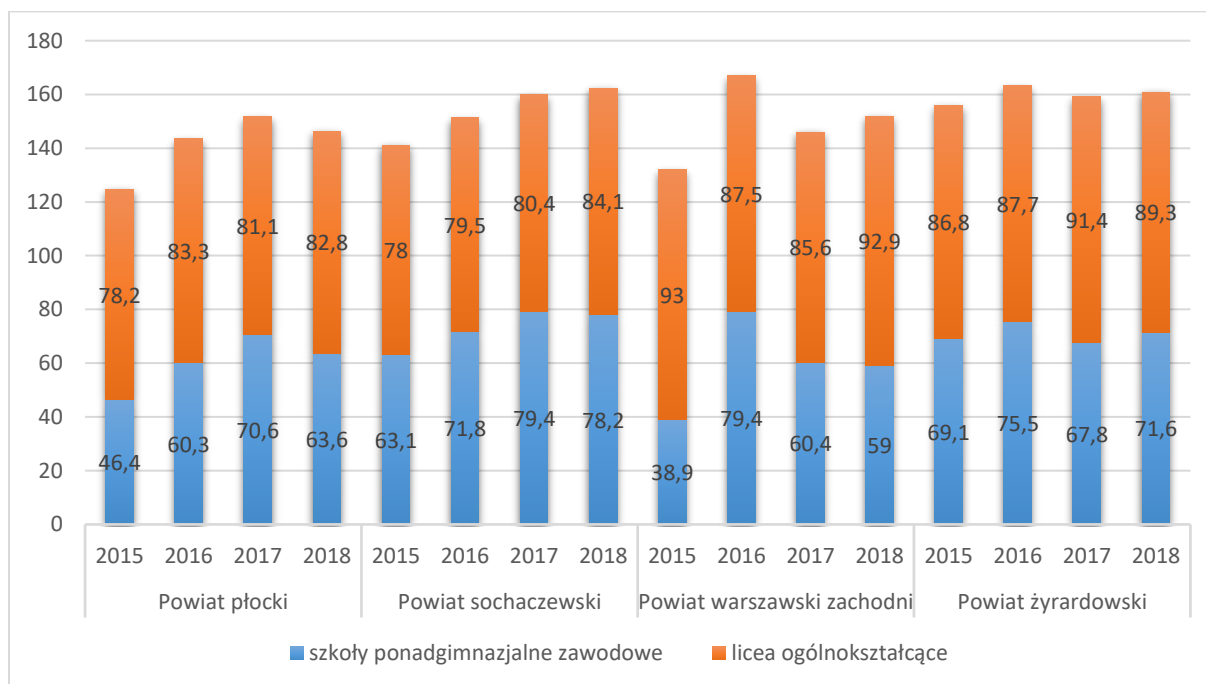
Poniżej przedstawiono tabelę obrazującą procentowy udział poszczególnych grup absolwentów w ogólnej liczbie szkół ponadgimnazjalnych w latach 2015-2018 w omawianych powiatach. Z zapisanych danych wynika, że największe zainteresowanie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych jest nauka w szkołach zasadniczych szkół zawodowych oraz techników, gdyż stanowią oni największy odsetek absolwentów w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych. Zainteresowanie młodzieży podjęciem nauki w szkołach, gdzie młody człowiek zdobywa zawód jest z roku na rok coraz wyższe.

Tabela 1. Zestawienie wykazów absolwentów szkół ponadgimnazjalnych dla powiatu sochaczewskiego, płockiego, warszawskiego zachodniego oraz żyrardowskiego w latach 2014-2018

	absolwenci zasadniczych szkół zawodowych w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych					absolwenci techników w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych					absolwenci liceów ogólnokształcących w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych					absolwenci zasadniczych szkół zawodowych oraz techników w ogólnej liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Powiat płocki	15,3	20	19,3	17,6	9,4	38,1	30,4	40,6	33,2	53,8	46,5	49,6	40,1	49,2	36,8	53,5	50,4	59,9	50,8	63,2
Powiat sochaczewski	12,7	11,5	15,1	13,8	13,4	32,7	36,8	41,1	39,5	37,9	54,5	51,7	43,8	46,6	48,7	45,5	48,3	56,2	53,4	51,3
Powiat warszawski zachodni	0	0	0	0	0	46,9	50,5	28,6	31,8	33,9	53,1	49,5	71,4	68,2	66,1	46,9	50,5	28,6	31,8	33,9
Powiat żyrardowski	13,6	17,7	18	15,4	12,5	26,9	21,6	26,8	32,9	30,2	59,5	60,8	55,3	51,8	57,3	40,5	39,2	44,7	48,2	42,7

Wykres 26. Wyniki zdawalności matur w latach 2015-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Na podstawie przedstawionej powyżej analizy wynika, że w przedstawionym przedziale czasowym 2015-2018 najwyższa zdawalność egzaminu maturalnego w szkołach ponadgimnazjalnych zawodowych jest w powiecie sochaczewskim (78,2%) gdzie w powiecie plockim wynosiła 63,6%, w powiecie warszawskim zachodnim 59% a w powiecie żyrardowskim 71,6%.

Zdawalność egzaminu maturalnego w liceach ogólnokształcących najlepiej plasuje się w powiecie warszawskim zachodnim i żyrardowskim jednak dla wszystkich powiatów wskaźnik ten jest na wysokim poziomie - ponad 80%.

Na podstawie przedstawionych powyżej wykresów stwierdzić można, że osiągnięte w powiecie sochaczewskim wyniki egzaminu maturalnego z roku na rok są coraz wyższe.

3.5. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Na terenie powiatu sochaczewskiego działają organizacje pozarządowe (stowarzyszenia i fundacje) m.in.

- Taxi Nowa Sochaczew;
- Stowarzyszenie Hodowców Bandoga Capricorna;

- Sochaczewskie Fiaty 126p;
- "My Słowianie";
- "WSPIERAJ-POMAGAJ";
- KAJAKOWCYSOCHACZEWA;
- Stowarzyszenie Planszówki w Sochaczewie;
- Stowarzyszenie Powiatowy Szkolny Związek Sportowy w Sochaczewie;
- Sochaczewskie Wieczory Literackie "Atut";
- Stowarzyszenie Seniorów Gminy Nowa Sucha;
- Stowarzyszenie na rzecz osób z autyzmem JESTEM;
- Stowarzyszenie Cross Country Motocykli Zabytkowych i Klasycznych;
- Stowarzyszenie Azylak - Raj dla skrzywdzonych zwierząt gospodarczych;
- Stowarzyszenie Sochaczew "Aktywni dla Powiatu”;

Powiat Sochaczewski od wielu lat realizuje program współpracy Powiatu Sochaczewskiego z organizacjami pozarządowymi. Realizacja programu odbywała się w dwóch obszarach. W pierwszym zlecenie organizacjom pozarządowym wykonania zadania publicznego poprzez ogłoszenie otwartego konkursu ofert. W drugim obszarze współpracowano z organizacjami pozarządowymi na zasadzie współuczestniczenia, pomocniczości, efektywności, partnerstwa, z zaangażowaniem lub bez zaangażowania środków finansowych.

3.6. POMOC SPOŁECZNA

Do jednych z najważniejszych instytucji wspierających rodziny z terenu Powiatu Sochaczewskiego są:

▪ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Do jego zadań należą:

Organizacja pieczy zastępczej:

- prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię

- o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- o organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
 - o zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
 - o organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
 - o zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
 - o zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
 - o organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
 - o współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
 - o prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
 - o zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
 - o zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;

- o organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Rehabilitacja Osób Niepełnosprawnych:

Rehabilitacja społeczna, w tym:

- o Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych,
- o Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się, architektonicznych i technicznych,
- o Warsztaty Terapii Zajęciowej,
- o Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych,
- o Dofinansowanie sportu, kultury, turystyki

Pomoc dla cudzoziemców:

- o pomoc osobom mającym trudności w integracji ze środowiskiem, które otrzymały status uchodźcy;
- o udzielanie cudzoziemcom pomocy z zakresu interwencji kryzysowej,
- o finansowanie pobytu w całodobowych placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinach zastępczych dzieci cudzoziemskich,
- o pomoc uchodźcom w zakresie indywidualnego programu integracji oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;

Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego:

- o udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach
- o szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
- o doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;

Zadania z zakresu interwencji kryzysowej i wsparcia

- o Udzielanie szybkiej doraźnej pomocy osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej
- o Prowadzenie poradnictwa rodzinnego

- Prowadzenie mediacji małżeńskich i rodzinnych
- Zabezpieczanie miejsc hostelowych w nagłych sytuacjach kryzysowych przez krótki okres czasu
 - Pomaganie w znalezieniu miejsca pobytu osobie/rodzinie w innym ośrodku (np. domy samotnej matki, domy dla bezdomnych, ośrodki dla osób uzależnionych, zakłady opiekuńczo-lecznicze itp.
 - Organizowanie grup wsparcia dla osób będących ofiarami przemocy
 - Prowadzenie indywidualnego programu pomocy dla ofiar przemocy, dzieci dotkniętych przemocą oraz dla sprawców przemocy
 - Organizowanie spotkań i warsztatów

Źródło: <http://www.pcpr.powiatsochaczew.pl/>

▪ **Dom Pomocy Społecznej w Młodzieszynie**

Dom Pomocy Społecznej w Młodzieszynie dawniej w Sochaczewie został oficjalnie otwarty 14.04.2011. Budowa obiektu trwała od 2009 roku. Dom mieści się w nowoczesnym obiekcie o najwyższych standardach, jest nowoczesnym obiektem na miarę XXI wieku. Placówka usytuowana jest przy trasie Sochaczew - Wyszogród, w lesie, przy leśniczówce. Panujący tu mikroklimat korzystnie wpływa na zdrowie i samopoczucie mieszkańców. Bliska odległość od miejscowości jak Sochaczew, Żelazowa Wola, Łowicz sprawiają, iż mieszkańcy mają możliwość aktywnego spędzania czasu o każdej porze.

Dom przeznaczony jest dla 99 pensjonariuszy, zarówno kobiet jak i mężczyzn. Predysponowany dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz niepełnosprawnych fizycznie. Naszym celem jest zapewnienie całodobowej opieki, pielęgnacji, zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych, opiekuńczych, wspomagających, społecznych i religijnych na poziomie obowiązującego standardu.

Obiekt stanowi kompleks trzech budynków tj. budynek administracyjny, jadalnia z kuchnią oraz dwukondygnacyjny budynek mieszkalny z windami oraz z kaplicy, pomieszczeniami terapii zajęciowej i rehabilitacji.

▪ **Placówki Opiekuńczo-Wychowawcza w Sochaczewie**

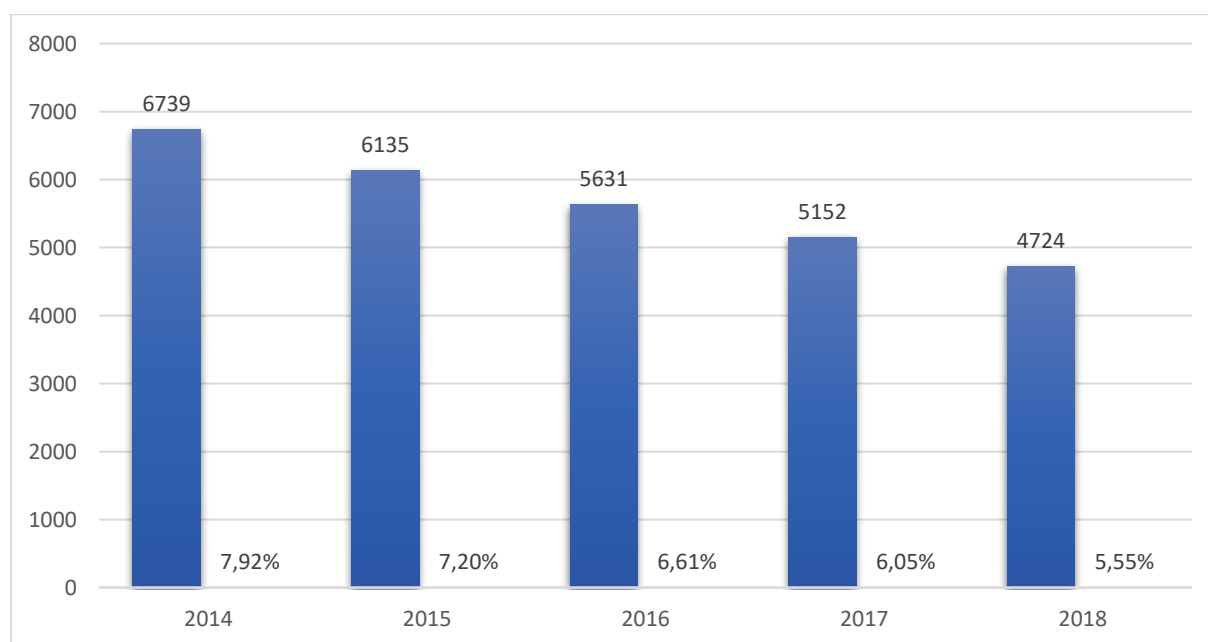
Na terenie naszego powiatu funkcjonują całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcza typu socjalizacyjnego – POW „Atria” i „Antares” Do zakresu

sprawowanej opieki i specyfiki zadań jako placówki socjalizacyjnej należy: zapewnienie całodobowej opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej, dla których nie znaleziono rodzinnej formy zastępczej; wspieranie rodziny w sprawowaniu jej podstawowej funkcji. Placówki realizując zaspokajanie potrzeb dziecka, kierują się w szczególności: dobrem dziecka; poszanowaniem praw dziecka; potrzebą wyrównywania deficytów rozwojowych, koniecznością wspierania rozwoju dziecka poprzez umożliwienie kształcenia, rozwoju zainteresowań oraz indywidualizowanie oddziaływań wychowawczych; potrzebą działań przygotowujących do samodzielnego życia; poszanowaniem praw rodziców wynikających z prawa rodzinnego; potrzebą działań w celu utrzymania więzi dziecka z rodziną biologiczną i umożliwienie jego powrotu do domu rodzinnego. Placówki podejmują wszelkie możliwe działania w celu powrotu dziecka do rodziny własnej, należenia rodziny przysposabiającej lub umieszczenia w rodzinnych formach zastępczych. W wykonywaniu zadań placówki współdziałają ze wszystkimi organizacjami zajmującymi się dzieckiem i rodziną.

W celu dokonania diagnozy analizie poddano liczbę osób w powiecie sochaczewskim korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej.

Wykres 27. Ilość osób powiatu sochaczewskiego korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2014-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

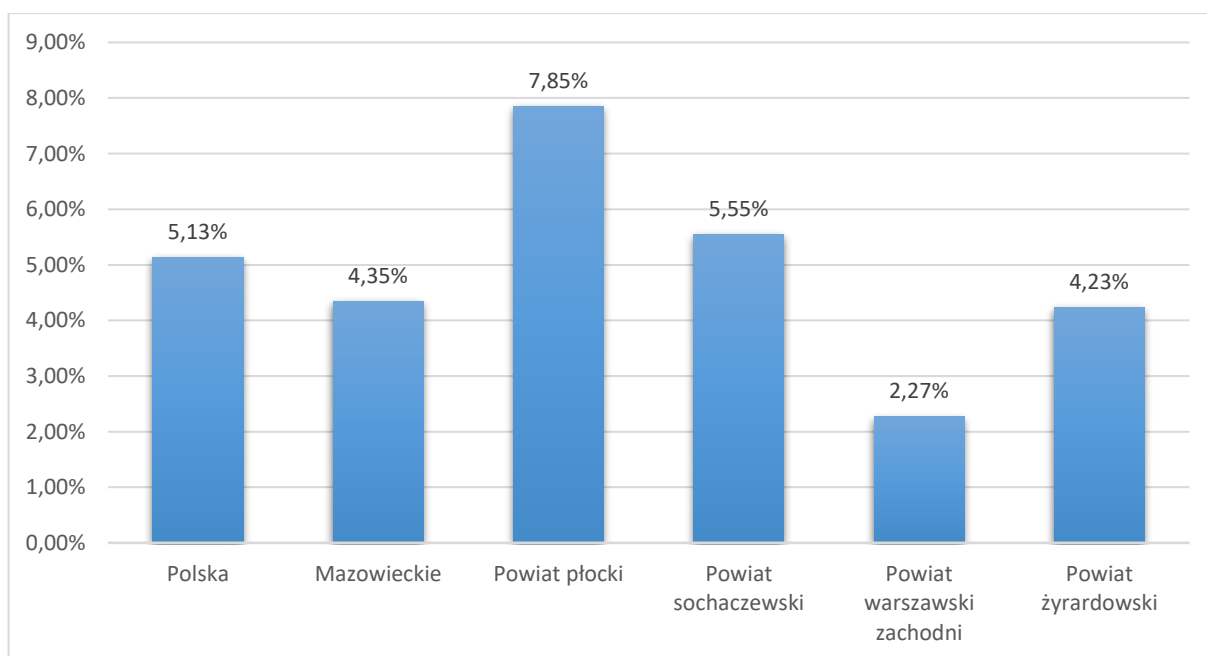

W roku 2014 udział osób korzystających z pomocy środowiskowej w ogólnej liczbie mieszkańców stanowiła aż 7,92%, gdzie w roku 2018 był to odsetek wynoszący 5,55%.

Z przedstawionych danych wynika, że ilość osób korzystających z pomocy środowiskowej z każdym rokiem maleje.

Dokonano analizy sytuacji w zakresie osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej zestawiając dane z powiatu sochaczewskiego z danymi za 2018 rok w Polsce, województwie mazowieckim oraz w badanych powiatach.

Wykres 28. Ilość osób powiatu sochaczewskiego korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2014-2018

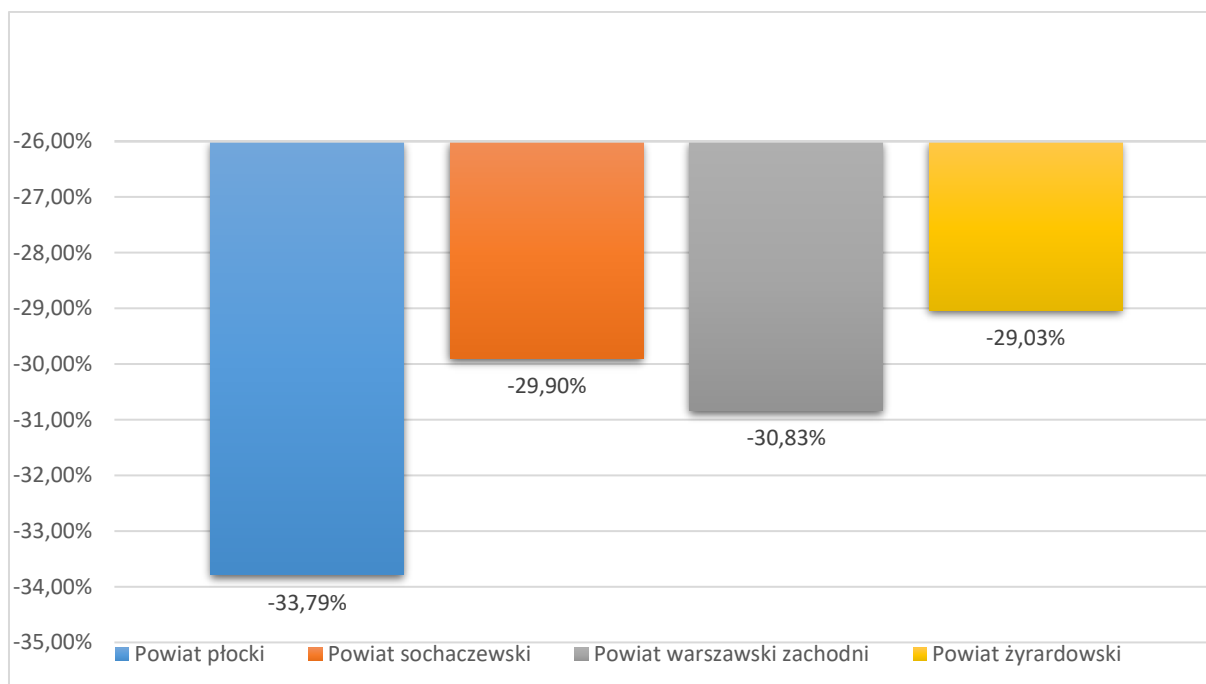
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Z przedstawionych powyżej danych zauważyć można, że sytuacja w powiecie sochaczewskim w kwestii korzystania z pomocy środowiskowej jest bardzo zbliżona do sytuacji ogólnej w kraju która w Polsce wynosi 5,13% i jest wyższa o 1,2% od średniej wielkości w województwie mazowieckim.

Porównując powiat sochaczewski na tle pozostałych powiatów zauważyć można, że największy udział osób korzystających z pomocy środowiskowej w całkowitej liczbie mieszkańców jest w powiecie płockim. Powiat żyrardowski i powiat warszawski zachodni mają udział niższy od wartości w kraju jak i w województwie.

Wykres 29. Spadek ilości osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2014-2018 dla badanych powiatów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

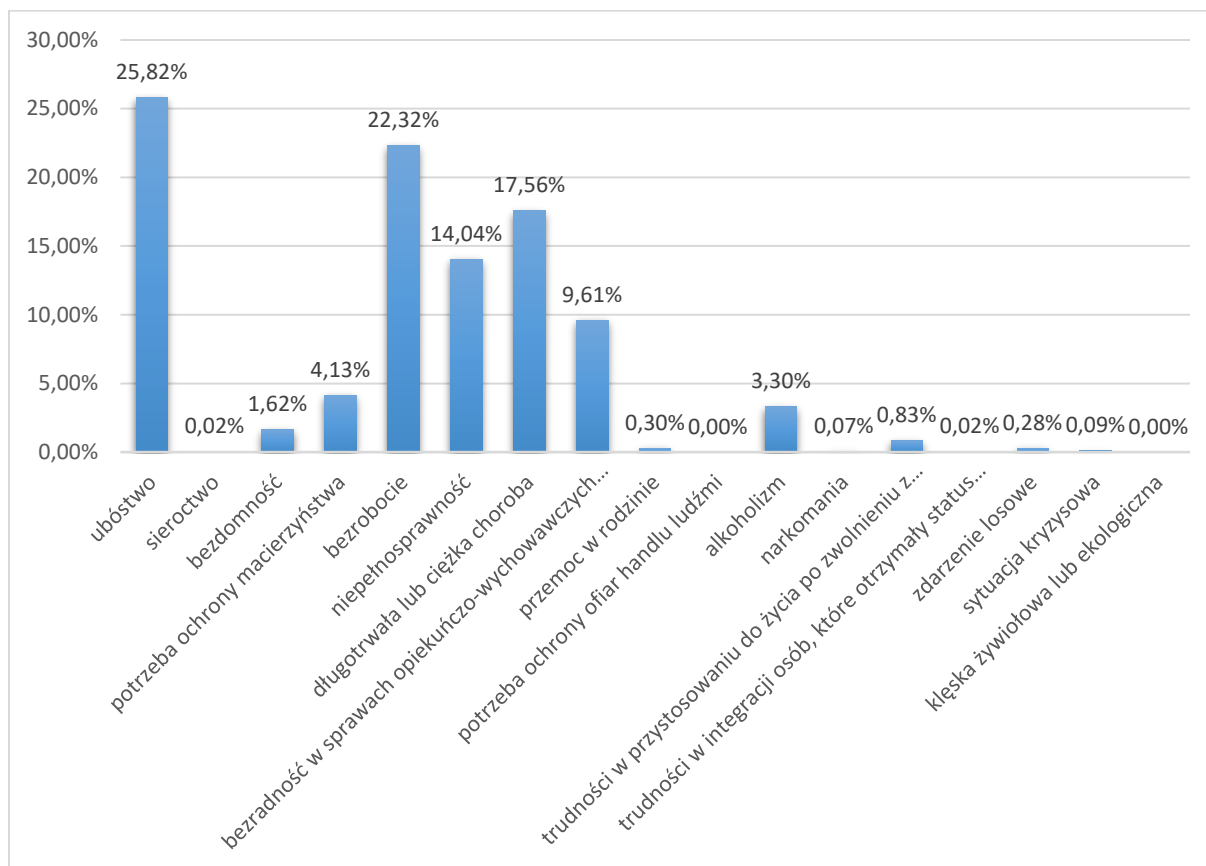
Porównując skalę liczby osób w powiatach którym udzielono pomocy środowiskowej biorąc pod uwagę rok 2014 i 2018 obserwujemy we wszystkich jednostkach przybliżony spadek udzielonej pomocy średnio o 30%.

Analizie poddano również kwestię dotyczącą występujących przyczyn przyznania pomocy w roku 2014 i 2019.

Z analizy wynika, że główną przyczyną przyznania pomocy jest ubóstwo (25,82%-2014) oraz bezrobocie (22,32%-2014) oraz długotrwała i ciężka choroba (17,56%). Porównując ilość osób w danej grupie widać, że w porównywanych okresach (roku 2014 i 2019) nieznacznie zmniejszyła się ilość rodzin objętych pomocą z przyczyn ubóstwa. W 2019 roku na drugim miejscu była pomoc udzielona z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby. Pomoc przyznana z powodu bezrobocia jest na kolejnym miejscu i wynosi 15,88%.

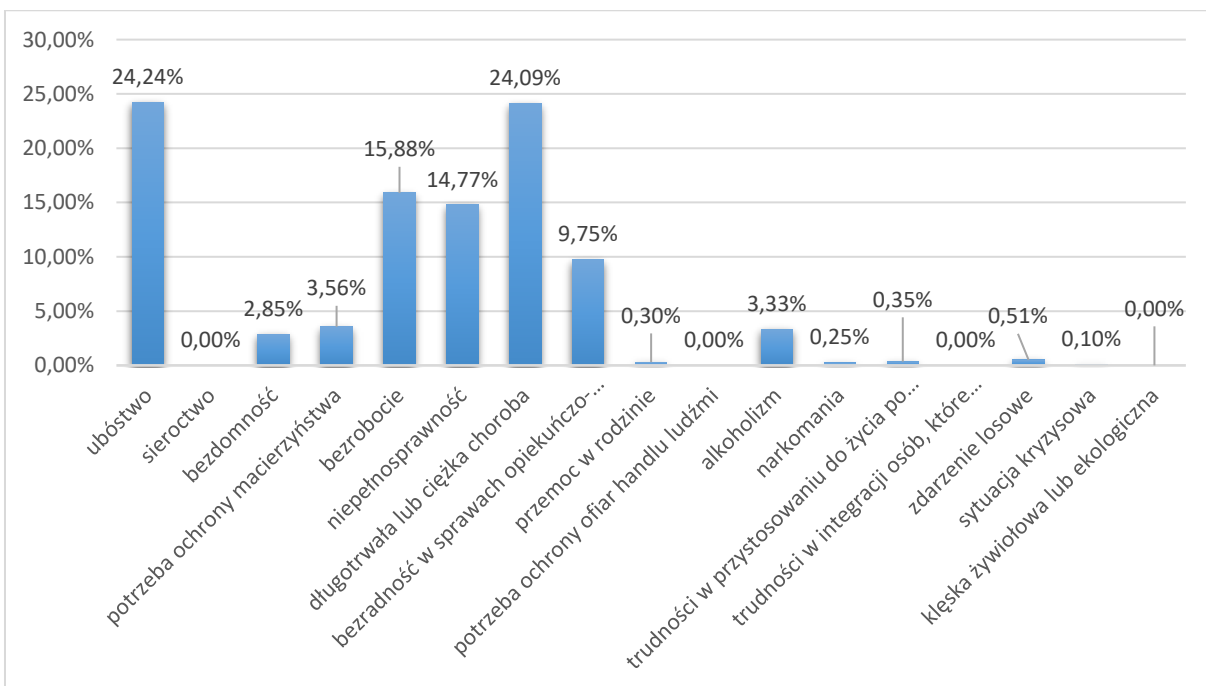

Wykres 30. Przyczyny przyznania pomocy przez GOPS w powiecie sochaczewskim w roku 2014

Opracowano na podstawie danych GUS BDL

Wykres 31. Przyczyny przyznania pomocy przez GOPS w powiecie sochaczewskim w roku 2019

Opracowano na podstawie danych GUS BDL

3.7. OPIEKA ZDROWOTNA

Na terenie powiatu sochaczewskiego znajduje się Zespół Opieki Zdrowotnej „Szpitala Powiatowego” w Sochaczewie. Jest to stosunkowo nowoczesny kompleks mieszczący się przy ul. Batalionów Chłopskich 3/7, w skład którego wchodzi pięć budynków bloku szpitalnego głównego, połączonych łącznikiem, pawilon psychiatryczny oraz inne, pomocnicze obiekty infrastruktury.

Szpital świadczy usługi medyczne w zakresie opieki krótko i długoterminowego leczenia zamkniętego, pomocy doraźnej stacjonarnej i wyjazdowej, diagnostyki, ambulatoryjnych porad specjalistycznych, rehabilitacji oraz stomatologii dla około 85 000 mieszkańców powiatu sochaczewskiego. W zakres leczenia stacjonarnego wchodzi następujące oddziały: wewnętržno-kardiologiczny, pediatriczny z pododdziałem neonatologicznym, ginekologiczno-położniczy, chirurgii ogólnej, chirurgii urazowo-ortopedycznej, anestezjologii i intensywnej terapii, oddział rehabilitacji dziennej, oddziały psychiatryczne męski i żeński oraz odcinek detoksykacyjny, szpitalny oddział ratunkowy, blok operacyjny z trzema salami operacyjnymi i jedną wydzieloną salą do cięć cesarskich.

Świadczona jest również dla mieszkańców powiatu nocna i świąteczna pomoc lekarska i pielęgniarstwa, nocna wyjazdowa pomoc lekarska i pielęgniarstwa oraz nocna pomoc lekarska - pediatriczną.

W zakresie leczenia ambulatoryjnego świadczone są usługi w poradniach: neurologicznej, neurologicznej dziecięcej, chirurgii ogólnej, chirurgii urazowo-ortopedycznej, dziecięcej, naczyniowej, chorób przewodu pokarmowego, onkologicznej, ginekologiczno-położniczej, diabetologicznej, kardiologicznej, kardiologii dziecięcej, urologicznej, endokrynologicznej, neonatologicznej, stomatologii ogólnej, chirurgii stomatologicznej, leczenia uzależnień, zdrowia psychicznego, chorób płuc, reumatologicznej, bariatrycznej.

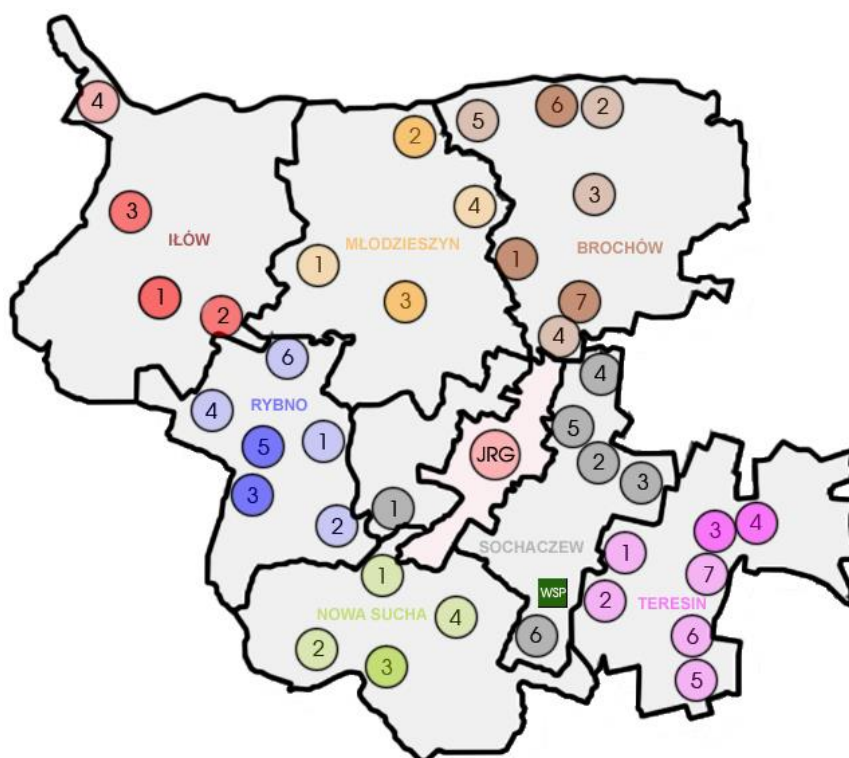
Szpital posiada dobrze wyposażony w sprzęt medyczny dział diagnostyki medycznej z pracownią CT, RTG, USG, mammografii, endoskopii, spirometryczną, EEG i prób wysiłkowych. Dysponuje również nowoczesnym, spełniającym standardy europejskie lądowiskiem dla śmigłowców ratunkowych z możliwością lądowań przez całą dobę. (źródło www.powiatsochaczew.pl)

3.8. BEZPIECZEŃSTWO

Nad bezpieczeństwem przeciwpożarowym w powiecie sochaczewskim pieczę ma Komenda Powiatowa Straży Pożarnej w Sochaczewie. Działania służb wspierane są przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych powiatu, których w powiecie sochaczewskim jest 38.

Rys. 4 Powiat sochaczewski

Legenda:

* JRG - Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza w Sochaczewie.

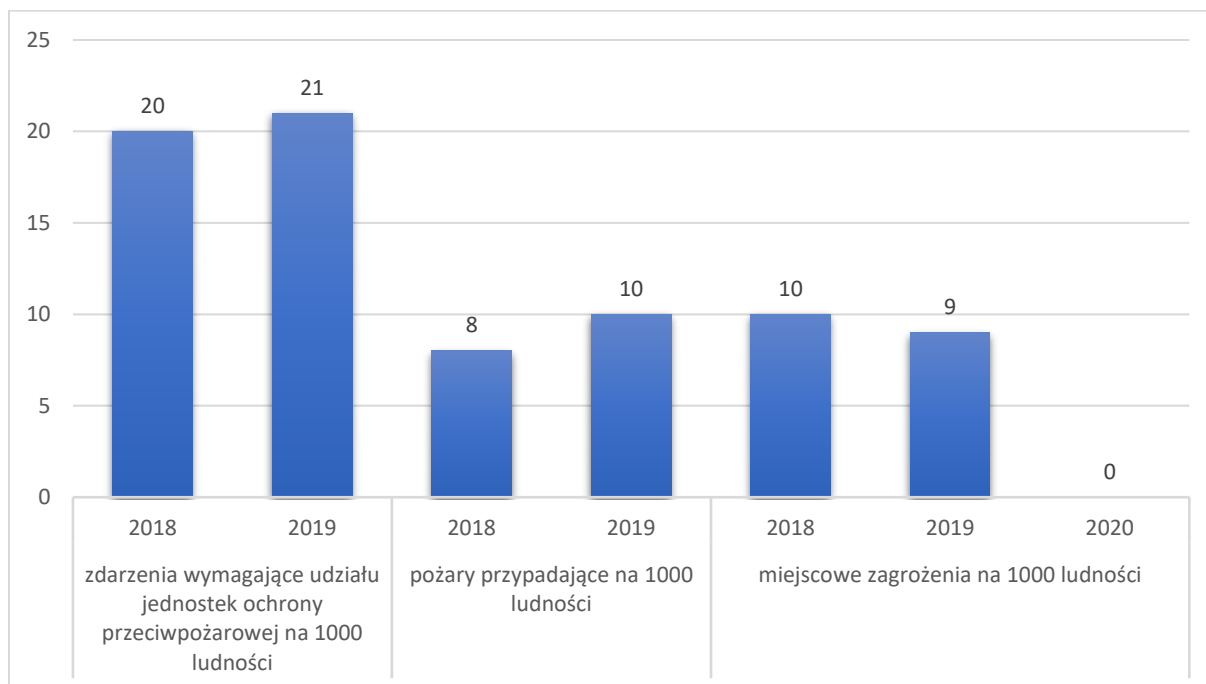
* WSP - Wojskowa Straż Pożarna.

* Ochotnicze Straże Pożarne zrzeszone w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym zaznaczono na mapie intensywniejszym kolorem.

Źródło: <https://www.gov.pl/web/kppsp-sochaczew/jednostki-osp>

Wykres 32. Zestawienie porównawcze zdarzeń w roku 2018 i 2019 w powiecie sochaczewskim

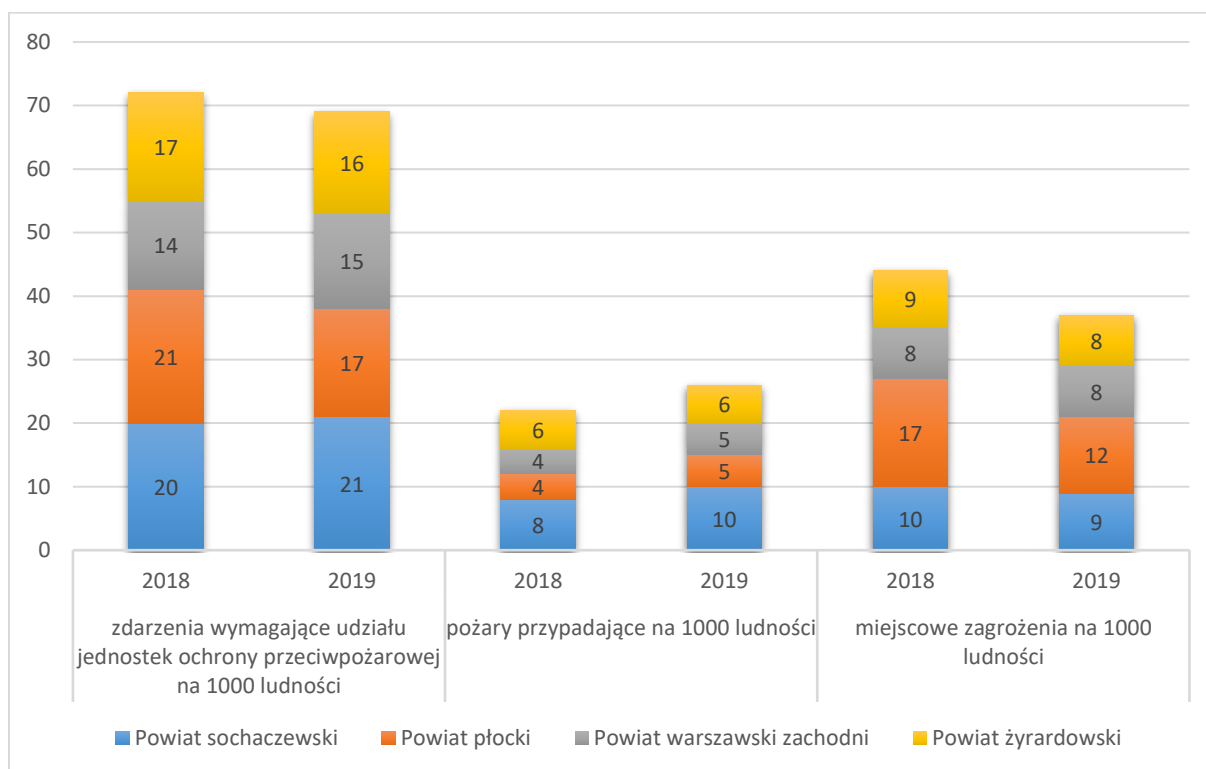
Opracowano na podstawie danych GUS BDL

Na powyższym rysunku przedstawiono dane wskazujące na konieczność udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej na 1000 ludności. Obserwujemy wzrost konieczności udziału tych jednostek. Zdanych GUS wynika, że wzrasta również ilość pożarów na 1000 osób.

Analizie poddano również sytuację w powiatach badanych. Z analizy wynika, że powiat sochaczewski uplasował się na pierwszym miejscu wśród powiatów w zakresie zdarzeń wymagających użycia udziału jednostek p.poż. oraz w ilości pożarów przypadającą na 1000 osób.

Wykres 33. Zestawienie porównawcze zdarzeń w roku 2018 i 2019 w powiecie sochaczewskim i powiatach badanych

Opracowano na podstawie danych GUS BDL

Tabela 2. Rodzaje przestępstw w powiatach w roku 2020

Rodzaje przestępstw	Powiat płocki	Powiat sochaczewski	Powiat warszawski zachodni	Powiat żyrardowski
o charakterze kryminalnym	592	984	1424	984
o charakterze gospodarczym	123	222	337	389
przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji - drogowe	241	164	219	170
przeciwko życiu i zdrowiu	22	29	32	34
przeciwko mieniu	394	696	1072	966
przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności razem	42	81	90	61
przeciwko rodzinie i opiece	102	129	170	120
przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji razem	251	173	246	183

Opracowano na podstawie danych GUS BDL

Analizując dane zestawione w tabeli powyżej zauważyć można, że przestępstwami o najwyższym wskaźniku są przestępstwa na tle kryminalnym oraz na tle przeciwko mieniu. Powiatem dominującym jest powiat warszawski zachodni.

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące przestępstw w powiatach w roku 2020

Rodzaj przestępstw stwierdzonych przez Policję w Powiatach	Powiat plocki	Powiat sochaczewski	Powiat warszawski zachodni	Powiat żyrardowski
przestępstwa stwierdzone przez Policję ogółem na 1000 mieszkańców	9,09	16,69	17,31	21,2
przestępstwa stwierdzone przez Policję o charakterze kryminalnym na 1000 mieszkańców	5,34	11,58	11,92	13,01
przestępstwa stwierdzone przez Policję o charakterze gospodarczym na 1000 mieszkańców	1,11	2,61	2,82	5,14
przestępstwa stwierdzone przez Policję drogowe na 1000 mieszkańców	2,17	1,93	1,83	2,25
przestępstwa stwierdzone przez Policję przeciwko życiu i zdrowiu na 1000 mieszkańców	0,2	0,34	0,27	0,45
przestępstwa stwierdzone przez Policję przeciwko mieniu na 1000 mieszkańców	3,55	8,19	8,97	12,78
przestępstwa stwierdzone przez Policję przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności na 1000 mieszkańców	0,38	0,95	0,75	0,81
przestępstwa stwierdzone przez Policję przeciwko rodzinie i opiece na 1000 mieszkańców	0,92	1,52	1,42	1,59
przestępstwa stwierdzone przez Policję przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji na 1000 mieszkańców	2,26	2,04	2,06	2,42

Opracowano na podstawie danych GUS BDL

Najwyższy wskaźnik przestępstw stwierdzonych przez policję ogółem na 1000 mieszkańców jest w powiecie żyrardowskim a najmniej w powiecie plockim.

3.9. BIBLIOTEKI

Na obszarze powiatu sochaczewskiego działa 16 obiektów bibliotecznych. W gminie Iłów, Nowa Sucha i Rybno jest tylko jedna biblioteka. Osoby zamieszkujące te gminy mają ograniczony dostęp do księgozbiorów.

Na podstawie danych GUS w powiecie sochaczewskim na 10 tys. mieszkańców przypada 1,9 biblioteki. Na 1000 osób przypada 99 czytelników gdzie w 2015 liczba ta wynosiła 145.

Wypożyczenia 1 księgozbioru na czytelnika w 2020 roku wynosiła 15,3 gdzie w 2015 roku 17 książek.

Poniższa tabela zawiera porównanie wskaźników dotyczących czytelnictwa w 2015 roku z rokiem 2020. W roku 2015 liczba czytelników wynosiła 12306 a w roku 2020 8430 (spadek o 31,4%). Z danych statystycznych zebranych w tabeli wynika, że z roku na rok spada poziom czytelnictwa.

Tabela 4 Zestawienie wskaźników dotyczących czytelnictwa w powiecie sochaczewskim w roku 2015 i 2020.

	biblioteki i filie		księgozbiór		czytelnicy w ciągu roku		wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz		wypożyczenia zbiorów audiowizualnych na zewnątrz	
	2015	2020	2015	2020	2015	2020	2015	2020	2015	2020
Powiat sochaczewski	17	16	227608	211128	12306	8430	208615	129347	0	2031
Sochaczew (1)	5	3	71756	64906	7095	5297	123424	76331	0	1586
Brochów (2)	2	2	15572	14081	625	441	14791	5482	0	81
Iłów (2)	1	1	13790	9976	634	314	13820	6677	0	0
Młodzieszyn (2)	2	2	25270	23977	642	452	10765	6679	0	0
Nowa Sucha (2)	1	1	16412	17844	652	315	8019	6565	0	255
Rybno (2)	1	1	15068	17262	802	311	6567	7764	0	99
Sochaczew (2)	3	3	32488	29322	848	515	10974	6634	0	0
Teresin (2)	2	3	37252	33760	1008	785	20255	13215	0	10

Opracowano na podstawie danych GUS BDL

3.10. KULTURA, SPORT I REKREACJA

Wielkim atutem powiatu sochaczewskiego są doskonałe warunki do rozwoju i korzystania z turystyki weekendowej. Bogate dziedzictwo kulturowe, ciekawe muzea, miejsca historyczne oraz wspaniała przyroda otuliny Kampinoskiego Parku Narodowego i piękno nadwiślańskich krajobrazów sprawia, że czas spędzony w powiecie sochaczewskim będzie miłym przeżyciem. Rozwój i promocja turystyki powiatu sochaczewskiego stały się jednym z priorytetów władz samorządowych, które zmierzają do wykreowania produktu turystycznego Ziemi Sochaczewskiej, bazującego szczególnie na turystyce weekendowej.

Żelazowa Wola

Jedną z największych atrakcji powiatu sochaczewskiego przyciągającą turystów nie tylko z całej Polski, ale i z całego świata jest Żelazowa Wola. Znajduje się tu dom – dawna oficyna, a obecnie Dworek Chopinowski – w którym urodził się największy polski kompozytor – Fryderyk Chopin. W Żelazowej Woli podczas sezonu wiosenno-letniego odbywają się koncerty fortepianowe. Rocznie Żelazową Wolę odwiedza około 120 tys. turystów.

Niepokalanów

Kolejnym ważnym miejscem jest Niepokalanów, nazywany także Mazowiecką Częstochową. Każdego roku przybywa tu wiele pielgrzymek. Założycielem Niepokalanowa był Święty Maksymilian Maria Kolbe. Znajduje się tu Bazylika Najświętszej Maryi Panny Pośredniczki Łask, Muzeum Papieskie, Muzeum Św. Maksymiliana Kolbe oraz Muzeum Strażackie.

Pałac Druckich-Lubeckich w Teresinie.

Niekwestionowaną perłą architektury dworskiej Ziemi Sochaczewskiej jest Pałac Druckich-Lubeckich w Teresinie. Jest przykładem architektury rezydencjonalnej XIX wieku. Kompleks pałacowy otacza malowniczy park krajobrazowy. Rosną tu cenne pomniki przyrody, m.in. dęby szacowane na 350 lat i czerwone buki. Wewnątrz zabytkowego gmachu znajdują się stylowe wnętrza z oryginalnymi piecami kaflowymi, sztukateriami i dziełami malarskimi.

Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą w Sochaczewie.

Pamiętki oraz historię Ziemi Sochaczewskiej i okolic prezentuje Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą w Sochaczewie. W muzeum znajduje się unikatowa kolekcja zbiorów związanych z II wojną światową, które są jednymi z najbogatszych w kraju i za granicą. Muzeum w swoich zasobach posiada wiele cennych pamiątek m.in. broń strzelecką, sprzęt, oporządzenie, umundurowanie, dokumenty, zdjęcia żołnierzy Wojska Polskiego. Na dziedzińcu muzeum znajduje się także ekspozycja plenerowa sprzętu bojowego Wojska Polskiego.

Muzeum Kolei Wąskotorowej w Sochaczewie

Kolejnym muzeum, które posiada bogate zbiory historyczne i uatrakcyjniła ofertę kulturową powiatu jest Muzeum Kolei Wąskotorowej w Sochaczewie. Zgromadzono tu największe w Europie zbiory taboru kolei wąskotorowych:

dreżyny, parowozy oraz „warszawa”, która jest przystosowana do jazdy po szynach, a także oryginalny wagon osobowy ostatniej w Polsce kolei konnej. Ciekawostkę stanowi dreżyna, zwana „bryką marszałka”, którą Marszałek Józef Piłsudski wyprawiał się na leśne przejażdżki. Od maja do października można się przejechać zabytkowym pociągiem z Sochaczewa do Kampinoskiego Parku Narodowego. Do przejazdów turystycznych wykorzystywany jest osiemnastokilometrowy odcinek zachowanej w oryginale trasy z Sochaczewa do Wilczych Tułowskich na skraju Kampinoskiego Parku Narodowego.

Obszar powiatu sochaczewskiego obejmuje kilka szlaków turystycznych, należących do Kampinoskiego Parku Narodowego, w tym system tras Kampinoskiego Szlaku Rowerowego o łącznej długości ponad 200 km. Wzdłuż tras znajduje się drobna infrastruktura – wiaty, ławki, zadaszenia. Ponad to w KPN przygotowano trzysta pięć pól wypoczynkowych i polan rekreacyjnych a turyści zmotoryzowani mogą pozostawić samochód na jednym z osiemnastu parkingów przy szlakach. Do dyspozycji turystów są także bazy dydaktyczne, m.in. Ośrodek Edukacji Ekologicznej i Turystyki Kampinoskiego Parku Narodowego w Miszorach. W sezonie zimowym trasy idealnie nadają się do uprawiania narciarstwa biegowego.

Infrastruktura turystyczna predysponuje region do rozwoju turystyki weekendowej i krótkich pobytów rekreacyjnych. Dzięki poprawie stanu czystości wód Bzury, od pięciu lat odbywają się w Sochaczewie spływy kajakowe. W sezonie letnim organizacją imprez kajakowych zajmują się także firmy prywatne. Ciekawe propozycje posiada Moto Przystań z Plecewic. Długość proponowanych tras nie przekracza 20 km.

Miłośnicy turystyki konnej mogą skorzystać z ofert niektórych gospodarstw agroturystycznych w gminie Iłów. W Juliopolu (gmina Młodzieszyn) znajduje się stadnina koni hodowlano-wyścigowych. Baza jeździecka jest może skromna, ale za to rekompensatą dla koniarzy są przepiękne, malownicze tereny.

Wody powiatu sochaczewskiego obfitują w wiele cenionych przez wędkarzy gatunków ryb. Wzdłuż północnych granic powiatu rozmieszczonych jest kilka najlepszych łowisk nadwiślańskich. Na terenie powiatu sochaczewskiego działa także kilka kół łowieckich.

Lasy zajmują ponad 15% powierzchni powiatu sochaczewskiego, są to idealne miejsca dla realizowania własnych pasji, np. obserwacji przyrody, fotografii przyrodniczej. Występowanie rozległych obszarów leśnych, wyróżniających się naturalnie zachowanym środowiskiem i bogactwem fauny i flory sprzyja rozwojowi turystyki kwalifikowanej, np. bardzo popularnej formy turystyki przyrodniczej, tzw. birdwatching, czyli obserwacji ptaków.

Na szczególną uwagę zasługują rezerваты przyrody. Rezerwat „Czapliniec” jest rezerwatem faunistycznym. Został utworzony w 1959 r. w celu ochrony kilkunastu gniazd czapli siwych. Rezerwat „Czerwińskie Góry” znajduje się 3 km od „Czaplińca”. Obejmuje dwa fragmenty boru mieszanego i świeżego z płatami dąbrowy świetlistej, położone na doskonale zachowanych wydmach, nazywanych właśnie Czerwińskimi Górami. W 1987 r. utworzono Rezerwat „Rzepki”. Zachował się tu unikalny starodrzew sosnowy z domieszką gatunków liściastych i bogatym runem leśnym. Gnieździ się tu także wiele gatunków ptaków, w tym te najrzadziej spotykane, jak bocian czarny. (źródło <http://powiatsochaczew.pl>)

Tabela 5. Porównanie działalności kulturalnej w roku 2016 i 2020 w powiecie sochaczewskim

	imprezy		uczestnicy imprez		liczba uczestników imprez na 1000 ludności	
	2016	2020	2016	2020	2016	2020
Powiat sochaczewski	203	123	50234	90664	589,9	1067
Sochaczew (1)	143	89	41485	89507	1120,8	2477
Iłów (2)	22	33	1780	1120	285,9	182,9
Nowa Sucha (2)	15	1	3216	37	492,3	5,5
Teresin (2)	23	0	3753	0	327,2	0

Opracowano na podstawie danych GUS BDL

Analizując zestawienie danych w tabeli zauważyć można, że ilość imprez w 2020 znacznie się zmniejszył. Udział osób w imprezach w powiecie sochaczewskim w porównaniu z rokiem 2015 zwiększył się o 44,5%. Najwyższa tendencja wykazana jest w mieście Sochaczew, tam właśnie najwięcej osób bierze udział w imprezach.

Tabela 6. Porównanie działalności kulturalnej w roku 2016 i 2020 w powiecie sochaczewskim

	grupy artystyczne		członkowie grup artystycznych		koła / kluby / sekcje	
	2016	2020	2016	2020	2016	2020
Powiat sochaczewski	42	30	686	567	51	40
Sochaczew (1)	21	11	423	298	24	13
Iłów (2)	7	7	86	114	4	1
Nowa Sucha (2)	1	2	30	40	10	9
Teresin (2)	13	10	147	115	13	17

Opracowano na podstawie danych GUS BDL

Ogólna ilość grup artystycznych w roku 2020 zmniejszyła się o 12 w porównaniu z rokiem 2015 i wynosiła 30. Najwięcej grup znajduje się w mieście Sochaczew. Mniej jest również kół i klubów na obszarze powiatu

Podsumowanie:

- powiat sochaczewski charakteryzuje najniższy odsetek osób z wyższym wykształceniem w grupie bezrobotnych
- powiat sochaczewski ma najwyższy wśród analizowanych powiatów ilość pożarów na 1000 osób
- w powiecie sochaczewskim obserwujemy wysoki odsetek zdawalności egzaminu maturalnego
- spadek ilości rodzin korzystających z pomocy środowiskowej co świadczyć może o poprawie sytuacji finansowej mieszkańców
- walory i zasoby do uprawiania turystyki weekendowej

4. GOSPODARKA

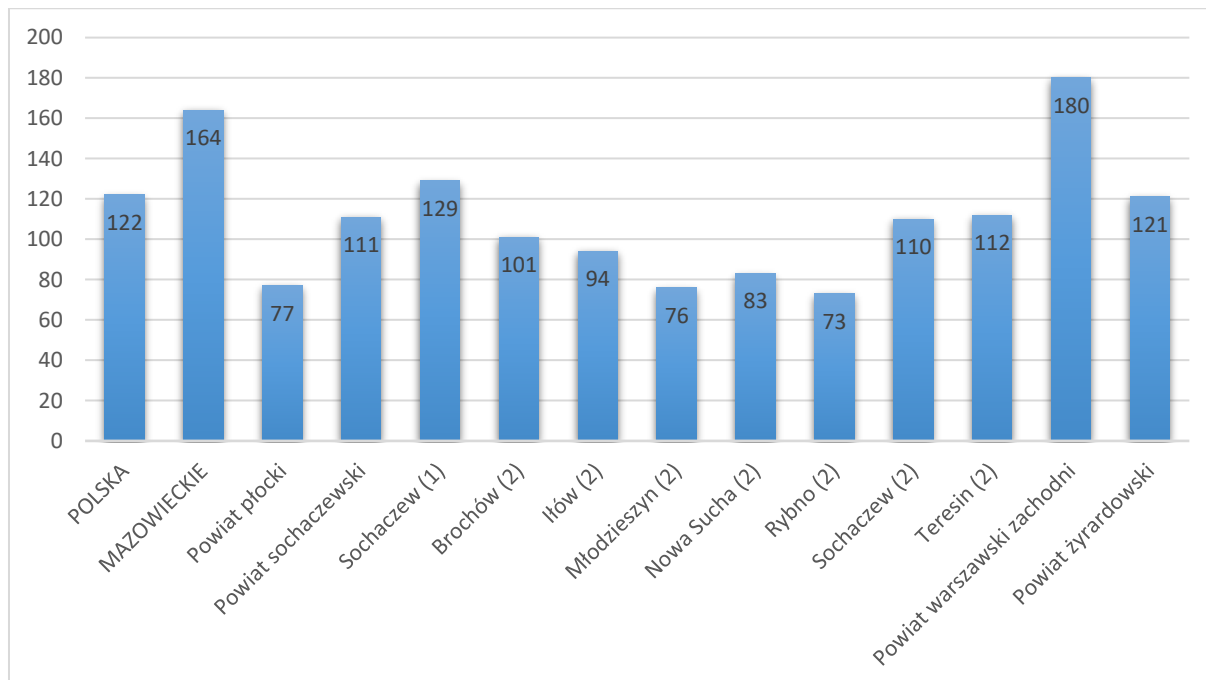
4.1. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Kolejna część diagnozy dotyczy zagadnienia przedsiębiorczości w powiecie sochaczewskim, ukazuje potencjał rozwojowy jednostki i tendencje występujące w tym zakresie.

Zdecydowaną większość podmiotów gospodarczych stanowią te, które zatrudniają 0-9 pracowników (96,3). Mikro i małe przedsiębiorstwa stanowią blisko 97% wszystkich lokalnych podmiotów gospodarczych.

W celu zestawienia Powiatu Sochaczewskiego z jednostkami grupy porównawczej, posłużono się wskaźnikiem liczby podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON na 1000 mieszkańców w roku 2020. Według danych dotyczących 2020 roku, Powiat Sochaczewski, osiągnął drugi wynik w kolejności, gdzie wskaźnik ten dla powiatu warszawskiego zachodniego wynosi 180 a dla powiatu sochaczewskiego 111.

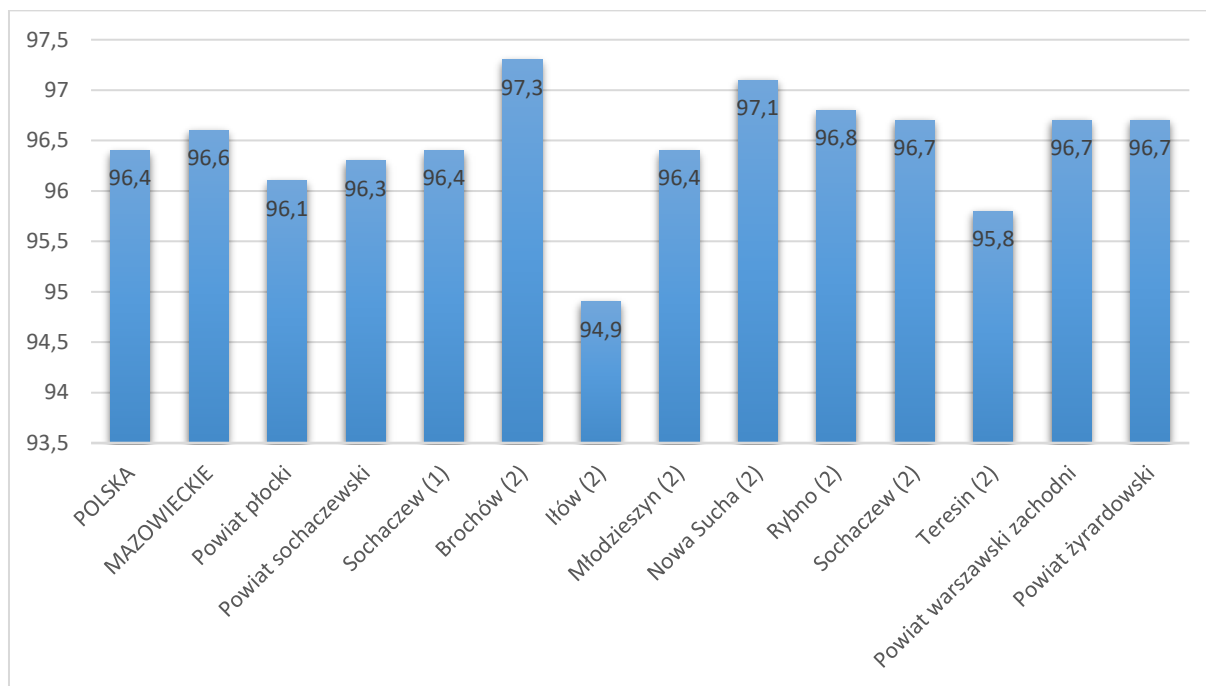
Wykres 34. Liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON na 1000 mieszkańców w roku 2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

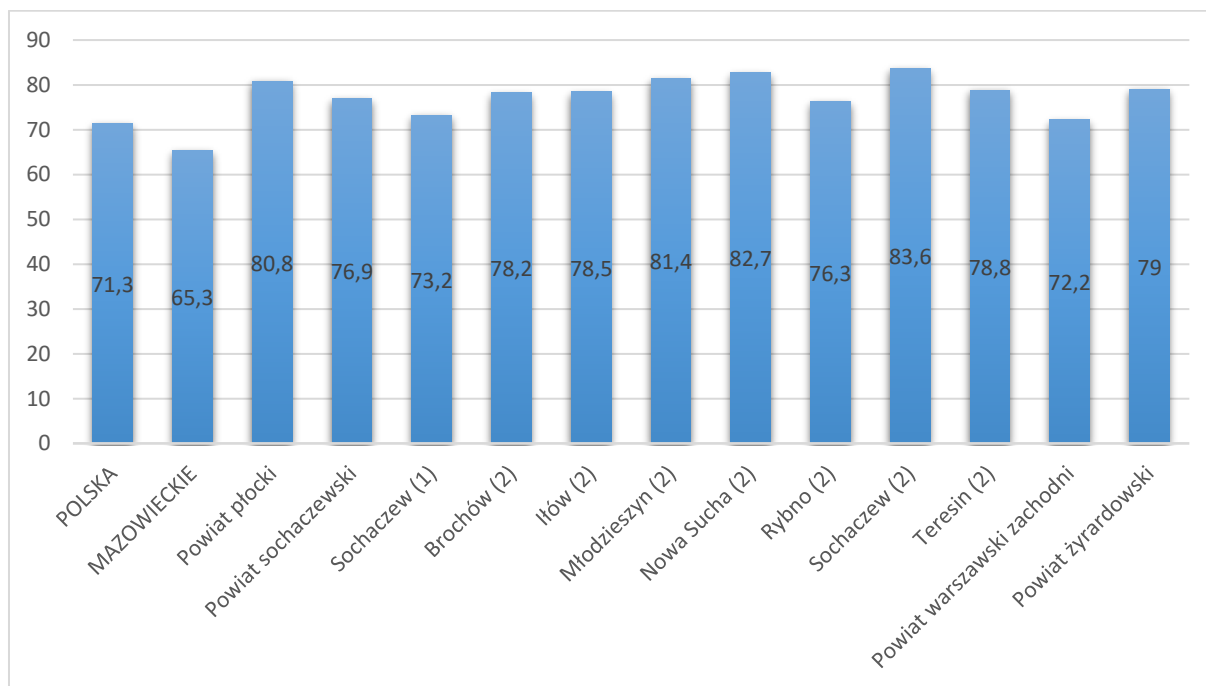

Wykres 35. Udział podmiotów gospodarki narodowej o liczbie pracujących do 9 osób w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON [%] w roku 2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Wykres 36 Udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w liczbie podmiotów gospodarki narodowej ogółem [%] w roku 2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Analizując udział podmiotów gospodarki narodowej o liczbie pracujących do 9 osób powiat sochaczewski uzyskał wynik 96,3% t.j. niższy niż średnia w Polsce (96,4) i średnia w województwie (96,6). Najwyższy wskaźnik występuje na terenie gminy Brochów (97,3%).

Pod uwagę wzięto również udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w liczbie podmiotów gospodarki ogółem (wykres 31).

Z danych wynika, że z analizowanych jednostek powiatu najwyższy wskaźnik występuje w powiecie płońskim (80,8%). Wśród badanych powiatów, powiat sochaczewski plasuje się na trzecim miejscu. Wskaźniki te są jednak wyższe od wskaźników dla w kraju i województwa

4.2. TURYSTYKA

Obiekty zabytkowe o istotnym znaczeniu dla gmin powiatu sochaczewskiego zostały wpisane do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Są to zabytki architektoniczne (dwory, plebanie i kościoły inne obiekty) Poniżej zamieszczono listę najważniejszych obiektów znajdujących się na terenie powiatu sochaczewskiego:

Zabudowa miejska Sochaczewa

- ruiny Zamku Książąt Mazowieckich
- Ratusz Miejski w Sochaczewie siedziba Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą
- Kramnice miejskie z lat 1828-33
- dworzec kolejowy z końca XIX wieku

Kościoły

- Kościół w Giżycach, gotycki, z 1439 roku
- Kościół w Kozłowie Biskupim, gotycki, wzniesiony w 1443 roku
- Kościół w Kozłowie Szlacheckim, gotycki, wzniesiony w 1470 roku
- Bazylika św. Rocha i św. Jana Chrzciciela w Brochowie, gotycko-renesansowy wzniesiony w latach 1551-61
- Kościół w Kurdwanowie, modrzewiowy z 1676 roku
- Kościół w Szymanowie, barokowy, wzniesiony w 1667 roku
- Kościół w Rybnie, 1804-06

- Kościół pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Trojanowie, późnobarokowy, z 1783 roku
- Kościół w Iłowie, późnobarokowy z 1781 roku
- Kościół parafialny w Mikołajewie, gotycko-klasycystyczny, wzniesiony w latach 1815-1821
- Kościół w Pawłowicach, klasycystyczny, wzniesiony w latach 1802-1805
- Bazylika Najświętszej Maryi Panny Pośredniczki Łask w Niepokalanowie, modernistyczny z lat 1948-50
- Kościół Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Młodzieszynie, odbudowany w zmienionej formie w latach 1947-51
- Kościół św. Józefa Robotnika w Chodakowie, modernistyczny, pobudowany w latach 1957-59
- Kościół pw. Matki Bożej Różańcowej w Sochaczewie, modernistyczny z lat 1960-64
- Kościół pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy na Boryszewie, z lat 1985-1996

Dwory i pałace

- Dom Urodzenia Fryderyka Chopina w Żelazowej Woli
- Dwór w Czerwonce

Położenie powiatu w otoczeniu takich znakomitych zabytków stwarza ogromną szansę do pokazania i pochwalenia się walorami gminy, co nie jest w pełni wykorzystane. Powiat od lat inwestuje w infrastrukturę sprzyjającą rozwojowi turystyki rowerowej m.in. poprzez budowę ścieżek pieszo-rowerowych i infrastruktury sprzyjającej turystom. Na terenie powiatu zlokalizowane są gospodarstwa agroturystyczne. W dalszym ciągu nie wykorzystywany jest potencjał jaki niesie za sobą turystyka wodna.

Przy odpowiedniej promocji i nakładom na infrastrukturę dziedzina ta mogłaby stać się inteligentną specjalizacją powiatu.

Podsumowanie:

- budowa Centralnego Portu Komunikacyjnego szansą dla powiatu
- powiat posiada niewykorzystany potencjał do rozwoju turystyki rowerowej jak i wodnej – zainwestowanie w tą dziedzinę przyczynić się może do rozwoju powiatu

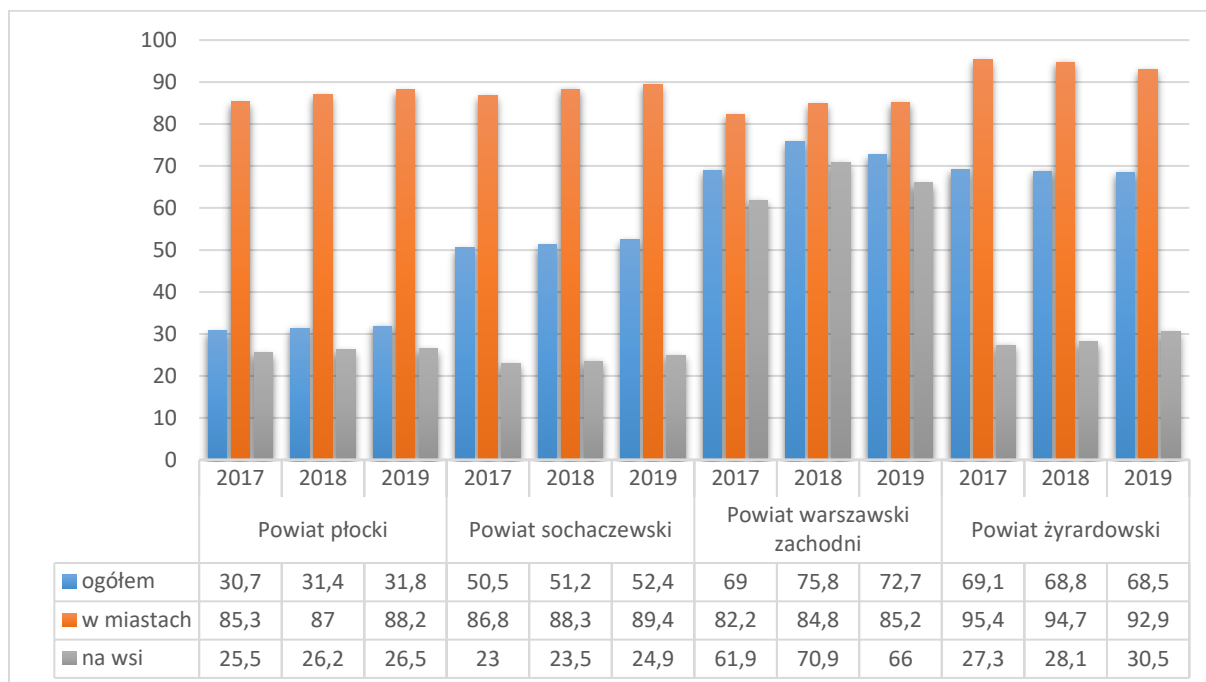

5. INFRASTRUKTURA

5.1. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Kolejna część diagnozy dotyczy kwestii związanych z infrastrukturą techniczną. Ma ona wpływ na jakość i komfort życia, częstokroć determinuje procesy migracyjne, czy rozwój działalności gospodarczej.

Wykres 37. Odsetek ludności korzystający z kanalizacji w latach 2017 – 2019 [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W odniesieniu do kwestii dostępności do sieci kanalizacyjnej, Powiat wypada niekorzystnie w porównaniu z powiatem warszawskim zachodnim czy żyrardowskim. Osiąga trzeci wynik spośród porównywanych 4 powiatów – 52,4% mieszkańców korzysta z dostępu do tej sieci.

5.2. GOSPODARKA ODPADAMI

Gminy z mocy ustawy przejęły gospodarowanie odpadami od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, którzy zobowiązani są uiszczać opłatę za gospodarowanie odpadami na rzecz Gmin. Wysokość opłaty jest uzależniona od ilości i wielkości gospodarstw domowych oraz od sposobu zbierania odpadów (selektywne bądź nieselektywne).

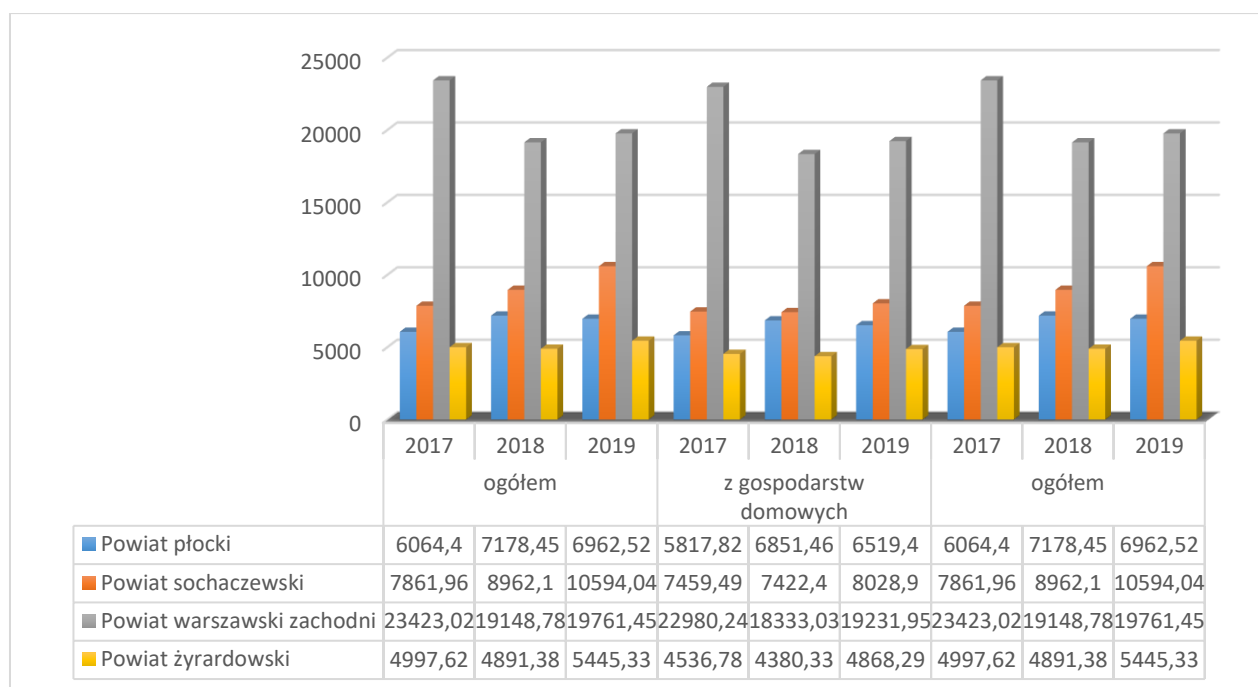

Na terenie gmin selektywnie zbiera się następujące frakcje: papier, szkło, tworzywa sztuczne i metale i odpady ulegające biodegradacji. Prowadzone są również akcje zbiórki materiałów wielkogabarytowych oraz zbiórki odpadów RTV AGD. Gminy nie posiadają własnej instalacji do przetwarzania odpadów, składowiska odpadów.

Na terenie miasta Sochaczew wyznaczono Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych [PSZOK].

Diagnozie poddano ilość selektywnie zebranych odpadów w podziale na frakcje t.j. papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne, metale.

Wykres 38. Ilość odpadów powstająca w gospodarstwach domowych na terenie powiatów w latach 2017-2019. [kg]

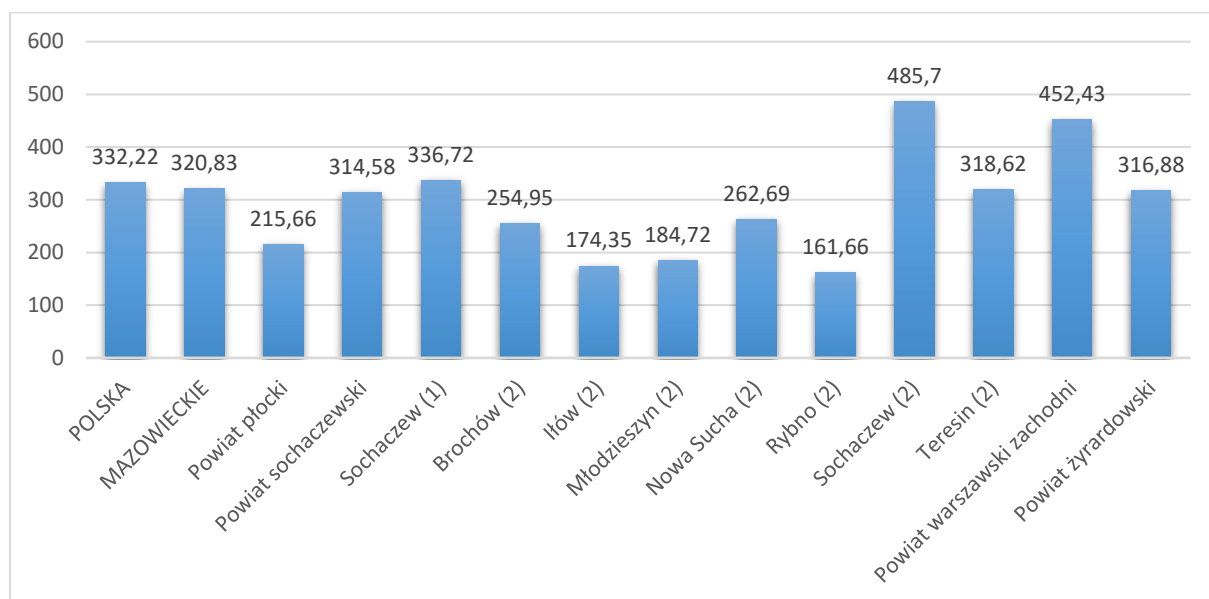

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Analizując ilość wytworzonych odpadów komunalnych na terenie analizowanych powiatów w latach 2017-2019 obserwujemy skok w kierunku zwiększenia ilości frakcji odpadów komunalnych.

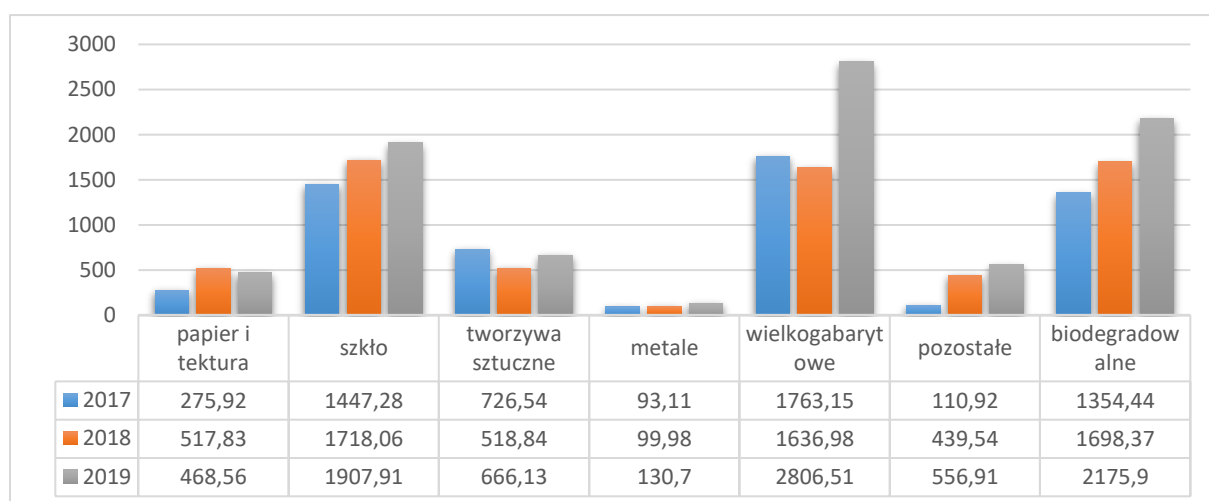
Wykres 39. Masa wytworzonych odpadów powstająca w gospodarstwach domowych na terenie powiatów w roku 2019 na 1 mieszkańca [kg]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Analizując powyższe dane stwierdzić można, że ilość odpadów na 1 mieszkańca w powiecie sochaczewskim wynosząca 314,58 stanowi wielkość od średniej wielkości wytwarzanej w kraju i województwie. Powyżej tych wartości plasuje się gmina Sochaczew i miasto Sochaczew. Pozostałe gminy mają niższy wskaźnik wytwarzanych odpadów na mieszkańca. Wartości te świadczyć mogą o tym, iż część frakcji nie trafia do obiegu. Mogą one być przetwarzane przez mieszkańców w niedozwolony sposób np. być przetwarzane termiczne w kotłach węglowych instalacji domowych.

Wykres 40. Ilość odpadów powstająca w gospodarstwach domowych na terenie powiatu sochaczewskiego w roku 2017 - 2019 z podziałem na frakcje zbierane selektywnie [ton]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Z danych przedstawionych na powyższym rysunku zauważamy pozytywny trend wśród mieszkańców powiatu związany z coraz większą segregacją frakcji odpadów, które podlegają recyklingowi.

Wynikać to może ze zwiększonej świadomości ekologicznej wśród mieszkańców oraz wzrostu cen za odbiór odpadów niesegregowanych.

5.3. INFRASTRUKTURA DROGOWA

Istotnym elementem życia społeczno-gospodarczego powiatu jest także infrastruktura komunikacyjna.

W zarządzie powiatu jest 272,691 km dróg powiatowych. W tym:

- 264,9 km o nawierzchni twardej
- 264,9 km o nawierzchni twardej ulepszonej
- 7,8 km o nawierzchni gruntowej (stan na 2019 rok, dane GUS BDL)

Przez teren powiatu sochaczewskiego przebiegają drogi międzynarodowe, krajowe i wojewódzkie. Do najważniejszych z nich zalicza się:

- droga międzynarodowa E30 Cork (Irlandia) – Omsk (Rosja), polski odcinek to trasa A2 Świecko-Terespol
- droga krajowa nr 50 Ciechanów-Ostrów Mazowiecka.
- droga wojewódzka nr 580 Warszawa – Leszno (powiat warszawski zachodni) – Kampinos – Żelazowa Wola – Sochaczew
- droga wojewódzka nr 705 Śladow – Sochaczew – Skierniewice – Jeżów
- droga wojewódzka nr 575 Płock – Kazuń Nowy
- droga wojewódzka nr 577 Sochaczew – Płock

System ten jest wspomagany przez liczną sieć dróg gminnych i powiatowych.

Tabela 7. Wykaz obiektów mostowych z podziałem na gminy

Gmina	Liczba obiektów mostowych	Pikietaż obiektów
Gmina Brochów	3	18 + 197
Gmina Iłów	7	16 + 976
Gmina Rybino	1	13 + 632
Gmina Nowa Sucha	8	17 + 699
Gmina Sochaczew	2	10 + 482
Miasto Sochaczew	4	brak danych
Gmina Teresin	4	23 + 504

Źródło: dane Starostwa Powiatowego

Kolej

Przez powiat sochaczewski przebiega linia kolejowa E 20 (Berlin – Kunowice – Poznań – Warszawa – Terespol – Moskwa) ze stacją w Sochaczewie. Stąd można dostać się pociągami osobowymi do Warszawy i Łowicza Głównego. Zatrzymuje się tutaj szereg pociągów pośpiesznych i TLK dzięki czemu można dojechać z Sochaczewa do Lublina, Zamościa, Chełma, Białegostoku, Poznania, Zielonej Góry, Szczecina i Świnoujścia. Poza tym na terenie powiatu znajdują się przystanki kolejowe w następujących miejscowościach: Seroki, Nowa Piasecznica, Kornelin, i Leonów oraz stacja kolejowa Teresin (Teresin-Niepokalanów).

Komunikacja samochodowa

Uzupełnieniem i alternatywą dla pociągów jest rozwinięty system komunikacji samochodowej. Do Warszawy można dostać się busami (przewoźnik prywatny) oraz autobusami (PKS). Kursują także autobusy rejsowe którymi można dojechać do różnych miast na terenie Mazowsza i Polski, a także europejskich – w tym na Wyspy Brytyjskie. Lokalne połączenia autobusowe obsługuje PPKS Żyrardów. Na terenie Sochaczewa i najbliższych okolic funkcjonuje komunikacja miejska (Zakład Komunikacji Miejskiej w Sochaczewie).

6. FINANSE SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Lp.	Treść	Budżet 2020	Budżet 2021
I	DOCHODY OGÓŁEM:	114 351 000,85	125 594 888,77
	w tym:		
1.	Dochody bieżące:	94 767 546,03	104 910 748,60
	w tym:		
	- subwencje	44 401 111,00	46 549 452,00
	- udział powiatu w podatkach od osób fizycznych – PIT	24 350 328,00	27 455 855,00
	- udział powiatu w podatkach od osób prawnych – CIT	1 720 698,82	1 807 480,89
	- dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej	9 093 916,90	9 833 132,98
	- dotacja podstawie porozumień	3 588 026,55	3 432 739,80
	- dotacje celowe w ramach programów finansowych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 i ust. 3 ustawy o finansach publicznych	1 137 209,38	1 427 179,14
2.	Dochody majątkowe:	19 583 454,82	20 684 140,17
	w tym:		
	- ze sprzedaży składników majątkowych	14 446,00	8 729 621,43
	- z tytułu dotacji otrzymanych na podstawie zawartych porozumień jako pomoc finansowa między jednostkami samorządu terytorialnego	1 994 550,83	1485 972,85
	- dotacje otrzymane z budżetu państwa na realizację inwestycji	16 464 106,99	10 262 292,04
	- dotacje z państwowych funduszy celowych	875 873,00	67 245,93
	- pozostałe dotacje i dochody	234 478,00	139 007,92
3.	Dochody własne:	11 591 636,72	11 344 547,80
	Udział dochodów własnych w dochodach ogółem	10,14%	9,04%
II	WYDATKI OGÓŁEM	107 254 918,45	110 698 299,30
	w tym:		
1.	Wydatki bieżące	85 363 361,44	91 332 207,58
	w tym:		
	- obsługa długu	90 452,91	47 374,05
	- wydatki na cele COVID-19	158 993,18	
2.	Wydatki majątkowe	21 891 557,01	19 366 091,72

	w tym:		
	- wydatki inwestycyjne	20 104 450,41	13 962 117,45
	- zakupy inwestycyjne	802 106,60	562 188,60
	- dotacje na inwestycje	985 000,00	4 841 785,67
3.	Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	20,41%	17,49%
III	WYNIK BUDŻETU:		
	1) Nadwyżka budżetowa	7 096 082,40	14 896 589,47
	2) Deficyt Budżetowy	-	-
IV	PRZYCHODY, ROZCHODY BUDŻETOWE		
	Rozchody ogółem:	1 270 941,76	4 824 633,71
	w tym:		
	- wykup emisji obligacji	375 000,00	375 000,00
	- spłata rat kapitałowych pożyczki	185 450,76	185 450,76
	- inne	710 491,00	4 264 182,95
V	ZOBOWIĄZANIA	3 749 451,60	3 189 000,84
1.	W tym z tytułu:		
	- emisji obligacji	2 250 000,00	1 875 000,00
	- Zaciągniętej pożyczki w NFOŚiGW	1 499 451,60	1 314 000,84
2.	Wskaźnik zadłużenia w stosunku do wykonanych dochodów wynosi	3,28%	2,54%
3.	Poręczenia dla ZOZ Szpitala w Sochaczewie z tyt. zaciągniętych kredytów	2 808 000,00	2 574 000,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego

Dla dokonania diagnozy przeanalizowano dynamikę dochodów i wydatków budżetu powiatu sochaczewskiego w latach 2014-2019. Z analizy wynika, że w latach 2014-2021 występowała tendencja przewagi dochodów nad wydatkami.

7. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych metod diagnozy sytuacji, w jakiej znajduje się samorząd. Służy ona porządkowaniu i segregacji informacji, stanowi użyteczną pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów własnych i wpływu otoczenia, ułatwia też identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju. Nazwa metody pochodzi od pierwszych liter angielskich słów, stanowiących jednocześnie pola przyporządkowania czynników mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego – silne strony (strenghts), słabe strony (weaknesses), szanse (opportunities) i zagrożenia (threats).

S -> STRENGHTS, czyli silne strony

W -> WEAKNESSES, czyli słabe strony

O -> OPPORTUNITIES, czyli okazje

T -> THREATS, czyli zagrożenia

Silne i słabe strony traktowane są jako czynniki wewnętrzne, natomiast szanse i zagrożenia jako czynniki zewnętrzne – umiejscowione w bliższym i dalszym otoczeniu jednostki.

Analiza SWOT, przeprowadzona podczas spotkania z zespołem strategicznym, pozwoliła na syntetyczne ujęcie pozytywnych i negatywnych stron Powiatu Sochaczewskiego oraz wyeksponowała możliwe czynniki zewnętrzne, które mogą wywrzeć duży wpływ na rozwój tego obszaru.

W ramach przedstawionej poniżej analizy SWOT uwzględniono również opinie zebrane podczas spotkań roboczych. Wyniki ankiet zostały szczegółowo przedstawione podczas spotkań roboczych.

MOCNE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)	SŁABE STRONY (CZYNNIKI WEWNĘTRZNE)
➤ Różnorodność szlaków turystycznych (pieszych i rowerowych), ➤ Źródła termalne na terenie Sochaczewa, ➤ Atrakcyjne warunki krajobrazowo – przyrodnicze wpływające na atrakcyjność turystyczną powiatu i sprzyjające rozwojowi agroturystyki - atrakcyjne warunki krajobrazowo – przyrodnicze, wynikające z	➤ Niedostatecznie dobry stan dróg powiatowych, ➤ Niedostatecznie utrzymane tereny zielone, ➤ Niewystarczające środki finansowe (własne) na inwestycje w OZE oraz termomodernizację, ➤ Niedostatecznie rozwinięty system ścieżek rowerowych,

uwarunkowań - obszarów chronionych Natura 2000; Kampinoski Park Narodowy, ➤ Ograniczenie hałasu poprzez budowę obwodnicy, ➤ Szlaki wodne który stanowią szansę rozwoju powiatu (transport, turystyka), ➤ Termomodernizacja części budynków użyteczności publicznej (oszczędność energii), ➤ Zróżnicowana działalność podmiotów gospodarczych, ➤ Prężne pozyskiwanie środków rządowych i UE i ich efektywne wykorzystanie wpływające na rozwój społeczno-gospodarczy powiatu, ➤ Dobrze wykształcona doświadczona kadra pedagogiczna, ➤ Zróżnicowana oferta edukacyjna, ➤ Dobry poziom funkcjonowania PCPR, ➤ Cykliczne imprezy sportowe, kulturalne, ➤ Duży potencjał ludzki, ➤ Innowacyjność, ➤ Położenie nad Wisłą, Bzurą i Utrata, ➤ Ukryty potencjał w różnych sołectwach Gmin, ➤ Dziedzictwo Chopinowskie o znaczeniu międzynarodowym (Żelazowa Wola, Brochów), ➤ Ośrodek kultu św. Maksymiliana Kolbe – Niepokalanów, ➤ Kultywowanie pamięci Bitwy nad Bzurą, ➤ Zabytki techniki m.in. Muzeum Kolei Wąskotorowej,	➤ Niewystarczająca infrastruktura techniczna (sieć wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa), ➤ Wysokie potrzeby w zakresie melioracji i kompleksowego uporządkowania systemów przeciwpowodziowych, ➤ Brak przyjaznej inwestowaniu polityki fiskalnej, ➤ Starzenie się społeczeństwa, ➤ Słaby dostęp do medycznych usług specjalistycznych, ➤ Nieodpowiednia infrastruktura przystosowana do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych- bariery architektoniczne, ➤ Brak rozwiązań systemowych w zakresie zwalczania bezrobocia, w tym bezrobocia u osób niepełnosprawnych, ➤ Niedostatek silnych podmiotów gospodarczych, ➤ Niski kapitał społeczny – niedostateczna świadomość potrzeby i umiejętności współpracy, postaw obywatelskich, ➤ Niedostatki bazy sportowej, brak „zimowej” i „letniej” infrastruktury sportowej, ➤ Brak miejsca do spędzania wolnego czasu dla osób starszych, ➤ Zbyt mała różnorodność obiektów sportowych dla ludzi młodych ➤ Brak produktu turystycznego, ➤ Brak sieciowych, kompleksowych, całorocznych produktów turystycznych oraz doświadczenia w ich tworzeniu i wdrażaniu, ➤ Brak działań promocyjnych, brak marketingu terytorialnego (promocja turystyczna i gospodarcza), ➤ Brak co najmniej dwudniowej, całorocznej oferty turystycznej, w tym w sezonie jesienno-zimowym, ➤ Słabo rozwinięta turystyka wodna (pomimo doskonałych warunków), ➤ Niewystarczająca polityka przeciwdziałania bezrobociu, ➤ Niskie zaangażowanie społeczeństwa w działalność kulturalną,
---	---

	➤ Brak wystarczających środków finansowych na kulturę, ➤ Słabe zaangażowanie społeczne, ➤ Zanik zainteresowania kulturą wśród młodzieży (nie wystarczająca oferta kulturalna, nie trafiająca w ich gusta), ➤ Bierne środowisko młodzieży, ➤ Niewystarczające wykorzystywanie istniejących zasobów, w tym dziedzictwa kulturowego powiatu, ➤ Zbyt mało wydarzeń kulturalnych o znaczeniu ponadlokalnym na szeroką skalę, ➤ Stopniowe wyludnianie
SZANSE (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)	ZAGROŻENIA (CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE)
➤ Bliskość aglomeracji warszawskiej z rozwiniętą gospodarką i usługami wyższego rzędu, ➤ Budowa Centralnego Portu Komunikacyjnego ➤ Dobra zewnętrzna dostępność komunikacyjna, ➤ Większy zakres stosowania innowacyjnych, energooszczędnych i proekologicznych technologii przez biznes, samorządy, mieszkańców, ➤ Wykorzystanie funduszy unijnych w zakresie OZE, termomodernizacji, ➤ Wykorzystanie finansowania zewnętrznego na rewitalizację i budowę nowej sieci dróg, ➤ Wykorzystanie, krajowych i zagranicznych środków pomocowych na rozbudowę i modernizację infrastruktury oraz realizację inwestycji proekologicznych przez biznes, samorządy, organizacje pozarządowe, ➤ Rozwój lokalnych i regionalnych działań skierowanych do osób długotrwale bezrobotnych-programy aktywizacji bezrobotnych, ➤ Rosnący poziom akceptacji uczestników rynku pracy do stosowania elastycznych form zatrudnienia, ➤ Dynamiczny wzrost gospodarczy w kraju,	➤ Pogarszający się stan środowiska naturalnego, ➤ Częste zmiany przepisów prawnych w zakresie OZE, gospodarki odpadami, ➤ Niestabilność przepisów prawa, ➤ Ograniczona dostępność kapitału własnego na inwestycje w infrastrukturę techniczną, drogową, OZE oraz inwestycje termomodernizacyjne, ➤ Możliwość ograniczenia środków UE na inwestycje w infrastrukturę techniczną, drogową, OZE oraz inwestycje termomodernizacyjne, ➤ Wysokie koszty utrzymania nowo powstałej infrastruktury, ➤ Pogłębianie się procesu „starzenia się” społeczeństwa oraz pogłębiający się niż demograficzny (spadek liczby uczniów), ➤ Wysokie obciążenia finansowe firm, duże koszty pracy, ➤ Pogłębiające się dysproporcje pomiędzy osobami zamożnymi a ubogimi, ➤ Nasilenie się patologii społecznych, ➤ Izolacja społeczna, ➤ Spadek poziomu opieki zdrowotnej w kraju, ➤ Ograniczona dostępność kapitału, w tym z funduszy UE, na rozbudowę i modernizację infrastruktury społecznej (edukacja, sport, kultura, zdrowie i pomoc społeczną),

➤ Rozwój instytucji rynku pracy, ➤ Wysoki poziom edukacji w kraju, ➤ Aktywizacja na poziomie centralnym polityki prorodzinnej, ➤ Edukacja społeczeństwa w kierunku kształtowania pozytywnych postaw w zakresie zdrowego stylu życia i wdrażanie akcji profilaktycznych, ➤ Realizacja wspólnych przedsięwzięć samorządów i organizacji pozarządowych na rzecz rozwoju postaw obywatelskich i przedsiębiorczych, ➤ Możliwość pozyskania środków pozabudżetowych na rozbudowę i modernizację infrastruktury sportowej, kulturalnej i społecznej i edukacyjnej; ➤ Wystarczająca dostępność i efektywne wykorzystanie finansowania zewnętrznego, w tym środków UE na realizację zadań wpływających na rozwój gospodarczy, ➤ Prowadzenie aktywnej polityki pro przedsiębiorczej na szczeblu centralnym i lokalnym (dofinansowanie stanowisk pracy, przyjazna inwestorom polityka fiskalna), ➤ Rozwój małej przedsiębiorczości w oparciu o rozwój turystyki, ➤ Szeroki strumień środków z UE na wsparcie kooperacji przedsiębiorców, ➤ Polepszający się poziom infrastruktury drogowej w kraju, ➤ Rosnący popyt na usługi turystyczne, ➤ Rozwój biznesu internetowego, ➤ Oryginalne pomysły i chęci do zmian w zakresie kultury, ➤ Aktywna młodzież, ➤ Współpraca z gminami oraz organizacjami pozarządowymi, ➤ Rozwijająca się turystyka rowerowa, ➤ Sprawna administracja lokalna otwarta na współpracę	➤ Dziedziczenie „biedy” (problem, który dot. pokoleń rodzinnych), ➤ Brak zakładów usługowych, ➤ Niewystarczająca alokacja funduszy UE na projekty z zakresu samozatrudnienia, aktywizacji zawodowej i integracji społecznej, ➤ Prowadzenie pasywnej polityki pro przedsiębiorczej na szczeblu centralnym i lokalnym (brak dofinansowania stanowisk pracy, nieprzyjazna inwestorom polityka fiskalna), ➤ Ograniczone inwestycje przedsiębiorstw w Polsce i na świecie – niechęć do realizacji większych projektów inwestycyjnych, ➤ Niesprzyjająca koniunktura w gospodarce światowej i krajowej (zbyt wolny rozwój gospodarczy w kraju), ➤ Trudny dostęp do kredytów inwestycyjnych dla małych firm, ➤ Ograniczona dostępność kapitału, w tym środków z UE, ➤ Potencjalnie wymagany wysoki wkład własny w ramach projektów inwestycyjnych realizowanych w nowym okresie programowania funduszy UE, ➤ Konkurencyjna oferta turystyczna innych regionów, ➤ Postępująca emigracja Polaków (głównie młodych i wykształconych), ➤ Postępująca przestępczość, ➤ Mało zakładów pracy wspomagających kulturę sponsoringiem-zagrożenie kryzysem, ➤ Uzależnienie oferty kulturalnej od możliwości budżetowych, ➤ Niski poziom świadomości w społeczeństwie, potencjału kultury-jej walorów i wpływu na kształtowanie rozwoju społecznego i gospodarczego.
---	---

7.1. WIZJA ROZWOJU

Wizja rozwoju Powiatu stanowi projekcję, opis pożądanego stanu rzeczywistości lokalnej w perspektywie do 2027 roku. Określa stan docelowy, do którego dążyć będzie cała wspólnota Powiatu Sochaczewskiego, tj. władze samorządowe oraz ich partnerzy (lokalni oraz ponadlokalni), wykorzystując przy tym możliwości płynące z własnych atutów i szans pojawiających się w otoczeniu.

Wizja ukierunkowana jest prognostycznie, określa cel, do jakiego zmierza Powiat. Wskazuje ona zasadniczy kierunek działania.

Obraz, określony zapisami poniższej wizji, przewiduje stworzenie warunków do trwałego i zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego Powiatu Sochaczewskiego.

WIZJA

„Powiat Sochaczewski w roku 2027 powiatem przyjaznym i bezpiecznym dla mieszkańców. Atrakcyjny dla turystów i przedsiębiorców stosujący zasady zrównoważonego rozwoju, dbający o dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze”

8. PLAN OPERACYJNY

8.1. OBSZARY PRIORYTETOWE, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

Obszary priorytetowe wraz z przyporządkowanymi im celami strategicznymi przedstawiono w formie tabelarycznej. Cele strategiczne skonkretyzowane zostały natomiast w postaci celów operacyjnych, które wyznaczają szczegółowe kierunki działań i którym przyporządkowano projekty kluczowe dla rozwoju Powiatu Sochaczewskiego.

Na podstawie analizy obecnego stanu rozwoju gminy określono ściśle od siebie zależne oraz połączone obszary na których powinien koncentrować się wysiłek strategiczny:

- **Obszar I- Rozwinięta Gospodarka**
- **Obszar II- Kapitał społeczny**
- **Obszar III – Usługi publiczne**
- **Obszar IV – Zarządzanie rozwojem powiatu**

Dla każdego z głównych obszarów rozwoju opracowano cel strategiczny, który został uszczegółowiony celami operacyjnymi. Wyznaczono również kierunki działań – przykładowe zadania do realizacji. Są to pewne propozycje stanowiące otwartą listę przedsięwzięć w danym zakresie określającą ogólne ramy koncentracji aktywności finansowej, programowej oraz organizacyjnej Powiatu Sochaczewskiego.

Ponadto dla zapewnienia kontroli nad stopniem realizacji poszczególnych celów niniejszej Strategii Rozwoju stworzono listę rekomendowanych mierników z określeniem źródła ich uzyskania. Mierniki te, będą bardzo użyteczne przy monitoringu realizacji oraz przy aktualizacji dokumentu. Lista mierników stanowi bazową propozycję, która podczas prowadzenia procesów monitorowania i przeglądu strategicznego może być zmieniana i uzupełniana – zgodnie z potrzebami jednostek wdrażających.

8.2. OBSZAR I-ROZWINIĘTA GOSPODARKA

8.2.1. KONKURENCYJNA GOSPODARKA OPARTA NA KAPITALE INTELEKTUALNYM ORAZ AKTYWNOŚCI I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI MIESZKAŃCÓW

Jednym z najważniejszych celów rozwojowych Powiatu Sochaczewskiego jest budowanie pozycji regionu atrakcyjnego dla inwestycji oraz korzystającego z wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców. Jakość i konkurencyjność gospodarki (w tym lokalnej) jest dziś uzależniona nie tylko od warunków ekonomicznych i prawnych, ale nade wszystko od jakości kapitału ludzkiego.

Rozwój zależy od otwartości i gotowości do współpracy, jakości kadr gospodarki, poziomu przedsiębiorczości mieszkańców, uniwersalnych kwalifikacji pracowników, zdolności do tworzenia absorpcji innowacji oraz zdolności do elastycznego reagowania na zachodzące na rynku pracy zmiany. Tym samym, edukacja w powiecie nie może rozwijać się bez uwzględnienia jej wpływu na lokalną gospodarkę, tworzące ją podmioty, kadry i przedsiębiorczość. Podobnie gospodarka nie może się rozwijać bez wzajemnych relacji w zakresie kierunków i jakości sfery edukacji oraz jakości lokalnego rynku pracy. Potrzebne jest zatem nowe podejście do wsparcia przedsiębiorczości oraz kształcenia postaw przedsiębiorczych zarówno osób dorosłych, jak i dzieci i młodzieży, intensyfikacja współpracy i jej koordynacja w zakresie lepszego dopasowania systemu kształcenia do zmieniających się warunków społecznych oraz gospodarczych, zacieśnianie współpracy sfery gospodarki ze sferą nauki i edukacji oraz uspołnianie współpracy pomiędzy sektorem gospodarczym i systemem instytucji rynku pracy oraz partnerami społecznymi. Służyć temu mają zintegrowane interwencje w zakresie edukacji, przedsiębiorczości i rynku pracy.

Szansą na rozwój powiatu jest inteligentne gospodarowanie i pomnażanie lokalnych zasobów (potencjałów) oraz umiejętne korzystanie z atrakcyjnego położenia powiatu. Ponadto, w długiej perspektywie, zwiększenie tempa rozwoju nie będzie możliwe bez tworzenia infrastruktury gospodarczej, stanowiącej o konkurencyjności powiatu i atrakcyjności inwestycyjnej. Potrzebne są również inwestycje, podnoszące wewnętrzną i zewnętrzną dostępność komunikacyjną

powiatu, która stanowi jedną z podstawowych determinant rozwoju każdej jednostki samorządu terytorialnego.

Tabela 8. Cele i kierunki – Obszar Gospodarka

OBSZAR – GOSPODARKA	
CEL STRATEGICZNY KONKURENCYJNA GOSPODARKA OPARTA NA KAPITALE INTELEKTUALNYM ORAZ AKTYWNOŚCI I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI MIESZKAŃCÓW	
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ
1. Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości wśród mieszkańców	1.1. Stworzenie tzw. zachęt inwestycyjnych 1.2. Pomoc w pozyskiwaniu środków finansowych na rozwój MŚP, rozwój oferty oraz poprawa dostępności instrumentów wsparcia mikro i małej przedsiębiorczości 1.3. Współpraca z lokalnym biznesem w kreowaniu warunków do prowadzenia małej przedsiębiorczości 1.4. Rozwój ekonomii społecznej 1.5. Propagowanie przedsiębiorczości wśród młodzieży
2. Budowa infrastruktury gospodarczej	2.1. Współpraca związana z Budową Centralnego Portu Komunikacyjnego 2.2. Współpraca w zakresie rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości oraz innych form stowarzyszeniowych, w szczególności ukierunkowanych na przedsiębiorców lokalnych 2.3. Rozwój oferty inwestycyjnej oraz poprawa standardów obsługi inwestorów 2.4. Wspieranie lokalnych inicjatyw gospodarczych m.in. poprzez promowanie i wprowadzanie ulg i zachęt dla przedsiębiorców i osób planujących rozpocząć własną działalność gospodarczą 2.5. Wsparcie rozwoju nowych technologii

Tabela 9. Obszar gospodarka – mierniki osiągnięć

MIERNIK OSIĄGNIĘĆ

OBSZAR – GOSPODARKA		
CEL STRATEGICZNY KONKURENCYJNA GOSPODARKA OPARTA NA KAPITALE INTELEKTUALNYM ORAZ AKTYWNOŚCI I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI MIESZKAŃCÓW		
Cel operacyjny	Mierniki	Źródło danych
1. Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości	Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 1 tys. mieszkańców	BDL GUS

wśród mieszkańców	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym	BDL GUS
2. Budowa infrastruktury gospodarczej	Wysokość wpływów do budżetu gmin z podatku CIT	BDL GUS dane zewnętrzne powiatu

8.3. OBSZAR II-KAPITAŁ SPOŁECZNY

8.3.1. AKTYWNI I WYKSZTAŁCENI, ZINTEGROWANI MIESZKAŃCY POWIATU SOCHACZEWSKIEGO

Dynamika rozwoju gospodarczego każdego obszaru uzależniona jest od aktywności zawodowej i stopnia integracji jego mieszkańców. W związku z powyższym aktywność ta powinna być stymulowana zintegrowanymi działaniami samorządu, Instytucji Otoczenia Biznesu, organizacjami pozarządowymi oraz przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie Powiatu Sochaczewskiego.

Aktywność zawodowa społeczeństwa uzależniona jest przede wszystkim od wysokiej jakości oferty edukacyjnej, dostosowanej do lokalnego rynku pracy, oraz od intensywności wdrażania i jakości działań aktywizujących biernych zawodowo i bezrobotnych.

Integracja społeczna związana jest z koniecznością włączenia społecznego osób wykluczonych oraz próbą zacieśniania lokalnych więzów społecznych i budową społeczeństwa obywatelskiego poprzez przygotowanie odpowiedniej infrastruktury społecznej obejmującej m.in. obiekty sportowe i rekreacyjne oraz wdrażanie różnorodnych tzw. „miękkich” projektów w w/w zakresie. Nowoczesna infrastruktura, a także wsparcie organizacji pozarządowych będzie stanowiła podstawę integracji mieszkańców powiatu. Niezwykle ważnym aspektem w sferze społecznej jest wdrażanie na terenie powiatu zasad ekonomii społecznej i tworzenie społecznych przedsiębiorstw, które działać będą w obszarach integracji społecznej i rynku pracy lub w obszarach dostarczania usług publicznych o różnym charakterze.

Aktywne społeczeństwo to również zdrowe społeczeństwo, dlatego też niezwykle ważnym dla powiatu jest kwestia promocji zdrowego stylu życia, wprowadzanie akcji profilaktycznych w zakresie chorób cywilizacyjnych.

Tabela 10. Cele i kierunki – Obszar Kapitał Społeczny

OBSZAR – KAPITAŁ SPOŁECZNY	
CEL STRATEGICZNY AKTYWNI I WYKSZTAŁCENI, ZINTEGROWANI MIESZKAŃCY POWIATU SOCHACZEWSKIEGO	
Cel operacyjny	Kierunki działań
1. Nowoczesny i spójny kapitał społeczny	1.1. Aktywizacja osób starszych i wykluczonych społecznie poprzez m.in. organizację spotkań kulturalnych 1.2. Działania mające na celu wyrównywanie szans 1.3. Wzrost aktywności sportowej mieszkańców poprzez promocję zdrowego i aktywnego trybu życia 1.4. Przygotowanie oferty aktywnego spędzania czasu 1.5. Wdrożenie akcji prozdrowotnych i profilaktycznych w zakresie chorób cywilizacyjnych
2. Wysoki poziom wykształcenia i edukacji mieszkańców powiatu	2.1. Inwestycje modernizacyjne w infrastrukturę edukacyjno – dydaktyczną 2.2. Zwiększenie oferty edukacyjnej sportowej w szkołach 2.3. Poprawa dostępu do edukacji dla dzieci w wieku ponadpodstawowym 2.4. Dostosowanie oferty i ilości zajęć pozalekcyjnych do potrzeb zarówno uczniów szczególnie uzdolnionych jak i uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych 2.5. Stworzenie oferty i infrastruktury edukacyjnej dla osób starszych 2.6. Organizacja zajęć edukacyjnych – warsztaty, grupy, koła tematyczne, kursy z uwzględnieniem osób starszych i niepełnosprawnych 2.7. Wspieranie warunków do powstania lokalnych inicjatyw edukacyjnych podnoszących kwalifikacje lokalnej społeczności 2.8. Promowanie kształcenia zawodowego 2.9. Aktywizacja zawodowa długotrwale bezrobotnych poprzez m.in. szkolenia, warsztaty, doradztwo dla bezrobotnych 2.10. Aktywizacja w zakresie samo zatrudnienia 2.11. Rozwój doradztwa zawodowego 2.12. Intensyfikacja procesu kształcenia nauczycieli
3. Budowanie lokalnej więzi społecznej	3.1. Wzrost poziomu tożsamości lokalnej 3.2. Upowszechnianie wolontariatu 3.3. Promowanie aktywności organizacji pozarządowych 3.4. Działania na rzecz integracji społecznej lokalnej społeczności 3.5. Organizacja imprez kulturalno-sportowych 3.6. Promowanie lokalnych inicjatyw i działań realizowanych w gminach 3.7. Zwiększenie jakości funkcjonowania obiektów kultury

Tabela 11. Obszar Kapitał Społeczny – Mierniki osiągnięć

MIERNIK OSIĄGNIĘĆ

OBSZAR – KAPITAŁ SPOŁECZNY		
CEL STRATEGICZNY AKTYWNI I WYKSZTAŁCENI, ZINTEGROWANI MIESZKAŃCY POWIATU SOCHACZEWSKIEGO		
Cel operacyjny	Mierniki	Źródło danych
1. Nowoczesny i spójny kapitał społeczny	Procent spotkań dla osób wykluczonych i starszych w ilości całej oferty kulturalnej	Dane własne
2. Wysoki poziom wykształcenia i edukacji mieszkańców powiatu	- Przeciętne wyniki egzaminów zawodowych - Przeciętne wyniki egzaminu maturalnego	GUS BDL GUS BDL
3. Budowanie lokalnej więzi społecznej	Ilość imprez kulturalno-sportowych zorganizowanych przez lokalną społeczność do ilości imprez w powiecie ogółem	Dane wewnętrzne

8.4. OBSZAR III -USŁUGI PUBLICZNE**8.4.1. ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA POWIATU ORAZ WYSOKA DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ USŁUG PUBLICZNYCH**

Sektor usług publicznych wpływa bezpośrednio na jakość życia mieszkańców powiatu. Zaliczają się do niego przede wszystkim usługi społeczne – edukacja, kultura, sport i rekreacja, opieka społeczna i medyczna oraz techniczne – gospodarka komunalna.

Kultura stanowi jeden z podstawowych czynników rozwoju społeczno-gospodarczego – wzmacnia otwartość, chęć współpracy, gotowość do ponoszenia ryzyka, prowadzenia własnej działalności gospodarczej, inwestowania, hamuje też rozwój patologii społecznych, pozytywnie wpływa na poziom integracji społecznej, jest sposobem na pielęgnację i rozwój więzi lokalnych. Równie ważnym aspektem życia społecznego jest sport i rekreacja. Działania służące promocji zdrowia, zdrowego stylu życia oraz kreowaniu mody na sport, rekreację ruchową i aktywność fizyczną, to szansa m.in. na zmniejszenie problemów zdrowotnych

mieszkańców. Dlatego też niezwykle istotnym zadaniem stojącym przed całą wspólnotą Powiatu Sochaczewskiego jest rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej, skierowanej do różnych grup odbiorców.

Kolejnym wyzwaniem jest dbałość o wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców powiatu w wymiarze zdrowotnym, publicznym i społecznym.

Realizacja polityki społecznej musi natomiast odzwierciedlać obecne problemy społeczne oraz wykorzystywać nowoczesne rozwiązania. W związku ze zjawiskiem starzenia się społeczeństwa, w naturalny sposób zwiększa się popyt na usługi z zakresu pomocy osobom starszym, niezdolnym do samodzielnego funkcjonowania. Działania instytucji pomocy społecznej winny uwzględniać zmiany demograficzne i związane z nimi zmiany zapotrzebowania na określone usługi. Potrzebne są również przedsięwzięcia, mające na celu zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego. Bezrobocie czy rozwarstwienie społeczeństwa mogą bowiem powodować negatywne skutki społeczne w postaci wzrostu przestępczości czy wandalizmu, co znacząco zmniejsza atrakcyjność osadniczą powiatu.

Dbałość o wysoki komfort życia mieszkańców powiatu realizować się winna także poprzez rozwijanie systemów infrastruktury technicznej, w tym służącej poprawie bezpieczeństwa ekologicznego. Dążenie do równowagi sfery społecznej, gospodarczej i środowiska naturalnego winno stanowić podstawowe założenie rozwojowe Powiatu Sochaczewskiego.

Systematyczne podwyższanie jakości świadczonych usług publicznych, a także dążenie do osiągnięcia jak najlepszej dostępności do nich uznano za strategiczny cel Powiatu w perspektywie 2027 roku. Pomoże to wzmocnić poziom zadowolenia społecznego oraz przyczyni się do budowania korzystnego wizerunku powiatu jako miejsca do życia, pracy i wypoczynku.

Tabela 12. Cele i kierunki – Obszar Usługi Publiczne

OBSZAR USŁUGI PUBLICZNE	
CEL STRATEGICZNY-	
ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA POWIATU ORAZ WYSOKA DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ USŁUG PUBLICZNYCH	
Cel operacyjny	Kierunki działań
1. Rozwijanie systemów infrastruktury technicznej	1.1. Remonty nawierzchni dróg na terenie powiatu 1.2. Budowa nowych dróg na terenie powiatu 1.3. Rozbudowa ciągów pieszo-rowerowych na terenie powiatu 1.4. Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej; 1.5. Prowadzenie, monitorowanie i systematyczne rozwijanie systemów selektywnej zbiórki różnego rodzaju odpadów; 1.6. Prowadzenie systematycznej edukacji mieszkańców i instytucji oraz innych form promocji zachowań proekologicznych, obejmujących ograniczanie powstawania odpadów i właściwe postępowanie z odpadami. 1.7. Rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjno-turystycznej
2. Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie OZE w rozwoju powiatu	Zmniejszenie niskiej emisji: 2.1. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych na terenie powiatu 2.2. Budowa, modernizacja lub wymiana systemów oświetlenia zewnętrznego i innych systemów elektroenergetycznych 2.3. Optymalizacja kosztów energii poprzez organizowanie grupowych zakupów energii 2.4. Budowa nowych, niskoemisyjnych źródeł ciepła oraz wymiana i/lub modernizacja niskosprawnych źródeł ciepła 2.5. Promocja proekologicznych postaw w zakresie gospodarowania i wykorzystania energii cieplnej i elektrycznej. Wykorzystanie potencjału OZE poprzez: 2.6. Inwestycje dotyczące rozwoju przemysłu energetyki odnawialnej 2.7. Budowa ogniw fotowoltaicznych produkujących energię elektryczną wraz z systemem dystrybucji 2.8. Budowa zespołów kolektorów słonecznych pracujących głównie w układach ciepłej wody użytkowej

OBSZAR USŁUGI PUBLICZNE	
CEL STRATEGICZNY- ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA POWIATU ORAZ WYSOKA DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ USŁUG PUBLICZNYCH	
Cel operacyjny	Kierunki działań
	2.9. Zapobieganie i przeciwdziałanie skutkom klęsk żywiołowych (powódzie, susze) – właściwe zagospodarowanie przestrzeni, systemy monitoringu i wczesnego ostrzegania 2.10. Edukacja ekologiczna i promocja postaw ekologicznych
3. Wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców powiatu w wymiarze publicznym, zdrowotnym i społecznym	3.1. Prewencja, edukacja i profilaktyka wśród dzieci i młodzieży – bezpieczeństwo na drodze, unikanie zagrożeń 3.2. Kształtowanie i promocja postaw, aktywna edukacja na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia 3.3. Organizowanie i wspieranie akcji oraz programów profilaktycznych dla mieszkańców powiatu 3.4. Organizowanie i wspieranie funkcjonowania świetlic socjoterapeutycznych 3.5. Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym wykorzystanie mechanizmu ekonomii społecznej 3.6. Działania dostosowawcze w ramach polityki społecznej w kontekście starzenia się społeczeństwa (adaptacja działań do zmieniających się potrzeb społecznych, rozszerzenie oferty dla osób starszych) 3.7. Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym wśród dzieci i młodzieży 3.8. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie 3.9. Przeciwdziałanie i zwalczanie dysfunkcji w rodzinie
4. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej skierowanej do różnych grup odbiorców	4.1. Zrównoważony rozwój infrastruktury kulturalnej i rekreacyjno-sportowej – modernizacja i budowa boisk, place zabaw, ścieżki rowerowe, 4.2. Stworzenie bazy turystyczno-wypoczynkowej 4.3. Zwiększenie udziału mieszkańców w kulturze – zwiększenie poziomu społecznego uczestnictwa w kulturze oraz aktywnych formach spędzania wolnego czasu w tym zachęcanie do korzystania z dostępnej infrastruktury kulturalnej i rekreacyjno-sportowej 4.4. Informowanie o ofercie turystycznej, kulturalnej i rekreacyjno-sportowej oraz zapewnienie jej dostępności i różnorodności 4.5. Wsparcie dla organizacji zajęć pozalekcyjnych
5. Rozwój turystyki i skuteczny system promocji turystycznej	5.1. Wsparcie dla rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej i około turystycznej na terenie powiatu

OBSZAR USŁUGI PUBLICZNE	
CEL STRATEGICZNY- ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA POWIATU ORAZ WYSOKA DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ USŁUG PUBLICZNYCH	
Cel operacyjny	Kierunki działań
	5.2.Rozwój szlaków turystycznych m.in. pieszych rowerowych, konnych czy ścieżek edukacyjnych, kulturowych 5.3.Rozwój, promocja oraz tworzenie produktów kulturowych w oparciu o tradycje 5.4.Rozwój dużych cyklicznych imprez 5.5.Stworzenie tzw. oferty „dwudniowej” spędzania wolnego czasu 5.6.Współpraca z mediami lokalnymi i regionalnymi w zakresie promocji powiatu 5.7.Wspieranie i promowanie rozwoju agroturystyki

Tabela 13. Obszar Usługi Publiczne – mierniki osiągnięć

Mierniki osiągnięć

OBSZAR USŁUGI PUBLICZNE		
CEL STRATEGICZNY ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA POWIATU ORAZ WYSOKA DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ USŁUG PUBLICZNYCH		
Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działań
1. Rozwijanie systemów infrastruktury technicznej	• Odsetek mieszkańców korzystających z instalacji kanalizacyjnej w ludności ogółem • Odsetek mieszkańców korzystających z instalacji wodociągowej w ludności ogółem • Odsetek nowo wbudowanych, wyremontowanych dróg	BDL GUS BDL GUS Dane wewnętrzne
2. Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie OZE w rozwoju powiatu	• Odsetek oświetlenia drogowego z zastosowaniem energooszczędnych technologii	Dane wewnętrzne gminy
3. Wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców powiatu w wymiarze publicznym,	• Udział osób korzystających z pomocy PCPR w ludności ogółem	BDL GUS

zdrowotnym i społecznym		
4. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno sportowej skierowanej do różnych grup odbiorców	- Liczba imprez kulturalnych w organizowanych przez instytucje kultury na 10 tys. mieszkańców - Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych i sportowych w skali roku	BDL GUS Dane wewnętrzne
5. Rozwój turystyki i skuteczny system promocji turystycznej	- Ilość km szlaków powstałych w ciągu roku	Dane wewnętrzne

8.5. OBSZAR IV - ZARZĄDZANIE ROZWOJEM POWIATU

8.5.1. EFEKTYWNY, PARTNERSKI I SPRAWNY SYSTEM ZARZĄDZANIA SEKTOREM USŁUG PUBLICZNYCH

Sprawny system zarządzania publicznego determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów starostwa (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów, itp.). To właśnie od jakości pracy administracji (profesjonalnego zarządzania) w dużej mierze zależy tempo rozwoju wspólnoty lokalnej – od stosowanych rozwiązań zarządczych, w tym nowoczesnych, związanych z elektroniczną administracją, kompetencjami pracowników, przejrzystymi kryteriami dystrybucji środków finansowych, budowanym klimatem dla rozwoju społeczno-gospodarczego, od prowadzenia mądrej polityki rozwoju na poziomie strategicznym, od otwartości i umiejętności współpracy, a także wykorzystywania szans, pojawiających się w otoczeniu jednostki, w tym związanych z możliwościami zewnętrznego finansowania działań rozwojowych. Na skuteczność administracji samorządowej szczególną uwagę zwrócono w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego. Swoje wyrażenie znalazło to w wydzieleniu osobnego celu głównego KSRR pod nazwą „sprawność”, który jest równoważny do takich działań, jak rozwój infrastruktury, przedsiębiorczości czy rozwój społeczny. Jako działania szczególnie rekomendowane przez KSRR w odniesieniu do funkcjonowania administracji samorządowej zaliczyć należy: tworzenie narzędzi i praktyk do okresowej oceny sprawności struktury organizacyjnej pod kątem

realizacji strategicznych celów jednostki, orientacja działań na osiąganie rezultatów pod kątem racjonalizacji kosztów funkcjonowania administracji publicznej, usprawnienie procesu podejmowania decyzji publicznych na podstawie analiz i zintegrowanych wskaźników, tworzenie płaszczyzn współpracy na rzecz pokonywania barier rozwojowych oraz szerokie podejście do rozwoju jednostki. Skala i charakter problemów (wyzwań rozwojowych) przed jakimi stoja samorządy, wymagają bowiem kompleksowego ich rozwiązywania oraz działania z wykorzystaniem efektu synergii. Potrzebny jest rozwój współpracy terytorialnej, międzysektorowej i międzyorganizacyjnej, która powinna być ukierunkowana na osiąganie określonych rezultatów w różnych dziedzinach funkcjonowania samorządu (współpraca z partnerami prywatnymi, pozarządowymi i innymi jednostkami samorządu terytorialnego). Wszystkie te zagadnienia znalazły wyraz w ramach niniejszego obszaru strategicznego, którego celem priorytetowym jest wdrożenie sprawnego, efektywnego i partnerskiego system zarządzania rozwojem powiatu.

Tabela 14. Cele i kierunki Obszar Zarządzanie Rozwojem Powiatu

OBSZAR ZARZĄDZANIE ROZWOJEM POWIATU	
CEL STRATEGICZNY	
EFEKTYWNY, PARTNERSKI I SPRAWNY SYSTEM ZARZĄDZANIA SEKTOREM USŁUG PUBLICZNYCH	
Cel operacyjny	Kierunki działań
1. Sprawny system zarządzania i administracji oraz skuteczna promocja	1.1. Wdrażanie nowoczesnych instrumentów zarządzania publicznego 1.2. Opracowanie systemu doskonalenia kadr samorządowych (wzmocnienie potencjału administracji) 1.3. Oparcie rozwoju powiatu o zasady planowania i zarządzania strategicznego 1.4. Promowanie systemu wartości etycznych wśród pracowników samorządowych, przejrzystość pracy urzędu, (w załatwianiu spraw i w dostępie do informacji publicznej) 1.5. Rozwój usług elektronicznych e-administracja 1.6. Budowa i promocja marki powiatu 1.7. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej

2. Kształtowanie i rozwój aktywności obywatelskiej	2.1. Promocja i wspomaganie aktywności obywatelskiej oraz partycypacji społecznej mieszkańców powiatu 2.2. Edukacja obywatelska mieszkańców powiatu, w szczególności dzieci i młodzieży 2.3. Doskonalenie procedur konsultacji społecznych 2.4. Promocja i wspieranie wolontariatu 2.5. Promocja i wykorzystanie partnerstwa publiczno-prywatnego 2.6. Udział młodych mieszkańców w życiu powiatu poprzez powołanie Młodzieżowej Rady Powiatu 2.7. Wzmacnianie potencjału lokalnych organizacji pozarządowych – doskonalenie umiejętności aplikowania po środki zewnętrzne,
---	---

Tabela 15. Zarządzanie Rozwojem Powiatu – Mierniki Osiągnięć

MIERNIK OSIĄGNIĘĆ

OBSZAR IV - ZARZĄDZANIE ROZWOJEM POWIATU		
CEL STRATEGICZNY EFEKTYWNY, PARTNERSKI I SPRAWNY SYSTEM ZARZĄDZANIA SEKTOREM USŁUG PUBLICZNYCH		
Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działań
1. Sprawny system zarządzania i administracji oraz skuteczna promocja	- Liczba usług publicznych w starostwie świadczonych za pomocą sieci Internet - Przeciętny czas oczekiwania na wydanie zaświadczenia	Dane wewnętrzne Dane wewnętrzne
2. Kształtowanie i rozwój aktywności obywatelskiej	- Wysokość środków publicznych przekazanych organizacjom pozarządowym w ramach otwartych konkursów	Dane wewnętrzne

8.6. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI STRATEGII

Procedury wdrażania, monitorowania i aktualizacji zawierają listę działań, których podjęcie ma na celu ułatwienie realizacji Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Sochaczewskiego na lata 2021-2027 oraz umożliwienie stałego monitorowania i dostosowywania jej zapisów do zmieniających się warunków otoczenia społeczno-gospodarczego. Proces wdrażania Strategii jest rozpatrywany na trzech głównych poziomach:

- organizacyjnym,
- merytorycznym,
- społecznym.

Monitoring Strategii będzie polegał na stałym selekcjonowaniu i gromadzeniu informacji niezbędnych do oceny postępów w realizacji Strategii.

Monitoring obejmował będzie cele w określonych obszarach priorytetowych Strategii. Równocześnie będą trwały prace nad rozwojem instytucjonalnym systemu monitoringu, np. w zakresie źródeł informacji i danych.

Za działania monitoringowe odpowiedzialny będzie Zespół, który raz w roku będzie opracowywał raport, będący podstawowym elementem monitoringu realizacji celów strategicznych i operacyjnych. W raporcie analizowane będą wskaźniki dla poszczególnych celów operacyjnych. W celu doskonalenia systemu monitoringu zespół będzie prowadził prace w zakresie głównych obszarów tematycznych:

- podjęcie decyzji odnośnie kontynuacji lub zaprzestania realizacji działań,
- zaplanowanie ewentualnych działań zapobiegawczych, które mogą prowadzić do aktualizacji Strategii w okresie jej obowiązywania,
- zweryfikowanie wpływu realizowanych projektów na otoczenie społeczno-gospodarcze.

Wskaźniki, które będą monitorowane zdefiniowane zostały dla każdego z celów operacyjnych i będą podstawą mierzenia postępu w osiąganiu celów.

Etapy monitoringu:

- zbieranie danych,
- analiza danych wraz z identyfikacją odchyłeń od planu,
- przygotowanie raportu,
- propozycje zmian i działań korygujących (aktualizacja Strategii).

8.6.1. EWALUACJA

Ewaluacja dotyczy efektów wdrażania Strategii oraz jej wpływu na rzeczywisty rozwój społeczno-gospodarczy Powiatu Sochaczewskiego. Ewaluacja musi odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu Strategia rozwiązała zdiagnozowane problemy i jakie powinny zostać wdrożone usprawnienia i działania korygujące w przyszłych latach.

Ewaluacja działań wynikających ze Strategii będzie trzypoziomowa

- analiza i ocena ex ante - na etapie rozpoczęcia realizacji wyznaczonych działań (na ile działania mają poprawić stan społeczno – gospodarczy);
- analiza i ocena bieżąca (mid-term) - określenie zgodności realizacji działań z wyznaczonymi celami;
- analiza i ocena es post - ocena długoterminowego wpływu efektów wdrażania Strategii na wybrane grupy docelowe oraz na ogólną sytuację społeczno – gospodarczą Powiatu.

Opracowane w trakcie zadań monitoringowych raporty będą stanowiły podstawę przygotowania ewaluacji Strategii na koniec okresu jej obowiązywania.

Raport ewaluacyjny będzie obejmował ocenę efektów wdrażania Strategii na tle zdefiniowanych w niej wizji i celów, a w efekcie określi zakres ewentualnych działań korygujących.

Działania korygujące będą punktem wyjścia do opracowania Strategii na kolejne lata, która w dużej mierze będzie prowadziła do realizacji celów, które nie zostały osiągnięte do końca 2027 roku.

8.7. POZIOM ORGANIZACYJNY

Strategia proponuje przede wszystkim zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji działających na polu aktywizacji mieszkańców powiatu, które mogą być partnerami administracji samorządowej w procesie wdrażania. Tak realizowana zasada partnerstwa jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej.

Wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu podmiotów, wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji celów wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze będzie zależała od podmiotu zarządzającego jej wdrażaniem tzw. – **Zespołu Koordynacyjnego** – który winien być powołany Zarządzeniem Starosty Powiatu Sochaczewskiego.

Podstawowymi zadaniami Zespołu w zakresie wdrażania Strategii i rozwoju lokalnego jest nadzór nad procesem wdrażania strategii oraz czuwanie nad realizacją jej celów na płaszczyźnie organizacyjnej.

Podstawą skutecznego wdrażania działań służących osiągnięciu celów Strategii Rozwoju jest dysponowanie wiedzą na temat postępów osiąganych w zakresie wdrażanych kierunków oraz zdolność do reagowania na pojawiające się różnice pomiędzy przyjętymi założeniami a uzyskiwanymi efektami realizacji kluczowych zadań. Wszyscy partnerzy realizujący zadania w Strategii Rozwoju będą poproszeni o aktywną współpracę z Powiatem. W tym celu u każdej jednostki koordynującej zadania w Strategii powinna zostać wyznaczona osoba do kontaktu, szczególnie w kontekście aktualizacji i monitorowania dokumentu. Utworzenie takiej struktury poziomej na terenie powiatu z pewnością przyczyni się do koordynacji zadań w zakresie wspierania rozwoju lokalnego, efektywniejszego generowania pomysłów na wspólne projekty oraz realnego zarządzania Strategią Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Sochaczewskiego na lata 2021-2027.

Sprawozdawczość z monitoringu oraz aktualizacja Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Sochaczewskiego na lata 2021-2027 dokonywana będzie raz w roku. Powołany Zespół Koordynacyjny dokonuje okresowej oceny stopnia realizacji Strategii w oparciu o dwa elementy podsystemu monitorowania i ewaluacji:

- analizę wskaźnikową, opracowywaną przez Zespół na podstawie informacji otrzymanych od pracowników i kierowników Starostwa Powiatowego w Sochaczewie oraz jednostek powiatu bazującą na miernikach wyznaczonych dla każdego celu operacyjnego;
- raport z realizacji kierunków działań Strategii Rozwoju, przygotowywany przez Zespół na podstawie informacji otrzymanych od pracowników i kierowników Starostwa Powiatowego w Sochaczewie oraz jednostek powiatu.

Analiza wskaźnikowa, bazująca na miernikach wyznaczonych dla każdego celu operacyjnego Strategii Rozwoju, będzie przygotowywana przez Zespół w oparciu o pozyskane dane statystyczne i informacje, w skład których wchodzi następujące źródła informacji:

- statystyka publiczna – generowana przez Główny Urząd Statystyczny w ramach Banku Danych Lokalnych, dostępna pod adresem

www.stat.gov.pl – z uwzględnieniem opóźnienia w zamieszczaniu aktualnych danych statystycznych w Banku Danych Lokalnych;

- statystyka prowadzona przez samorząd powiatowy – generowana i gromadzona przez poszczególne osoby Starostwa Powiatowego w Sochaczewie oraz jednostki powiatowe, zobowiązane do terminowego przekazywania danych i informacji do Zespołu;
- statystyka prowadzona przez podmioty prywatne, pozarządowe, samorządy gminne, samorząd regionalny i administrację rządową dot. działań zbieżnych merytorycznie z badanym celem operacyjnym – przekazywanie informacji i danych przez te podmioty i jednostki zewnętrzne do Zespołu powinno odbywać się na mocy porozumień pomiędzy samorządem powiatowym oraz wskazanymi podmiotami i jednostkami. Porozumienia te dotyczą takich podmiotów i jednostek zewnętrznych, jak np.: izby i stowarzyszenia gospodarcze, Wojewódzki Konserwator Zabytków, zarządcy dróg, Urzędy Gmin, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego.

W wyborze mierników określających postęp realizacji celów Strategii Rozwoju, przyjęto zasadę ograniczonej liczby mierników monitorowania dla każdego z celów – zgodnie z rekomendacjami zawartymi w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego. Przy doborze mierników kierowano się adekwatnością, jednak głównym ograniczeniem była dostępność danych. Podstawowym źródłem danych do monitorowania poziomu realizowania Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Sochaczewskiego stała się statystyka publiczna.

W ramach analizy wskaźnikowej realizowanej przez Zespół, mierniki pochodzące ze statystyki publicznej (BDL GUS) mogą zostać przedstawione w układach porównawczych, tj. np. w porównaniach względnych do innych powiatów oraz gmin wchodzących w skład powiatu, województwa mazowieckiego czy kraju. Zakres czasowy analizy powinien obejmować zmiany w stosunku do roku bazowego (2018 r.) i roku ostatniego badania (dynamika).

Pomocnicza tabela do przekazywania danych statystycznych do Zespołu przez pracowników i Kierowników Starostwa Powiatowego w Sochaczewie oraz jednostki powiatowe (jako dane własne oraz pozyskane od instytucji zewnętrznych) wygląda następująco:

CEL OPERACYJNY NR			
Nazwa miernika	Źródło danych i jednostka miary	Wartość dla roku bazowego (2018/19)	Wartość dla roku badanego (.....r.)
1.....			
2.....			
3.....			

Raport z realizacji kierunków działań, przygotowywany przez Zespół, opiera się na informacjach dotyczących stanu realizacji danego kierunku, przekazywanych przez poszczególnych pracowników i kierowników Starostwa Powiatowego w Sochaczewie oraz jednostki powiatowe, zbieżne merytorycznie z badanym celem operacyjnym. Konkretny pracownik, referat lub jednostka powiatu składa raz w roku sprawozdanie do Zespołu (na określonym formularzu sprawozdawczym), które jest podstawą zbiorczego raportu z realizacji kierunków działań całej Strategii.

Jeżeli dany kierunek działań mieści się w kompetencjach podmiotu zewnętrznego (podmioty prywatne, pozarządowe, samorządy gmin, samorząd regionalny i administracja rządowa), to jednostką monitorującą ze strony Powiatu Sochaczewskiego jest konkretny pracownik, Starostwa Powiatowego lub jednostka podległa, która merytorycznie jest zbieżna z przedmiotem danego kierunku działań. W przypadku takich kierunków, jednostka monitorująca ze strony Powiatu Sochaczewskiego pozyskuje informacje od podmiotu zewnętrznego, dotyczące stanu wdrożenia danego kierunku i składa raz w roku do Zespołu (na określonym formularzu sprawozdawczym), które jest podstawą zbiorczego raportu z realizacji kierunków działań. Okresowe sprawozdania z realizacji poszczególnych kierunków działań są składane przez pracowników Starostwa Powiatowego w Sochaczewie oraz jednostki do Zespołu Koordynacyjnego. Na podstawie złożonych sprawozdań z danego okresu sprawozdawczego, Zespół opracowuje raport z realizacji kierunków działań, który wraz z analizą wskaźnikową jest podstawą dla Rady Powiatu do podejmowania oceny realizacji Strategii Rozwoju, wprowadzania uzupełnień oraz dokonywania niezbędnych i uzasadnionych zmian (reagowanie na zmieniające się uwarunkowania społeczno-gospodarcze w otoczeniu). Dla zwiększenia

efektywności procesu sprawozdawczego z realizacji kierunków Strategii Rozwoju, pracownicy Starostwa Powiatowego w Sochaczewie oraz jednostki składają sprawozdania na ujednoliconym druku sprawozdawczym, wg następującego wzoru:

CEL STRATEGICZNY	CEL OPERACYJNY	JEDOSTKA MONITORUJĄCA ZE STRONY POWIATU:	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA (JEŚLI DOTYCZY)
OPIS STANU REALIZACJI KIERUNKU (m.in.: zrealizowane przedsięwzięcia w danym okresie, stopień realizacji kierunku, skuteczność zastosowanych instrumentów realizacyjnych, ocena partnerów realizacyjnych, sukcesy realizacyjne, uzyskane efekty)			
OPIS POWSTAŁYCH TRUDNOŚCI REALIZACYJNYCH (m.in.: problemy powstałe na etapie realizacji, opóźnienia i ich przyczyny, środki podjęte w celu przezwyciężenia trudności, rekomendacje dotyczące zmian w realizacji kierunku , możliwe usprawnienia)			
OPIS ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (wielkość środków finansowych wydatkowanych na realizację kierunku w danym okresie (lata realizacji), w podziale na źródła finansowania)			
Budżet	(kwota w zł)	(% kwoty ogółem)	
Budżet jednostki realizującej	(kwota w zł)	(% kwoty ogółem)	
Środki zewnętrzne	(kwota w zł)	(% kwoty ogółem)	
Ogółem	(kwota w zł)	(% kwoty ogółem)	

8.8. POZIOM MERYTORYCZNY

Poziom merytoryczny obejmuje wdrażanie i monitorowanie realizacji celów zapisanych w Strategii Rozwoju oraz przegląd jej zapisów i ich aktualizację. W konsekwencji systematycznych działań wdrożeniowych i monitorujących, osiągnięte zostaną cele operacyjne (średniookresowe) i strategiczne (długookresowe).

Strategia Rozwoju Powiatu Sochaczewskiego określona została na lata 2021-2027. Okres ten odzwierciedla kolejny okres budżetowy Unii Europejskiej oraz działania aktualizacyjne dokumentów regionalnych i krajowych.

Strategia jest nadrzędnym dokumentem prowadzącym do osiągania celów średniookresowych i długookresowych w rozwoju społeczno-gospodarczym powiatu.

Na poziomie merytorycznym ważną rolę przypisuje się Radzie Powiatu, reprezentującej różnorodne środowiska lokalne. Tym samym Rada będzie wsparciem merytorycznym dla Zespołu Koordynacji. Monitoring i aktualizacja będzie dokonywana w przedstawiony poniżej sposób:

1. Zadania związane z monitoringiem i aktualizacją Strategii powierza się Staroście Powiatu Sochaczewskiego.
2. Odpowiedzialność za zwoływanie posiedzeń Rady Powiatu w zakresie ewaluacji i aktualizacji Strategii powierza się Przewodniczącemu Rady, na wniosek Starosty Powiatu Sochaczewskiego.
3. Odpowiedzialność za obsługę techniczną i organizacyjną prac aktualizacyjnych i monitorujących Rady Powiatu powierza się Zespołowi Koordynacji.
4. Raz na rok wyznaczony „kierownik” Zespołu Koordynacji będzie składał Staroście Powiatu Sochaczewskiego raport z realizacji działań oraz analizę wskaźnikową realizacji celów Strategii za dany okres sprawozdawczy.
5. Zakres raportu z realizacji kierunków działań obejmuje:
 - skrótowe przedstawienie aktualnego stanu realizacji poszczególnych kierunków,
 - skrótowe przedstawienie ewentualnych trudności realizacyjnych dla poszczególnych kierunków, z uwzględnieniem proponowanych działań naprawczych,
 - wielkość środków finansowych wydatkowanych na realizację kierunków w badanym okresie, w podziale na źródła finansowania.
6. Zakres analizy wskaźnikowej realizacji celów strategii obejmuje:
 - porównanie wskaźników bazowych (dla roku 2018/2019) ze wskaźnikami dla badanego okresu realizacji Strategii,
 - wskazanie tendencji wzrostowych i malejących w poszczególnych celach operacyjnych Strategii.
7. Raport z realizacji kierunków oraz analiza wskaźnikowa są przygotowywane przez Zespół Koordynacji w oparciu o informacje i dane statystyczne przesłane przez jednostki realizujące lub jednostki monitorujące ze strony Starostwa Powiatowego w Sochaczewie.

8. Zespół Koordynacji, na początku stycznia odpowiedniego roku, przesyła powiadomienie o rozpoczęciu procesu sprawozdawczego za dany okres do wszystkich jednostek realizujących lub do jednostek monitorujących ze strony Powiatu Sochaczewskiego, jeżeli w przypadku danego kierunku jednostką realizującą jest podmiot zewnętrzny. Wraz z powiadomieniem Zespół Koordynacji przesyła formularze sprawozdawcze zawarte w Strategii oraz wykaz kierunków realizowanych lub monitorowanych przez danych pracowników Starostwa Powiatowego w Sochaczewie lub jednostkę powiatu.
9. Informacje o stopniu realizacji poszczególnych kierunków oraz osiąganych wskaźnikach za dany okres, jednostki przygotowują na formularzach sprawozdawczych przesłanych przez Zespół - do końca stycznia odpowiedniego roku.
10. Raporty z realizacji kierunków oraz analizy wskaźnikowe realizacji celów Strategii w badanym okresie, będą przedstawiane Radzie Powiatu oraz podawane do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej.
11. Przewodniczący Rady, na wniosek Starosty Powiatu Sochaczewskiego, może zaprosić do prac Rady w zakresie monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii przedstawicieli innych instytucji.
12. Na specjalnym posiedzeniu Rada Powiatu dokonuje ewaluacji i aktualizacji Strategii.
13. Przewodniczący Rady, na wniosek Starosty Powiatowego w Sochaczewie, zwołuje posiedzenie ewaluacyjne i aktualizujące dotyczące realizacji Strategii.
14. Przewodniczący Rady, na wniosek Starosty Powiatowego w Sochaczewie, może zwołać dodatkowe posiedzenia ewaluacyjne i aktualizujące.
15. Rada Powiatu na posiedzeniu ewaluacyjnym i aktualizującym dokonuje:
 - oceny realizacji celów Strategii na podstawie materiałów przygotowanych przez Zespół Koordynacji (stan osiągnięcia wskaźników przyjętych dla poszczególnych celów operacyjnych Strategii),
 - identyfikacji problemów, które ograniczyły bądź uniemożliwiły realizację wyznaczonych celów,

- opracowania propozycji niezbędnych zmian w zakresie realizowanych celów.
16. Propozycje niezbędnych zmian w zakresie realizowanych celów Rada Powiatu przedstawia Staroście Powiatu Sochaczewskiego, który podejmuje decyzję o ich ewentualnym uwzględnieniu w Strategii.
17. Prace Rady Powiatu na specjalnym posiedzeniu ewaluacyjnym i aktualizującym są protokołowane. Efektem posiedzeń jest sprawozdanie z posiedzeń Rady przygotowywane przez Biuro Rady.

8.9. POZIOM SPOŁECZNY

Poziom społeczny dotyczy upowszechniania zapisów Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Sochaczewskiego na lata 2021-2027 wśród społeczności lokalnej oraz pozyskiwania partnerów (lokalnych i zewnętrznych) dla realizacji zadań Strategii. Głównym adresatem zapisów dokumentu są mieszkańcy powiatu, a w szczególności:

1. Radni, pracownicy Urzędu i powiatowych jednostek organizacyjnych;
2. Radni, pracownicy Urzędów gmin i gminnych jednostek organizacyjnych;
3. Posłowie i senatorowie reprezentujący w Parlamencie region oraz radni Sejmiku Województwa, związani z regionem;
4. Przedsiębiorcy, przedstawiciele sektora gospodarczego, instytucje otoczenia biznesu, instytucje szkoleniowe z regionu;
5. Sektor finansowy – banki, instytucje pożyczkowe i kredytowe;
6. Wyższe uczelnie z terenu regionu;
7. Organizacje pozarządowe z terenu powiatu, Powiatowy Urząd Pracy, placówki edukacyjne.

Upowszechnianie zapisów Strategii wśród społeczności lokalnej ma na celu:

1. Poinformowanie o zakończeniu prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju;
2. Objasnienie dalszych etapów procesu planowania rozwoju społeczno-gospodarczego w powiecie – realizacja zapisów Strategii, zaproszenie partnerów do współpracy;
3. Prezentację lokalnego potencjału społeczno-gospodarczego Powiatu Sochaczewskiego, priorytetów i kierunków jego rozwoju w najbliższych latach (obszary priorytetowe i cele strategiczne, cele operacyjne, kierunki);

4. Objasnienie roli funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w finansowaniu rozwoju lokalnego i sposobu ich pozyskiwania poprzez przygotowanie projektów wynikających ze Strategii Rozwoju – z kierunków;
5. Zachęcenie do wzięcia udziału w realizacji zapisów Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Sochaczewskiego na lata 2021-2027.

W celu upowszechnienia treści Strategii należy umieścić ją do pobrania w wersji elektronicznej na stronie internetowej powiatu i w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) materiału Strategii.

Ważnym adresatem Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Sochaczewskiego na lata 2021-2027 jest również otoczenie jednostki, szczególnie:

- gminy,
- Zarząd Województwa Mazowieckiego,
- Wojewoda Mazowiecki,
- Organizacje rządowe, samorządowe i pozarządowe o ponadlokalnym zasięgu (regionalnym i krajowym);
- Potencjalni inwestorzy zainteresowani inwestycjami w powiecie.

8.10. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z OBOWIĄZUJĄCYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI W KRAJU I REGIONIE

Tabela 16 Komplementarność celów strategicznych i operacyjnych z celami Strategii Rozwoju Kraju 2030 oraz Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030

Strategia Rozwoju Powiatu Sochaczewskiego na lata 2021-2027	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030
KONKURENCYJNA GOSPODARKA OPARTA NA KAPITALE INTELEKTUALNYM ORAZ AKTYWNOŚCI I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI MIESZKAŃCÓW		
Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości wśród mieszkańców	1.2.Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno - gospodarcze 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów 2.2 Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym	1.Tworzenie warunków do generowania i absorpcji innowacji 2.Rozwój produkcji: tworzenie warunków przyjaznych dla inwestorów i przedsiębiorców 11. Wzmacnianie potencjału rozwojowego i absorpcyjnego obszarów wiejskich
Budowa infrastruktury gospodarczej	1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów Słabszych gospodarczo-wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją 1.4 Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów 2.2 Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym	1.Tworzenie warunków do generowania i absorpcji innowacji 2.Rozwój produkcji: tworzenie warunków przyjaznych dla inwestorów i przedsiębiorców 11. Wzmacnianie potencjału rozwojowego i absorpcyjnego obszarów wiejskich
AKTYWNI I WYKSZTAŁCENI, ZINTEGROWANI MIESZKAŃCY POWIATU SOCHACZEWSKIEGO		
Nowoczesny i spójny kapitał społeczny	2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	18.Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego
Wysoki poziom wykształcenia i edukacji mieszkańców powiatu	2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	22.Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna zatrudnienia 23. Wyrównanie szans

		Edukacyjnych
Budowanie lokalnej więzi społecznej	2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	18. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego
ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA POWIATU ORAZ WYSOKA DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ USŁUG PUBLICZNYCH		
Rozwijanie systemów infrastruktury technicznej	1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów Słabszych gospodarczo-wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją 1.4 Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów 2.2 Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym	24. Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego
Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie OZE w rozwoju powiatu	1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów Słabszych gospodarczo-wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją 1.4 Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	25. Dywersyfikacja źródeł energii i jej efektywne wykorzystanie 26. Wspieranie rozwoju przemysłu ekologicznego i eko-innowacji
Wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców powiatu w wymiarze publicznym, zdrowotnym i społecznym	1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów Słabszych gospodarczo-wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją 1.4 Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	2.4. Lepszy dostęp do usług zdrowotnych
Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno sportowej	1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i	32. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa

skierowanej do różnych grup odbiorców	podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów 2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	kulturowego do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu 33. Upowszechnianie kultury i twórczości
Rozwój turystyki i skuteczny system promocji turystycznej	1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów 2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	32. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu 33. Upowszechnianie kultury i twórczości
EFEKTYWNY, PARTNERSKI I SPRAWNY SYSTEM ZARZĄDZANIA SEKTOREM USŁUG PUBLICZNYCH		
Sprawny system zarządzania i administracji oraz skuteczna promocja	2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego 3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem 3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym, i ponadregionalnym 3.3 Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych	18. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego
Kształtowanie i rozwój aktywności obywatelskiej	2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego 3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem 3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym, i ponadregionalnym 3.3 Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych	18. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego

9. SPIS TABEL

Tabela 1 Zestawienie wykazów absolwentów szkół ponadgimnazjalnych dla powiatu sochaczewskiego, plockiego, warszawskiego zachodniego oraz żyrardowskiego w latach 2014-2018	41
Tabela 2 Rodzaje przestępstw w powiatach w roku 2020	54
Tabela 3 Wskaźniki dotyczące przestępstw w powiatach w roku 2020	55
Tabela 4 Zestawienie wskaźników dotyczących czytelnictwa w powiecie sochaczewskim w roku 2015 i 2020.	56
Tabela 5 Porównanie działalności kulturalnej w roku 2016 i 2020 w powiecie sochaczewskim	59
Tabela 6 Porównanie działalności kulturalnej w roku 2016 i 2020 w powiecie sochaczewskim	60
Tabela 7 Wykaz obiektów mostowych z podziałem na gminy	68
Tabela 8 Cele i kierunki – Obszar Gospodarka	79
Tabela 9 Obszar gospodarka – mierniki osiągnięć	79
Tabela 10 Cele i kierunki – Obszar Kapitał Społeczny	81
Tabela 11 Obszar Kapitał Społeczny – Mierniki osiągnięć	82
Tabela 12. Cele i kierunki – Obszar Usługi Publiczne	84
Tabela 13 Obszar Usługi Publiczne – mierniki osiągnięć	86
Tabela 14 Cele i kierunki Obszar Zarządzanie Rozwojem Powiatu	88
Tabela 15 Zarządzanie Rozwojem Powiatu – Mierniki Osiągnięć	89
Tabela 16 Komplementarność celów strategicznych i operacyjnych z celami Strategii Rozwoju Kraju 2030 oraz Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030	100

10. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Udział ścieków przemysłowych oczyszczonych w ściekach wymagających oczyszczenia	13
Wykres 2 Emisje pyłowe z zakładów przemysłowych na terenie powiatu sochaczewskiego, plockiego, żyrardowskiego i warszawskiego zachodniego dla roku 2016 i 2020	20
Wykres 3 Emisje pyłowe z zakładów przemysłowych na terenie powiatu sochaczewskiego, plockiego, żyrardowskiego i warszawskiego zachodniego dla roku 2016 i 2020 na 1 km ² ...	21
Wykres 4 Emisje pyłowe z zakładów przemysłowych na terenie powiatu sochaczewskiego .	21
Wykres 5 Emisje gazowe z zakładów przemysłowych na terenie powiatu sochaczewskiego, plockiego, żyrardowskiego i warszawskiego zachodniego dla roku 2016 i 2020	22
Wykres 6 Emisje gazowe z zakładów przemysłowych na terenie powiatu sochaczewskiego w latach 2016 i 2020	22
Wykres 7 Zmiany liczby ludności Powiatu Sochaczewskiego w latach 2016-2020	24
Wykres 8 Zmiany liczby ludności w grupie porównawczej w stosunku roku 2020 do roku 2016	25
Wykres 9 Przebieg procesów demograficznych w powiatach w latach 2016-2020	26
Wykres 10 Przebieg procesów demograficznych w powiecie sochaczewskim w latach 2014-2020	26
Wykres 11 Przebieg procesów demograficznych w powiatach sochaczewskim, plockim, żyrardowskim i warszawskim zachodnim w latach 2014-2020 – przyrost naturalny na 1000 osób	27
Wykres 12 Przeciętne saldo migracji ogółem na 1000 mieszkańców w latach 2014-2020 ...	28
Wykres 13 Przeciętny przyrost naturalny na 1000 osób w latach 2014 – 2020 w grupie porównawczej	29

Wykres 14 Przeciętne saldo migracji wewnętrznych w latach 20016 – 2020 w grupie porównawczej.....	29
Wykres 15 Przeciętne saldo migracji zagranicznych w latach 2008 – 2014 w grupie porównawczej.....	30
Wykres 16 Ludność Powiatu Sochaczewskiego w latach na lata 2016 - 2020 w podziale na ekonomiczne grupy wiekowe.....	31
Wykres 17 Ludność Powiatu Sochaczewskiego w latach na lata 2016 - 2020 w podziale na ekonomiczne grupy wiekowe.....	31
Wykres 18 Ludność Powiatu Sochaczewskiego wskaźniki obciążenia demograficznego	32
Wykres 19 Prognoza ilości ludności powiatu sochaczewskiego na lata 2020 – 2050 w podziale na ekonomiczne grupy wiekowe	33
Wykres 20 Prognoza ilości ludności powiatu sochaczewskiego na lata 2020 – 2050 w podziale na miasto i wieś.....	34
Wykres 21 Prognoza ilości ludności powiatu sochaczewskiego, plockiego, żyrardowskiego i warszawskiego-zachodniego na lata 2020 – 2050	35
Wykres 22 Prognoza ilości ludności powiatu sochaczewskiego, plockiego, żyrardowskiego i warszawskiego-zachodniego dla poszczególnych klas gospodarczych na roku 2020 do 2050	36
Wykres 23 Stopa bezrobocia w powiecie sochaczewskim w latach 2014 – 2020	37
Wykres 24 Stopa bezrobocia w kraju, powiecie sochaczewskim, plockim, żyrardowskim i warszawskim zachodnim w roku 2016 i 2020	38
Wykres 25 Charakterystyka bezrobocia w zależności od wykształcenia w powiecie sochaczewskim, plockim, żyrardowskim i warszawskim zachodnim w roku 2020	38
Wykres 26 Wyniki zdawalności matur w latach 2015-2018.....	42
Wykres 27 Ilość osób powiatu sochaczewskiego korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2014-2018.....	47
Wykres 28 Ilość osób powiatu sochaczewskiego korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2014-2018.....	48
Wykres 29 Spadek ilości osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2014-2018 dla badanych powiatów.....	49
Wykres 30. Przyczyny przyznania pomocy przez GOPS w powiecie sochaczewskim w roku 2014	50
Wykres 31.Przyczyny przyznania pomocy przez GOPS w powiecie sochaczewskim w roku 2019	50
Wykres 32.Zestawienie porównawcze zdarzeń w roku 2018 i 2019 w powiecie sochaczewskim	53
Wykres 33.Zestawienie porównawcze zdarzeń w roku 2018 i 2019 w powiecie sochaczewskim i powiatach badanych	54
Wykres 34 Liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON na 1000 mieszkańców w roku 2020.....	61
Wykres 35 Udział podmiotów gospodarki narodowej o liczbie pracujących do 9 osób w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON [%] w roku 2020.....	62
Wykres 36 Udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w liczbie podmiotów gospodarki narodowej ogółem [%] w roku 2020	62
Wykres 37 Odsetek ludności korzystający z kanalizacji w latach 2017 – 2019 [%]	65
Wykres 38 Ilość odpadów powstająca w gospodarstwach domowych na terenie powiatów w latach 2017-2019. [kg]	66
Wykres 39 Masa wytworzonych odpadów powstająca w gospodarstwach domowych na terenie powiatów w roku 2019 na 1 mieszkańca [kg]	67
Wykres 40 Ilość odpadów powstająca w gospodarstwach domowych na terenie powiatu sochaczewskiego w roku 2017 - 2019 z podziałem na frakcje zbierane selektywnie [ton]....	67

11. SPIS RYSUNKÓW

Rys. 1 Powiat sochaczewski	9
Rys. 2 Mezuregiony Mazowska wg Kondrackiego	11
Rys. 3 Wyniki oceny stanu JCWP rzecznych województwa mazowieckiego w 2018 roku (źródło: WIOŚ).....	14
Rys. 4 Powiat sochaczewski	52

Plan działań inwestycyjnych Powiatu Sochaczewskiego w latach 2021-2023

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	dok. proj.	Źródła finans.	Łącznie 2021-2023	2021	2022	2023
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
	RAZEM						